

18 novimber 1961: ôfskie fan de hear
R. S. Roorda as skriuwer fan it Wurkforbân

GENEALOGYSK JIERBUKJE

Nr.

210

ûnder redaksje fan

W. Dolk, G. Dykstra Hzn, D. J. van der Meer
H. G. van Slooten en J. Visser.

Genealogysk Wurkforbân fan de Fryske Akademy
Ljouwert, 1963

KOART OERSJOCH FAN DE WURKSUMHEDEN
FAN IT GENEALOGYSK WURKFORBAN FAN DE FRYSKE AKADEMY
septimber 1961 oant septimber 1962

It bistjûr hat yn dit jier twaris gear west ntl. op 13 desimber 1961 en 14 augustus 1962; de lêste kears om it kommende winterwurk to regeljen.

Op sneon 14 oktober 1961 kamen de leden foar it earst wer gear yn de Skylgeseal fan it Coulonhûs to Ljouwert. De foarsitter D. J. van der Meer bitinkt mei inkelde wurden ús earste foarsitter Dr. P. Sipma en jowt dan it wurd oan de hear A. van der Kooi fan Ljouwert, dy't ús fortelt oer de famylje Raap. Om 't de hear P. B. Winsemius, dy't dizze middei de twadde sprekker wêze soe, bihindere is, fortelt de hear R. S. Roorda noch ien en oar oer it ûntstean fan it Hôf fan Fryslân en syn wurk yn en nei de Roomske tiid.

Op sneon 18 novimber 1961 waard yn 'e Skylgeseal fan it Coulonhûs ôfskie nommen fan de hear R. S. Roorda, dy't sûnt de oprjuchting fan it Wurkforbân, sa'n 15 jier lang skriuwer west hat. Forskate sprekkers priizgen de hear Roorda tige foar al it wurk, dat er om 'e nocht foar Wurkforbân en Akademy dien hat. Nei it skoft kaem Roorda sels oan it wurd oer Greate Pier en syn famylje as ynlieding op it boekje: "Ut itselde skaei as Greate Pier".

It plan om foar it Bildt in aparte wurkgroep to groepearjen, waard taljochte fan Dr. H. Tj. Piebenga. In ploechje fan acht man soe al genôch wêze.

G. Dykstra Hsn. fan Ljouwert sil it skriuwerskip fan it Wurkforbân foarlopich waernimme.

Op 16 desimber 1961 spriek Dr. H. Tj. Piebenga yn de Skylgeseal fan it Coulonhûs oer socio-genetyske genealogy-- in tige wichtige lêzing. Nei it théskoft jowt de hear W. Dolk hwat sifermateriaal út de lêzing dy't de hear H. Buitenhuis fan it Naamkundebureau van de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam op 8 desimber 1961 hâldde yn it Coulonhûs. Op sneon 20 jannewaris spriek de hear P. B. Winsemius fan Ljouwert yn de Skylgeseal oer nammen en slachten Winsemius. Mr. W. Ruitinga fan Grins liet in hânskrift roungean, dat giet oer de aventûren fan Fryske Gardes út de tiid fan Napoleon.

Dr. D. v. d. Kooi fan Ymuiden fortelt ús op 24 febrewaris 1962 oer de namme Bogtstra; Syn ynlieding fordieldt hy yn trijen: skiednis fan it slachte, stambeam en oarsprong; skiednis fan it waerdshûs en hoe 't it oan syn namme "de Bogt fan Guné" kaem; skiednis fan de "Bocht van Guinée" en hoe 't dy namme ûntstien is. Nei it théskoft lies Mr. Ruitinga fan Grins foar út in yn 1888 opsteld hânskrift, dat hannelet oer de aventûren fan de Garde d'Honneur Folkert Johannes Witteveen fan Mitselwier. Ek dizze gearkomste waard holden yn it Coulonhûs.

Op sneon 31 maart 1962 waard ús genealogysk-jierboekje gearsitholden yn "Amicitia" to Ljouwert. Dizze middei stie hielendal yn it teken fan de famylje Hoogland; mear as 200 leden fan dizze famylje wienen opkommen om de hear J. Y. Feenstra fan Ljouwert to hearen oer de genealogy Hoogland, dy't yn it (tolfte) jierboekje opnommen is.

Op sneon 28 april 1962 kaem ús Wurkforbân foar it lêst yn dit winterheal-

jier gear, nou wer yn de Skylgeseal fan it Coulonhûs. De hear A. B. Dull tot Backenhagen makke mei us inkuijerke troch it tún fan de heraldyk. Nei it théskoft liet er ús in great tal prachtige dia's sjen.

Dit dan hwat de gearkomsten oanbilanget.

It fotografearjen fan grêfstiennen, wapenboerden, tsjerkesulver ensf. is foar it greatste part ré; it komt nou noch oan op neiswyljen en fierders hwat der bleat komt by tsjerkeflieerrestauraesjes en sa.

Mei de útjefte fan grêfskriften sjit it neat op. Harns is fuort, fan Boalsert, Warkum, Skylge, Amelân en Flylân heart men neat. Foarsitter D. J. van der Meer is dwaende mei Idaerderadiel; ûnderskate doarpen fan dy grieteny binne al biskreaun en hy kin mei it annotearjen begjinne.

Wy wolle der hjir nochris op wize, dat as immen gewaer wurdt dat der in tsjerkeflieer iepen komt, it fan bilang is dit daliks troch to jaen oan foarsitter D. J. van der Meer to Roardahuzum, till. 05660-527 of oan de Akademy.

Kopij foar it folgende jierboekje kin oant 1 july 1963 ynstjûrd wurde oan de hear W. Dolk, Gemeentearchyf, stêdhûs to Ljouwert.

G. DYKSTRA Hsn., skriuwer.

DE FRYSKE RIE FOR HERALDYK
Jierforslach 1961/'62

De Fryske Rie foar Heraldyk hat dit jier faker gear wêst as de lêste jierren wol gewoan wie; der wie dan ek frijwat wurk oan 'e winkel. Op 27 Jannewaris en 24 Maert 1962 kamen wy gear op 'e gastfrije Osingastate op 'e Ryp, op 29 April en 16 Maeije yn 'e kelder fan 'e Kânselarij en op 10 July yn it Europahotel to Ljouwert. It drokst hawwe wy it hawn mei it gemeentewapen fan Skylge, dêr't de beide earste gearkomsten yn haedsaek oan wijd wiene. Dit wapen is yn 1818 folslein forkeard fêststeld. Oan 'e hân fan alderhanne boarnen is in ûndersiik ynsteld, hoe 't it al wêze moat. Ien fan ús leden hat hjiroer in rapport opmakke, dat mei yllústraesjes yn 'e Vrije Fries forskine sil, sadat wy dêrop net fierder yngeane. By dit ûndersiik hawwe wy folle help hawn fan de hearen G. A. van Dieren en H. J. de Feyfer, dy't ek ús gearkomsten oer Skylge bywenne hawwe. As de forbettering fan it wapen strak goedkard wurdt fan 'e Hoge Raad van Adel en yn in Keninklik Bislút fêstlein, kin tagelyk dêrmei de flagge, dy't as paedwizer foar de rekonstruksje fan de oarspronklike wapenkleuren tsjinne hat, offisjeel wurde.

Ek twa oare gemeenten joegen wy it advys har gemeentewapen forbetterje to litten. By Frjentsjeradiel diene wy dit oan 'e hân fan it artikel oer it gritenijwapen fan J. C. Tjessinga yn De Vrije Fries fan 1939, by Himmelumer Aldeferd op gron fan eigen boarne-ûndersiik, yn beide gefallen nei oanlieding fan it forsiik fan de gemeente om advys oer it oannimmen fan in gemeenteflagge. Fan Himmelumer Aldeferd hawwe wy noch net wer heard, mar Frjentsjeradiel hat ús andere, dat de Hoge Raad van Adel it mei de foroaring fan it wapen net iens is. Dêrmei komt dan ek it ûntwerp foar de flagge op losse skroeven to stean.

It roun dit jier nochal drok mei de oanfragen om gemeenteflaggen. Foar in part hong dit gear mei de feesten nei oanlieding fan de sulveren brulloft fan Keninginne en Prins. Dizze feesten gongen wer net foarby sûnder flaters op it gebiet fan flaggegebrûk, dêr 't op ús oanstean yn 'e parse efkes op wiisd waard.

It stêdsbistjûr fan Frjentsjer, dat al lang in flagge hie, waard fan oare side derop wiisd, dat dit krekt deselde flagge wie as dy fan de gemeente Oss. Dit kaem net oerien mei ús gegevens, ûntliend oan 'e kolleksjes fan 'e Hoge Raad van Adel, mar it die dochs bliken dat beide flaggen krekt lyk wiene. Omdat lykwols de flagge fan Frjentsjer folle âlder is as dy fan Oss, retten wy dochs it gemeentebistjûr oan, dizze histoaryske flagge offisjeel to meitsjen en net yn to gean op it tinkbyld, har klok yn 'e flagge op to nimmen.

Deselde opmerker hie ek in ûntwerp foar in flagge foar Haskerlân makke, dat yn ús eagen lykwols ta de kategory "Malle Gevallen" hearde. Sadwaende joegen wy ek dizze gemeente de rie, der net op yn to gean en diene in oar ûntwerp oan 'e hân. Mar ek hjirfan hawwe wy neat mear heard.

Yn forbân mei dit soarte aktiviteiten fan bûten ús rounte en sels bûten Fryslân wei stjûrde de Fryske Akademy in rounskriuwen oan de gemeentebistjûren, dêr't ús Rie jitris mei ûnder de oandacht brocht waard en oanret om net bûten ús om oer to gean ta it oannimmen of foroarjen fan gemeentewapens of -flaggen.

To let kaem dit rounskriuwen al yn Baerderadiel. Lyk as yn ús beide foarige forslagen to lêzen is, waerd hjir wol ús miening frege oer in âlvetal flaggetekeningen fan in "oud-ingeretenc", dêr't wy in biredenearre en argumintearre kar út diene enjit inkelde alternative mooglikheden by opjoegen, mar dêrnei waerden wy der fierder bûten litten en, blykber al yn oerliz mei de Hoge Raad van Adel, in nij ûntwerp oannommen fan in dokter, "die voor deze aangelegenheid bijzondere belangstelling heeft", in flagge dy't nei ús miening efterstiet by de fan ús opsmiten tinkbylden.

In apart gefal is Barradiel, dat in wapen hat dêr't net sa maklik in flagge út ôf to lieden is. It gemeentebistjûr hie in priisfraech ûnder de bifolking útskreaun foar in flagge-ûntwerp, yn ús eagen net de idéale wize fan bihânneling, as soe eltsenien dy't originele idéen hat, hjir wol hwat fan meitsje kinne. Mar de fiif ynkommen ûntwerpen waerden ús dan dochs om advys tastjûrd. Dizze tekeningen fan belangstellende leken koe lykwols net ien ús goedkarring fan krije. Wy hawwe in oar ûntwerp opmakke, dat de gemeente wol oannimme sil.

In nije oanfraech foar in gemeenteflagge kaem fan Wymbritseradiel; hjir-oer is noch gjin advys útbrocht.

Nei oanlieding fan de fêststelling fan 'e flagge fan Lemsterlân (sj. foarich forslach) kaem de Ljouwerter Krante mei in, yn oerliz mei ús, opsteld stikje oer gemeenteflaggen, forsjoen fan in kaertsje dêr't de gemeenten op oanjown wiene dy't offisiële flaggen hawwe, mei de jierren dêr't se yn oannommen wiene. Nei oanlieding hjirfan kaem der in net sa freonlik ynstjûrd stikje, dêr't as posityf feit fan oerbleau, dat de flagge fan Kollumerlân ús ûntgien wie, omdat dy net inkeld sûnder oerliz mei de Akademy of ús Rie, mar sûnder ienige publikaesje fêststeld wie.

Om in better dokumintaasje op it mêd fan gemeenteflaggen to krijen, frengen wy de Hoge Raad van Adel om tastimming, de yn syn kolleksjes foarkommende flaggen oer to nimmen. Dit waerd tastien, en ús lid Vleer teach nei den Haech en tekene in 200-tal gemeenteflaggen yn kleuren oer. Der moatte lykwols noch frijwat flaggen wêze, dy't net by de Hoge Raad registrearre binne, omdat se sûnder dy syn bimuoijing (meast yn it fierdere forline) by riedsbiskút fêststeld binne. Sa kamen der fan 'e 18 Fryske gemeenteflaggen mar 12 yn dizze kolleksje foar. Dat der ek ôfwikingen foarkomme, biwiist it gefal fan Oss, alhoewol dizze flagge yn 1956 mei advys fan 'e Hoge Raad fêststeld is. Wol die hjirút bliken, dat Fryslân op dit mêd net efteroan komt. As wy (in rûge skatting fansels) oannimme, dat ek by de oare provinsjes it trêdepart fan 'e flaggen ûntbrekt, soene de persintaezjes fan gemeenten mei offisiële flaggen wurde: Gelderlân 50, Oerisel 49, Fryslân 40, Súdholân 36, Noardholân 34, Noardbrabant 33, Utert 31, Sêlân 27, Limboarch 23, Grinslân 19 en Drinte 18.

De tekeningen fan de hear Vleer binne op it Ryksarchyf yn biwarringjown. Dyt se rieplachtsje wol, moat dit oan 'e Ryksarchivaris of oan 'e Rie freegje.

In oar moai stik dokumintaasje, hoewol yn haedsaek fan net-heraldyske aard, is in foto fan 'e kaart fan Fryslân fan Leo Sibrandus út syn hânskrift fan Ocko Scharlensis (1595) yn 'e Koninklijke Bibliotheek, biskreaun û. o. yn D. A. Wumkes' útjefte fan 'e abtelibbens fan Sibrandus Leo. De foto waerd makke yn it ramt fan it ûndersiek nei it Skylger wapen, omdat der op 'e kaart in faentsje mei in wapen by dit eilân stiet.

Om ús knipselkolleksje mear folslein to meitsjen, tochten wy deroer in abonnenmint by in knipselburo to nimmen. Nei ynformaesje nei de tariven liken de kosten ús dochts by neijer ynsjen to heech yn forhâlding ta it bilang fan 'e to forwachtsjen útwreiding fan ús dokumintaesje.

Alhoewol wy der gjin part yn hawn hawwe en it ek bûten Fryslân falt, wolle wy hjir noch efkes neame in nij gemeentewapen fan in Frysk untwerper. Mr. C. A. Bontekoe hie al nêst jierren in wapen makke foar de Noardeastpolder, en nou 't dit iepenbiere lichem in gemeente wurden is, is dit, yntusken hwat wizige, ûntwerp troch de Gemeenterie goedkard en oanbean oan H. M. de Keninginne, mei forsiik om takenning. As wapen is it grif slagge, mar yn ús eagen komt yn dit yn 'e Midsieuske histoarje forwoartele wapen to min ta utering, dat de Noardeastpolder wol op historysk gebiet leit, mar winliken dochts in tige nije mienskip is.

Yn ús gearkomste fan Maeije hâldde de hear H. G. van Slooten in nijsgjirrich praetsje oer it flaggegebrûk op it wetter. Wy hawwe mei niget harken nei de deskundige ynlieder, mar de measten fan ús koene it mei de strekking fan syn útiensettingen dochts lang net iens wêze. Folslein koene wy him meistimme yn syn útgongspunt, dat der rjochtlinen en in bipaelde oarder wêze moat yn it flaggegebrûk, ek op boaten en skippen fan partikulieren, al hoecht dat miskien net sa strang to wêzen as op iepenbiere fartugen. Mar it woe ús net oan, dat de leden fan sylforienigingen har nou mar yn alles oanslute moatte by de Marine en dus altyd de nasjonale flagge "fan hek" fiere moatte, lyk as sûnt it gronlizzende artikel fan de hear Bauduin út 1922 tradysje is. Us tinkbylden, dy't ek yn 'e diskusje mei oaren al ris ta utering kommen binne, komme yn it koart hjirop del: de lytsere mienskippen hawwe rjocht op har eigen heechheitssimboalen en de boarger moat frij wêze om de flagge fan dy mienskip to fieren, dêr't 'er him it measte oan forboun fielt. Wy wolle de Nederlânske flagge net wei hawwe, foarâl by nasjonale feesten net, mar b. g. op it Steatejacht soe it eareplak wêze moatte foar de Fryske flagge, op in boat fan gemeentepolysje foar de gemeenteflagge en op it skip fan in partikulier de flagge fan steat, provinsje of gemeente, hwer't hy him mar it measte by hearren fielt. Foar in Fries sil dit faken de Fryske flagge wêze, mar fielt hy him mear Nederlanner as Fries, dan de Nederlânske.

Fan it plan om famyljewapens to registrearjen yn it Genéalogysk Jierboekje, is noch neat komd. Der wie mar ien persoan dy't op ús oankundiging yngie. Wy sille hjir mear bikendheit oan jaen moatte om in oar jier ris mear kandidaten to krijen.

Septimber 1962.

J. VISSER, skriuwer.

INLICHTINGEN omtrent enkele openbare instellingen, commissies, verenigingen, enz., welke werkzaam zijn op het gebied van geschiedenis, oudheid- en heemkunde, geslacht- en wapenkunde in de provincie Friesland.

De Fryske Akademy

Prof. Dr. A. Vondeling, voorzitter
Drs. F. J. Bergstra, vice-voorzitter
M. Wiegiersma, secretaris
Mr. T. J. Kingma, 2e secretaris
Mr. R. Heeg, penningmeester
Drs. S. van Tuinen, bijzitter
Drs. H. J. Oldenhof, bijzitter

Wetenschappelijk directeur: Prof. Dr. J. H. Brouwer
organisatorisch en zakelijk directeur: Dr. W. Kok
directeur Paedagogysk Advysburo: G. Sinnema
directie-secretaresse: mej. D. Wijnterp
wetensch. hoofdamtenaar: Mr. Dr. K. de Vries
wetensch. ambtenaar: Dr. Y. Poortinga
adj. wetensch. ambtenaar: H. S. Buwalda
assistenten: mej. B. Fokkema en mevr. J. de Jong-van Sinderen
secretaris Wâldenkommissje: Drs. J. J. Spahr van der Hoek
administrateur: Tsj. de Jager
adj. administrateur: G. de Boer

Histoarysk wurkforbân:
Drs. H. J. Oldenhof, voorzitter
A. Vandamme, secretaris, Sneek, Amaliastraat 76

Nammekundich wurkforbân:
Prof. Dr. J. H. Brouwer, voorzitter
Drs. J. J. Spahr van der Hoek, secretaris, Beetsterzwaag, Opperuterburd

Genealogysk wurkforbân:
D. J. van der Meer, voorzitter
G. Dijkstra Hzn., secretaris, Leeuwarden, G. Terborchstraat 7

Fryske Rie foar Heraldyk:
D. J. van der Meer, voorzitter
Drs. J. Visser, secretaris, Leeuwarden, Kwartelstraat 47

De Fryske Akademy is gevestigd in het Coulonhûs, Doelestraat 8 te Leeuwarden.

Rijksarchief in de provincie Friesland

Rijksarchivaris: Dr. M. P. van Buijtenen
wetensch. ambtenaren: Drs. J. Visser, Mr. A. van der Minne en A. van der Wal
ambtenaar: J. Schaafsma

Het Rijksarchief is gevestigd in de Kanselarij, Turfmarkt 13 te Leeuwarden.
Geopend: werkdagen 9 - 17 uur; zaterdag 9 - 12,30 uur, alleen na aanvraag (uiterlijk vrijdag
voor 16 uur).

Provinciale Inspectie der Gemeente- en Waterschapsarchieven.

Inspecteur: Dr. M. P. van Buijtenen
adjunct-inspecteur: Dr. H. T. Obreen
wetensch. ambtenaar: H. F. Faber

De Inspectie is gevestigd in de Kanselarij, Turfmarkt 13 te Leeuwarden.

Archief der gemeente Leeuwarden en Stedelijke Bibliotheek

Gemeentearchivaris: Jhr. M. J. van Lennep, hist. drs.
wetensch. ambtenaren: W. Dolk en Drs. P. Oprsal
ambtenaar: I. Westra

Het gemeentearchief en de bibliotheek zijn gevestigd in het Stadhuis, Raadhuisplein 36 te Leeuwarden. Geopend: werkdagen 9 - 12.30 en 14 - 17 uur, zaterdag 9 - 12.30 uur.

Streekarchivariaat "Noordoost-Friesland"

Streekarchivaris: W. H. Keikes

Het streekarchivariaat, waarbij zijn aangesloten de gemeenten Dokkum, Kollumerland c.a., Oost- en Westdongeradeel en Schiermonnikoog, is gevestigd in het Stadhuis te Dokkum. Geopend vrijdag 9 - 12 en 14 - 17 uur.

Provinciale Bibliotheek

Bibliotheecaris: Dr. S. J. Douma
Onder-bibliotheecaris: Mr. Y. Offringa
Wetensch. hoofdassistenten: mej. A. M. Michell, litt. dra., en M. K. Scholten
Ambtenaren: E. J. Scheenstra, O. Santema, G. Dijkstra, E. J. Metz, W. ter Horst,
S. J. van der Meer, Kl. Osinga, S. W. Koopmans, mej. B. Terpstra, mej. S. de Vries.

De Provinciale Bibliotheek is gevestigd in de Kancelarij, Turfmarkt 13, Leeuwarden. Geopend werkdagen 9.30 - 12.30 en 13.30 - 17, zaterdag tot 12.30 uur, maandag, woensdag en vrijdag tevens 19 - 21.30 uur.

Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde

Mr. B. Ph. Baron van Harinxma thoe Slooten, voorzitter
Mr. H. Schootstra, secretaris
H. G. van Slooten, penningmeester
Jhr. C. van Eysinga, A. S. Fogteloo, H. Halbertsma, Ds. J. J. Kalma, Jhr. M. J. van Lennep, mevr. T. Straat-Osinga, S. van Tuinen.

Fries Museum

Directeur: Dr. A. Wassenbergh
Administrateur: E. J. Penning
Archaeoloog: G. Elzinga
Ambtenaar: J. Hofstra

Het Fries Museum is eigendom van het Fries Genootschap en is gevestigd Koningsstraat 1, Leeuwarden. Geopend: zondagen in de 2e helft van juli en in augustus 14 - 17, werkdagen april - oktober 9 - 12.30 en 14 - 17, oktober - april 9 - 12.30 en 14 - 16 uur. De bibliotheek is geopend voor leden en andere wetensch. onderzoekers op werkdagen, behalve zaterdagen 10 - 12.30 en 14 - 16 uur.

Museum Princessehof

Conservator: H. Miedema, kunsthist. drs.

Het museum, eigendom der gemeente Leeuwarden, is gevestigd Grote Kerkstraat 11 aldaar. Geopend: werkdagen 9 - 12 en 14 - 17, zondag 14 - 17 uur.

Fries Scheepvaartmuseum en Oudheidkamer, te Sneek

A. M. Sustring, voorzitter
B. Brinkma, secretaris, Sneek, Gangboord 41
Drs. P. Aukema, penningmeester, Sneek, Leeuwenburg 1
H. Halbertsma, conservator, Amersfoort

Het museum, eigendom van de vereniging Fries Scheepvaart Museum, is gevestigd Kleinzand 12 te Sneek. Geopend: werkdagen 9 - 12 en 13.30 - 18, donderdag 19 - 22 uur; zondag gesloten; verder op aanvraag.

Frisia Catholica

Dr. M.P. van Buijtenen, voorzitter
Drs. F.A.H. van den Hombergh, secretaris, Bolsward, Samuel van Haringhouckstraat 28
E.D. de Jong, penningmeester
Dr. Eg. Galama, Th.P.A. Lambooi, p. Albericus de Meyer O.E.S.A., A.E. Rohling,
Drs. J. Visser

De Ottema-Kingma Stichting

Mr. A.N. Duintjer, voorzitter
H.G. van Slooten, secretaris
M.J. Baronesse van Heemstra
Mr. A.A.M. van der Meulen
Mr. G.J. van der Meij

De stichting is gevestigd te Leeuwarden, Prins Hendrikstraat 4.

* * *

YNLJOCHTINGS OER FRYSKE FAMILJEFORIENTINGS

HALBERTSMA-STICHTING, opricht 10 december 1934, gevestigd te Grouw.

Doel: Bevordering fan de geestelijke en stoffelijke belangen van het geslacht Halbertsma en van de wettige kinderen van hen, die tot dit geslacht behoren. Tot het geslacht Halbertsma worden gerekend te behoren alle mannen en vrouwen, die de naam Halbertsma dragen en door mannelijke lijn wettig zijn voorgekomen uit het huwelijk van Hidde Halbertsma, geb. te Grouw 1756, en Ruerdtje Tjalling's Binnerts, geb. te Grouw 1767.

Bestuur: Mr. Tj. Halbertsma, Wassenaar, voorzitter
Hijlke Halbertsma, Lage Vuursche (U.), "Het Leen", secr.-archivaris
H.B. Halbertsma, Grouw, penningmeester
Publicaties: No. 1 t/m 29 (1935-1962).

WALING DIJKSTRA STICHTING, oprjochte 31 maeije 1947, fêstige te Ljouwert.

Doel: a. sammeljen fan alle bisunderheden oangeande libben, wurk, persoan en ôfkomst fan Waling Dijkstra

- b. it útjaen fan syn wurk of in karlêzing der út;
- c. it útjaen of it stypjen fan boeken, skriften en care publikaesjes oangeande persoan en/of wurk fan Waling Dijkstra.

Bistjûr: W.G. Dijkstra, Ljouwert, Goudenregenstrjitte 47, foarsitter.
J. van der Wal, Ljouwert, Jan van Scorelstrjitte 32, skriuwer.
Th. de Langen, Hearrenfean, Burg. Falkenawei 132, skathâlder.
A. Brouwer-de Beer, Sint Anne.

W. Th. Dijkstra, Ljouwert, Mr. P. J. Troelstrawei 61.

Utjeften: 1. Waling Dijkstra, syn libben en syn wurk
2. Karlêzing earste wurk
3. De sulveren rinkelbel
4. De Fryske Thiyl Ulespegel of de wûnderlike libbensskiednis fan Hantsje Pik.

NIJDAMSTRA-STICHTING, oprjochte 19 des. 1953 by not. acte Mr. Y.K. de Boer; fuortsetting fan de femyljeforiening Nijdamstra, oprjochte 12 febr. 1948.

Doel: De leden fan de slachten Nijdam, Nieuwdam, Vleer, Wijnia en oare, op groun fan mienskiplike ôfstamming byelkoar te bringen, de bilangen fan dizze slachten te bîhertigjen, de bân tusken de leden te forsterkjen en stúdzje fan it foargeslacht te bîfoarderjen.

Bistjûr: T. Nijdam, Ljouwert, Coornhertstrjitte 12, foarsitter
M. H. Nijdam-Nijholt, Ljouwert, Robert Kochstrj. 21, skriuwer
C. van der Schoot Azn., Snits, skathâlder
A. Vleer, Snits
P. Agema-Wijnia, Dokkum
H. Nijdam-Smit, Griis
M. P. Wienia, Lemmer

Orgaen: De Nijdamstra Tynge, forskynt 6 kear jiers

Utjefte: Nijdamstra-boek, 4 ôfl.

KNOL, oprjochte 26 novimber 1949

Doel: It bihertigjen fan 'e bilangen fan it Knolleslachte, it forsterkjen fan 'e bân tusken de leden, organisearjen fan femyljegearkomsten en útjefte fan in femyljeblêd.

Bistjûr: D. Knol, Tuk by Steenwijk, foarsitter
H. L. Bijleveld-Knol, Hiiwersum, Birkenheuvelweg 43, skriuwster
L. Alberda-Knol, Ysbrechtum, Schoonoord 9, ponghâldster

Periodyk: De Knollentuin, op ungeregelde tiden

K. D. MIEDEMA EN M. S. ZIJSLING, sûnt 1949

Doel: Forsterkjen fan 'e femyljebân tusken de ôfstammelingen fan dit echtpear en it hâlden fan femyljedagen.

Bistjûr: K. S. Miedema, Ljouwert, Aagje Dekenstrj, 9, foarsitter
R. W. Abma, Easthim, skriuwster; D. S. Scheepsma, Seisbjirrum, ponghâlder
Utjefte: femyljeblêd, fjouwer kear jiers.

JAN SLJBRENS WIERSMA EN AALTJE WLJBEŠ SCHAAFSMA, sûnt 1950

Doel: De neiteam foar it fan elkoar forfremdzjen to hoedzjen en jierliks in femyljedei to hâlden to Wiuwert

Bistjûr: Jan J. Wiersma, Wiuwert, foarsitter
A. Geertsma-Wiersma, Snits, Ald Tsjerkhôf 35, skriuwster
Gjin periodyk.

HOEKEMA-STIFTING, oprjochte 15 augustus 1951, fêstige to Snits

Doel: a. forsterkjen fan 'e femyljebân tusken de neiteam fan 'e stamâlden Johannes Ennes Hoeckema en Jancke Florencil Culenborgh

b. útjefte fan 'e femyljeskiednis

c. biwarjen fan nijsgjirrige brieven, stikken, ensfh., yn 'e femylje

Bistjûr: Mr. A. Hoekema, Nij Guinea, foarsitter
Ds. C. P. Hoekema, Heemstede, Franz Schubertlaan 57, siktaris-archivaris
A. Hoekema, Zandvoort, Zr. Dina Bronderstr. 15, ponghâlder
F. Hoekema, Snits, Wassenberghstrj. 6
J. A. Hoekema, Skarsterbrêge 155
A. Meijer, Ljouwert, Johan Wagenaarstrj, 15c

Utjeften: Njys fan 'e Hoekema-Stifting
Hoekema Rige I - V yn it Frysk en I - III yn it Hollânsk
Stambeam
Adreslist fan alle femyljeleden

ELGERSMA, oprjochte 11 april 1953

Doel: Forsterkjen fan 'e femyljebân en kennisse fan eigen sibbe

Bistjûr: M. S. Kramer, Berltsum, foarsitter
I. J. Elgersma, Ljouwert, Mendelsohnstrj, 6, skriuwster
Haring Elgersma, Snits, Jan van Nassaustrj. 48, 2e skriuwster-skathâlder
Periodyk: De Ielstekker (redactie Juffer H. Elgersma, Skraerd, Smidstrj. 31).

SIPKE MARTENS DE BOER, oprjochte to Wergea 3 oktober 1953

Doel: Wear kontakt tusken de leden fan de femylje ûnderling en it forsterkjen fan 'e femyljebân, o. o. troch it hâlden fan femyljegearkomsten.

Bistjûr: Jan Joh. de Boer, Wergea, foarsitter
A. K. Boonstra, Wirdum, Lytse Buorren 16, pleatsf, foarsitter
G. T. van Kampen, Ljouwert, Transvaalstrj. 49, skriuwster-skathâlder
H. Wiersma-Hoekstra, Swichum, pleatsf. fan de skriuwster-skathâlder
Gjin periodyk.

NAWLJN, opgericht te Zwolle 28 april 1954

Doel: De band tussen de leden van het geslacht te versterken en de kennis van het geslacht te vermeerderen.

Bestuur: Ds. E. Nawijn, Delfzijl, Menno van Coehoornsingel 23, voorzitter
P. A. Nawijn, burgemeester, Blokzijl, Zuiderkade 345c, penningmeester
Ir. F. Nawijn, 's-Gravenhage, Mimosastraat 31, secretaris

Uitgaven: F. Nawijn, Genealogie Nawijn, 1955
-- , Toch afstammelingen van de Hugenoten? 1958

Periodiek: Familieblad op ongeregelde tijden.

SCHOTANUS-STICHTING, opgericht te Franeker 12 april 1955; statuten vastgesteld bij notariële acte door Mr. Y.K. de Boer te Leeuwarden 21 mei 1956.

Doel: De versteviging van het onderling contact, het instellen van een familiearchief, het samenstellen van de familiegeschiedenis, het doen uitgeven van een standaardwerk over de Schotanusen.

Bestuur: Chr. Schotanus, arts, Oostermeer, voorzitter
E. Spijksma-Schotanus, Bergum, Kon. Julianastraat 8, secretaresse
Mej. J. Schotanus, Hommerts, penningmeesteresse

Orgaan: "Aldfaers Erf", verschijnt vier maal per jaar.

Uitgave: (in voorbereiding) "Gens Schotana".

HAZENBERG, opgericht te Leek (prov. Groningen) 8 september 1956

Doel: De onderlinge band tussen de leden van het geslacht te versterken en de kennis van het geslacht te vermeerderen.

Bestuur: Mr. Dr. J. Hazenberg, Burgemeester van Veenendaal, voorzitter
Mr. A. J. Hazenberg, Leeuwarden, Leeuwerikstraat 180, secretaris
Jac. Hazenberg, gemeentesecretaris van Oldekerk, penningmeester

Uitgave: A. J. Hazenberg en W. Tsj. Vleer, Familieboek Hazenberg, 1958

Periodiek: "De Hazenberg Post", verschijnt ieder kwartaal en in verkorte vorm zoveel vaker, als wenselijk wordt geacht.

Familiedag: wordt om de drie jaar gehouden.

JAN GERBENS LAANSMA, opgericht te Gouda 15 juni 1960

Doel: De versterking der familiebanden, het verzamelen van gegevens betreffende het geslacht Laansma, het uitgeven van een uitgebreid familieboek en het houden van familiedagen.

Bestuur: D. Laansma, Ter Apel, Viaductstraat 110, voorzitter
S. Laansma, Maasland, Prinses Beatrixlaan 31, secretaris-archivaris
S. Laansma, Amsterdam
A. Reitsma, 's-Gravenhage

Uitgaven: Voorlopig Geslachtsboek Laansma, 1958

Uittreksel in de Engelse taal van dit Geslachtsboek, 1959

Stamboom

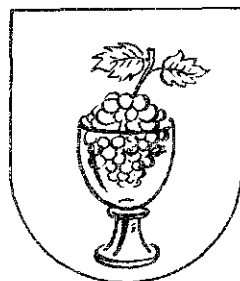
Orgaan: Laansma-Koerier

* * *

RÖMER

Wapen:

In goud een groen wijnglas, waarin een druiventros van natuurlijke kleur. Aldus komt het, zonder kleuraanduiding, voor op een negentiende eeuwse tekening (door Johann Römer?) in het bezit van Mr. R. Römer. De kleuren worden vermeld door J. C. H. Matile in zijn Historische, Genealogische en Heraldische Aanteekeningen betreffende het adellijk geslacht Stapert. Amsterdam 1895, 4°, p. 132.

Inleiding:

De navolgende genealogie is die van een geslacht Römer, dat sedert de Franse revolutie in Friesland gevestigd is. Pogingen, de stamreeks in Duitsland op te voeren, werden dezerzijds niet ondernomen, maar zouden vermoedelijk wel succes opleveren.

De enige Römers in deze provincie waren het nooit. Afgezien van twee belastingambtenaren uit de Utrechtse familie van dien naam (zie Ned. Patr. II, 1963), die hier tussen 1878 en 1892 fungeerden, en een talrijk gezin Römer, dat na den laatsten oorlog uit Java te Leeuwarden kwam en waarvan nog een getrouwde zoon te Stiens woont, was er nog een min of meer gelijknamig geslacht, dat door beroep (medicus) en woonplaats (o. a. Warga) verwarring zou kunnen veroorzaken met het hier behandelde. De stamvader van deze concurrerende groep was een zekere Pieter Pieters, schuifevoerder, afkomstig uit Roordahuizum (uit de Drie Romers?) en na zijn huwelijk in 1782 in de geboorteplaats (Oldeboorn) van zijn vrouw Rinske Douwes (1753/4 - 1820) gevestigd. Hij overleed aldaar 31 maart 1799 en liet - behoudens een jonggestorven tweeling uit 1791 - vier kinderen na, waarvan de zeer eenvoudige, ten dele gehuwde dochters in 1823, 1845 en 1849 in of bij hun geboortedorp stierven. De zoon echter, Douwe Pieters, 14 nov. 1788 op het schip voor Medemblik geboren en 22 febr. 1789 te Oldeboorn gedoopt, bij welke gelegenheid voor het eerst de naam Romer opduikt, ziet kans 28 dec. 1811 te Franeker tot Medicinae Doctor te promoveren, noemt zich sedert Dominicus Petrus Römer, Roemer of Römer en vestigt zich als medicus te IJlst en na enkele jaren te Wolvega. Hij sterft te Ter Idzard 24 juli 1840 en laat dan behalve een weduwe (Bella Bello uit Zwolle, 18 mei 1860, 83 jaar oud, te Warga overleden) drie kinderen na, waarvan er twee, een theologisch kandidaat en een dochter, den vader niet lang (6 oct. 1844 en 10 dec. 1840) overleven. De oudste zoon, Petrus Reginus Romer of Römer, 1813 te IJlst geboren, overleed als heel- en vroedmeester te Warga 22 aug. 1859; zijn vrouw en nicht Petronella Hermanna Wielandt (1810 - 1873) was een dochter van Mr. Jarich Tadema Wielandt, respectievelijk secretaris van Utingeradeel, bewaarder der hypotheeken en ontvanger der registratie te Heerenveen (Sch.), en Johanna Bello. Na dit deftige hoogtepunt treedt het verval snel in. Van de acht tussen 1836 en 1853 geboren

kinderen stierven er drie jong ter plaatse en één ongehuwd te Jorwerd in 1897. Van den oudsten, 1836 geboren zoon Dominicus Petrus en van een dochter Johanna (geboren 1849) is het verder lot mij (nog) niet bekend, zodat ter verdere bespreking slechts twee andere zoons overblijven. Eén dezer, Jarich Wielandt Römer, wordt eveneens heel- en vroedmeester en practiseert tussen 1864 en 1890 te Garijp, Westhem, Donkerbroek en Duurswoude. Uit zijn huwelijk in 1867 met een boerendochter (Tjitske Syberens Uilkema) uit Grouw ken ik, behalve een jonggestorven zoon, slechts een dochter Römer, die met één harer nog te noemen neven Romer huwde. Haar oom Pieter Herman namelijk, mag zich in tegenstelling tot zijn broeder slechts Romer noemen. Hij wordt winkelier te Hollum op Ameland, trouwt daar in 1875 en heeft in 1882 al vier zoons, waarvan de tweede, Nicolaas Romer, in 1900 met zijn opgemelde nichtje Römer huwde. Hij probeerde als zeeman aan de kost te komen, woonde 1900 - 1925 met zijn vrouw en twee zoons in allerlei achterafbuurtjes (Achter Tulpenburg e. d.) te Leeuwarden en vertrok tenslotte naar Rotterdam, waar zijn huwelijk in 1935 (hij is dan stoker) ontbonden werd.

Genealogie:

v. L.

I. JOHAN ARNOLD RÖMER, barbier en chirurgijn te Lennep (Berg),
tr. Anna Christina ...

Uit dit huwelijk:

1. Petrus Casparus Römer, geb. c. 1762, medicus te Zwolle, hield daar (volgens Dr. J. H. Halbertsma) "met practijk en speculatie in effecten enige tonnen over" en overleed te Bentheim, 79 jaar oud, 1 nov. 1832. Executeurs testamentair waren J. H. Stoltenkamp en A. W. Nøeseker. De neven en nichten erfden.

2. Johan Arnold, volgt II.

3. een dochter, van wie dezelfde Halbertsma het volgende bericht: "Kort nadendood zijner (sc. J. A. 's eerste) vrouw, kwam hem een zuster uit Lennep opzoeken, wier man fabrikant in geruite stoffen was en tot uitbreiding der affaire enig geld behoefde. Het was ene fatsoenlijke en zeer aangename vrouw, ... (die) mijne moeder en oom Eeltje .. opnamen en .. bij Sybouts en andere voorname manufactuurwinkels introduceerde. Wij keerden bij die gelegenheid met het boterjacht van oom Eeltje van Leeuwarden terug en zeilden tusschen twee groene wallen, toen er een harde wind in het zeil viel en het jacht vrij wat over één zijde begon te hangen. Toen meende die goede Deutsche vrouw, die vroeger nooit onder zeil was geweest, dat haar laatste uur geslagen was. Zij wrong de handen en slaakte kreten van de uiterste wanhoop, die zich bij elke nieuwe overzijligging vernieuwden".

Deze en de andere mededelingen van Dr. J. H. Halbertsma ontleen ik aan zijn familiechroniek uit 1858, in 1951 uitsluitend voor de familie Halbertsma getypt ("Geschriften" no. 18 A, fo. 22 - 23).

II. JOHAN ARNOLD RÖMER, geb. Lennep c. 1767, is bij zijn eerste huwelijk chirurgijn bij het regiment Zwitserse Grisons van Schmidt, in garnizoen te Maastricht. Uit dienst gekomen laat hij zich 19 aug. 1801 als student te Groningen inschrijven en behaalt 7 dec. d. a. v. de bevoegd-

heid van plattelandsheermeester, in 1802 ook die van vroedmeester. Hij vestigt zich daarop te Grouw en andere dorpen in de omgeving en overlijdt - na een langzaam uittéren - 8 dec. 1835 te Warga. Halbertsma schrijft hierover: "Römer was een actieve, vernuftige, handige en onvermoeide kerel, die het met zijn praktijk te Grouw zeer wel ging ... Römer studeerde ook dapper, dat hij in het leger niet had kunnen doen. Hij is zelfs met zijne vrouw enigen tijd te Groningen geweest om daar college te houden en den graad te krijgen, hetwelk hem gelukte" en verderop: "Dat reizerige en trekkerige, dat de Duitschers eigen is, bleef den ouden Römer bij tot het laatste zijns levens. Midden uit ene bloeiende praktijk te Grouw zette hij zich in naburige dorpen neder, eens verhuisde hij naar Warrega en ook eens, meen ik, naar Ernsrum".

Hij tr. 1. Grouw (o. 22 oct.) 8 nov. 1795 Lokke Tjallings, geb. ald. c. 1770/72, + Grouw 30 aug. 1802 (doodboek van Anne Sjoerds, RA in Frl.), dr. van Tjalling Binnerts, boterkoper, en Geertje Eeltjes (zie het artikel van J. Visser over een tak der familie Binnerts in dit deel); tr. 2. Grouw (1e procl. 15 april) 6 mei 1804 Deukje Giolts Reitsma, toen te Hardegarijp, + Grouw 16 sept. 1805 (doodboek a. b.); tr. 3. Grouw (1e procl. 30 aug.) 13 sept. 1807 Andrieske Klazes Andriess(n), geb. Grouw 31 oct., ged. (als Andersje) 19 nov. 1786, + ald. 5 maart 1864, dr. van Klaas Johannes, koopman (+ Grouw 3 juli 1819), en Minke Sybrens (+ 16 oct. 1811) en kleindochter van resp. Johannes Andries en Andersje Klazes en Sybren Sybrens en Gepke Kornelis (+ Grouw dec. 1808); zij hertr. Idaarderadeel 24 jan. 1838 Thijs Hendriks Taconis, bakker en koopman te Grouw, wedr. van Tjitske Harmens de Jong.

Over het eerste huwelijk geeft Joost Halbertsma, wiens moeder Lokkes zuster was, in zijn meergenoemde familiechroniek o. a. de volgende details:

"Ziedaar mijne moeder. En nu hare zuster Lokke. Zij was een klein poezelig figuur. Maar, o; daar zat zulk een fier en romantisch kopje op, dat door de patriotische Umtriebe en sentimentele lectuur nog verder werd aangevuurd. Zij plaagde mij altijd als kind en dan gaf oarreheit mij zijn steek om haar te slaan. Want na het trouwen mijner moeder nam zij daar de huishouding waar. Op de hoek naast hen .. woonde een speelnoot, die juist zulke zinnen had als zij, en elkander daarin sterkten. De Grouwster jongens? Neen, die waren hun te prosaisch. Het moest een heer of zoiets uit den vreemde zijn. Nu, zij kregen beiden een vreemdeling, maar hun wensch was hun geluk niet. Feye Jaatje, zo heette haar speelnoot, kreeg een Oostindisch kapitein, van wien zij arm en berooid bij de familie terugkwam.

En wat kreeg Lokke? Er werd een detachement Zwitsers te Grouw en in de omstreken ingekwartierd, waar een officier van gezondheid bij was, met name Johan Römer, een Duitscher afkomstig uit Lennep. Zijn welgeboude persoon, zijne smeichelende beleefdheid, zijn vreemd accent en zijn degen en montering bekoorden Lokke. Dit merkte hij, maakte zijn hof en kreeg haar woord.

Maar haar vader, de oude Tjalling? De afkeer, die de Doopsgezinden hadden van soldaten en soldaterij en, ik mag er bijvoegen, ook de oude Friezen; de minachting, waarin de Duitschers als poepen bij de Friezen stonden; maar meer nog de onbekendheid met de afkomst, het karakter

en de antecedenten van dezen vreemdeling maakten den ouden man ten enenmale afkerig van ene vereniging, waarin hij het toekomstig ongeluk zijner dochter zag. Hij sloeg het lijnrecht van de hand ...

Zeven weken waren vader en dochter zo bij elkander zonder een enkel woord tot elkander te spreken. Eindelijk zeide mijn grootvader haar: Ik zie, dat Gij niet te raden zijt. Trouwt Römer, maar alles voor uwe rekening. Wanneer het verkeerd gaat, moet gij nooit bij mij komen klagen ..."

Het, droef afgelopen, huwelijk mislukte inderdaad, waaraan de andere positie van de getrouwde vrouw in Friesland, met het Rijnland vergeleken, goeddeels schuld schijnt te zijn geweest.

Uit het eerste huwelijk:

1. Tjalling, volgt III.

Uit het tweede huwelijk:

2. Jeltje Römer, geb. Grouw 6 febr., ged. 17 maart 1805.

Uit het derde huwelijk:

3. Klaas, volgt III bis.

4. Minke Römer, geb. Grouw 21 juni 1812, + Beers 15 jan. 1843, tr. 1. Idaarderadeel 7 juli 1834 Kornelis Izaäks Douma, geb. Opeinde 15 oct., ged. 17 dec. 1809, secretaris Idaarderadeel, + Grouw 6 aug. 1838, zn. van Izaak Jacobs, assessor Smallingerland, en Sietske Jans Deelstra; tr. 2. Idaarderadeel 24 febr. 1842 Ds. Jan Koning, geb. Dronrijp 21 maart 1814, sedert 1841 N.H. predikant Beers en Jellum, 1845 Boxum en Blessum, 1851 Bozum, + ald. 8 juni 1867, zn. van Piebo, i.l. predikant Dronrijp, en Geertruid Maria Tenckinck; hij hertr. Baarderadeel 6 nov. 1861 Aagje van der Hogt.

5. Dr. Johan Arnold Roemer, geb. Grouw 29 maart 1815, ving 1 sept. 1832 de medische studie te Groningenaan en promoveerde er 17 juni 1837 op dissertatie "de Effectibus tumorum uteri fibrosorum et symptomatibus quae iidem provocant", waarna hij zich eerst te Bergum, 1838 te Bolsward vestigde, waar hij 23 juni 1839 zonder kinderen overleed.

Hij tr. Dockum 30 april 1838 Rikje van der Weide, geb. ald. 30 juli 1814, + ?, dr. van Dr. Willem Roelof, medicus en burgemeester Dockum, en Johanna Tuttel; zij hertr. Dockum 14 juni 1842 Abraham Weijmar, toen tabaksfabrikant te Amsterdam.

6. Cornelis Johannes Roemer, geb. Grouw 11, + 29 nov. 1817.

7. Kornelis, volgt III ter.

8. Petrus Kasparus, volgt III quater.

III. TJALLING JOHANNES'ROEMER, geb. Grouw 16 aug. 1796, krijgt bij de militaire keuring het volgend signalement: rood haar (volgens Halbertsma: van grootvader Römer; de ouders waren beiden zwart), gezicht ovaal, hoog voorhoofd, blauwe ogen, dikke neus, ordinaire mond en ronde kin. Bij zijn huwelijk is hij koopman, voor 1826 boer te Grouw, in 1836 en bij zijn dood rentenier, + Grouw 13 april 1848, tr. Idaarderadeel 25 sept. 1823 Grietje Wybrens Epema, geb. Aegum 27, ged. 29 dec. 1798, bij haar huwelijk werkzaam op een plaats te Friens, + Grouw 1 nov. 1866, dr. van Wybren Brugts, schoolonderwijzer te Aegum, en Baukje Gerbens Bokma.

N.B. De naam van Tjalling en zijne kinderen wordt in officiële acten

steeds Roemer gespeld. Zelve noemen zij zich altoos Römer.

Uit dit huwelijk:

1. Lokke Tjallings Roemer, geb. Grouw 17 aug. 1824, + ald. 25 juli 1851.

2. Wybren Tjallings Roemer, geb. Grouw 4 maart 1826, rentenier, 1869 - 1881 lid gemeenteraad Idaarderadeel, 1883 - 1893 notabel, daarna tot zijn dood kerkvoogd Grouw. De almanakken voor 1881 - 1889 vermelden ook een vereniging Spijsuitdeeling te Grouw, tot welker bestuur hij dan steeds (sedert 1885 als penningmeester) behoort. Hij overleed in het Diaconessenhuis te Groningen 23 sept. 1894. Zijn boedel werd beredderd door notaris P. Noordhoff te Grouw. In het verslag over dat jaar van het Schoolfonds voor schipperskinderen in Friesland trof ik een legaat van hem aan, groot f 2.000.-.

3. Johann Roemer (Römer), geb. Grouw 15 oct. 1827, kunstschilder, van wiens hand o. a. het getekende portret uit 1851 van zijn neef Tjalling Halbertsma (1792 - 1852) tgn. p. 179 in Nederl. Patr. XL (1954). De kunsthandelaar P. A. Scheen te 's-Gravenhage noemt hem niet in zijn Honderd jaren Nederlandsche schilder- en teekenkunst, de Romantiek met voor- en natijd (1750 - 1850), 1946 in Den Haag verschenen, daar hij hem voor een Duitser hield, maar meende - naar hij mij berichtte - zich te herinneren, dat hij figuurstukken schilderde.

Joost Halbertsma schreef van hem: "(Tjallings) zoon Johan Römer gelijkt in niets op hem, maar zeer veel op zijne grootmoeder Lokke". Hij overleed te Antwerpen 29 mei 1860.

4. Baukje Roemer, geb. Grouw 11 oct. 1829, + ald. 21 sept. 1849.

5. Geertje Roemer, geb. Grouw 4 nov. 1831, + ald. 26 sept. 1851.

6. Mintje Roemer, geb. Grouw 12 april 1836, + ald. 25 sept. 1865.

7. Andrieske Tjallings Roemer, geb. Grouw 18 nov. 1838, + Leeuwarden 10 febr. 1866, tr. Idaarderadeel 27 mei 1865 Johannes Winkler, geb. Leeuwarden 12 sept. 1840, geneesheer aldaar, 1871 - 1874 bibliothecaris Fries Genootschap, 1 mei 1875 naar Haarlem vertrokken, waar hij zich aan taal- en oudheidkundige alsmede folkloristische studiën wijdde inzonderheid op Fries gebied, + Haarlem 11 maart 1916, zn. van Laurens, koopman, en Trientje Spoelstra.

Vgl. voor hem de Encyclopedie van Friesland, p. 695 (met portret) en daar vermelde litteratuur.

III bis. KLAAS JOHANNES' RÖMER, geb. Grouw 23 febr., ged. (als Claes) 18 maart 1810, wordt in 1838 nog "zonder beroep" genoemd te Hempens, is 1840 greidboer te Teerns (huis no. 1), is 1856 - 1863 lid van den Gemeenteraad van Leeuwarderadeel en vertrekt later naar Goutum, waar hij in het huis no. 4 op 14 nov. 1876 overlijdt.

Hij tr. Leeuwarderadeel 9 mei 1835 Akke Bouwes Ringnalda (de geboorteacte heeft Regnalda), geb. onder Leeuwarden 1 febr. 1813, + Goutum 29 dec. 1891, dr. van Bouwe Abrahams, landbouwer Leeuwarden, later Huizum, en Reintje Ruurds Wartena.

Uit dit huwelijk:

1. Andriesje Klazes Römer, geb. Hempens 17 maart 1837, + Goutum 11 dec. 1888, tr. Leeuwarderadeel 22 mei 1858 Jacob Tjisses Bokma, geb. Goutum 2 april 1834, landbouwer aldaar, + Goutum 6 mei 1871, zn.

van Tjisse Bokkes, landbouwer, en Maartje Jacobs Dankert.

2. Reintje Klazes Römer, geb. Hempens 11 maart 1838, + Weidum 28 febr. 1890, tr. Leeuwarderadeel 9 mei 1874 Jorrit Baukes van der Meer, geb. Wirdum 18 mei 1839, landbouwer Jorwerd, na zijn huwelijk Wirdum, korten tijd later Weidum, + ald. 17 juli 1911, zn. van Bauke Jorrits, landbouwer Jorwerd, en Antje Ruurds Serjant; hij hertr. Baarderadeel 25 april 1895 Ymkje Wierds van der Wal.

3. Johannes Klazes Römer, geb. Teerns 20 aug. 1840, + Goutum 15 aug. 1887.

4. Bouwe, volgt IV.

Bouwe Klazes Römer met zijn tweede echtgenote.

IV. BOUWE KLAZES RÖMER, geb. Teerns 5 oct. 1842, veehouder Goutum, K.B. 6 febr. 1869 no. 4 1e luitenant, K.B. 20 aug. 1887 no. 12 tot de opheffing in 1907 kapitein 2e compie 1e bat. rustende schutterij in Friesland, 1885 - '89 diaken, daarna tot 1892 ouderling N. H. gemeente Goutum en Swichum, 1889 notabel, 1890 - '96 secretaris, daarna tot 1899 voorzitter van het college van kerkvoogden, 1903 - '05 wederom notabel, 1895 - 1911 vicevoorzitter van het waterschap Het Huizumer en Goutumer Nieuwland.

In 1906 vestigde hij zich als rentenier aan de Verlengde Schrans onder Huizum, waar hij 11 juni 1915 overleed.

Hij tr. 1. Leeuwarderadeel 11 mei 1871 Hinke Sijes van Wijngaarden, geb. Wirdum 22 aug. 1848, + Goutum 8 jan. 1904, dr. van Sije Annes, landbouwer, en Sytske Sybrens Wiarda; tr. 2. Leeuwarderadeel 20 april 1905 Janke Dijkstra, geb. Lekkum 20 maart 1850, + Leeuwarden 18 juli 1920, dr. van Nicolaas Ritskes, landbouwer, en Geertje Wijbes Bil en weduwe van Bauke Lettinga.

Uit het eerste huwelijk:

1. Akke Römer, geb. Goutum 21 juli 1872, + Bussum 13 aug. 1911, tr. Leeuwarderadeel 9 mei 1901 Dirk Jongsma, geb. Witmarsum 3 mei 1877, reiziger te Amsterdam, mei 1906 Bussum, 31 oct. 1912 Hilversum, + ald. 10 oct. 1958, zn. van Jan, directeur veeverzekeringsmij te Leeuwarden, en Setske Terpstra; hij hertr. Schoten 19 dec. 1912 Elisabeth Erdtseick.

2. Sijske Römer, geb. Goutum 7 oct. 1874, + Zuidlaren, h. Dennenoord (waar zij sedert 26 juni 1920 verbleef) 20 sept. 1934, tr. Leeuwarderadeel 19 oct. 1905 Hein Roorda, geb. Deinum 28 febr. 1876, veekoper aldaar, voor 1931 naar het Rheinland (Dl.) vertrokken und da verschollen, zn. van Jacobus Jans, veehouder Weidum, en Artje Heins Bakker.

3. Klaas Bouwes Römer, geb. Goutum 12 jan. 1878, veehouder, o. a. te Akkrum, later wonende aan de Breedijk te Goutum, bekwaam amateur-beensnijder ("bonkefyker"), + Goutum 3 april 1956, tr. Leeuwarderadeel 15 mei 1902 Ruurdje Jans Wartena, geb. Huizum 14 febr. 1883, dr. van Jan Ruurds, veehouder Goutum, en Tjimkje Douwes de Jong (Goutum, Brédyk 87).

4. Jeltje Römer, geb. Goutum 17 mei 1882, apothekersassistente te Leiden, later bij den arts Wassenaar te St. Jacobiparochie, + Leeuwarden 12 nov. 1923.

5. Andrieske Römer, geb. Goutum 18 sept. 1883, + Ermelo 12 sept. 1925, tr. Leeuwarderadeel 5 mei 1904 Nicolaas Lettinga, geb. Vrouwenparochie 28 sept. 1879, veehouder Lekkum, + Leeuwarden 3 oct. 1960, zn. van Bauke, i. l. veehouder Stiens, en Janke Dijkstra; hij hertr. Leeuwarderadeel 26 april 1930 Jantje van Veen.

6. Sijke Römer, geb. Goutum 5 dec. 1885, 1912 huishoudster te Hoorn, later te Leiden, tr. ald. 1 aug. 1917 Teunis den Ouden, geb. ald. 17 juni 1873, kapper, + Leiden 12 mei 1945, zn. van Thomas Cornelis en Fennigje Verboom.

De weduwe woonde nog te Maarsseveen (mei 1947) te Beverwijk, en vestigde zich 12 sept. 1947 te Joure (Midstraat 93a).

III ter. KORNELIS JOHANNES' RÖMER, geb. Grouw 10 juli 1820, werkte eerst in het boerenbedrijf te Roordahuizum, vertrok 12 mei 1863 naar Oosterlittens, is na zijn 2e huwelijk boer te Hardegarijp, maar gaat later weder naar Oosterlittens terug, waar hij 28 juli 1910 overlijdt.

Hij tr. 1. Baarderadeel 14 mei 1843 Antje Bouwes Kalma, geb. Jellum 4 jan. 1819, + ald. 4 sept. 1845, dr. van Bouwe Jetzes, huisman, en Tjitske Nannes Kuperus; tr. 2. Leeuwarderadeel 9 nov. 1865 Sjoerdje Sijmens van der Wey, geb. Stiens 6 oct. 1826, + Oosterlittens 31 dec. 1906, dr. van Sijmen Sytzes, voerman, en Neeltje Jans Hoekstra, die als weduwe gardenierster was.

Uit het eerste huwelijk:

1. Bouwe, volgt IV.

2. Andrieske Römer, geb. Jellum 11 juni 1845, + ald. 31 maart 1846.

Uit het tweede huwelijk:

3. Andrieske Römer, geb. Hardegarijp 14 aug. 1866, + Leeuwarden 31 oct. 1947, tr. Baarderadeel 9 mei 1900 Sjoerd Ypma, geb. Wieuwerd 28 mei 1869, veehouder ald., 1929 rentenier Huizum, + Leeuwarden 10 dec. 1959, begr. Oosterlittens, zn. van Wytse Sjoerds en Pietje Fokkes

van der Molen.

De boedel van dit kinderloze echtpaar werd behandeld door notaris S. G. van der Hem te Jorwerd. Een geboortelepel van haar werd aan het Fries Museum geschonken (aanwinst 1960, no. 30).

4. Simon Römer, geb. Hardegarijp 3 oct. 1867, + Oosterlittens 22 juli 1888.

5. Johan Römer, geb. Hardegarijp 27 febr. 1870, vertrok 12 mei 1893 naar Amerika.

Vermoedelijk is hij daar of verdwenen of kinderloos overleden. Onder de intestaaterven van zijn nicht Antje Bouwes komt hij niet voor.

IV. BOUWE CORNELIS' RÖMER, geb. Warga 3 jan. 1844, landbouwer Jellum, 12 mei 1873 Rauwerd, + ald. 19 juli 1873, tr. Tietjerkstera-deel 12 mei 1871 Hylkje Binnes Hoogstins, geb. Garijp 28 jan. 1836, + Hardegarijp 3 nov. 1920, dr. van Binne Jans, landbouwer, en Baukje Jacobs Wester.

Uit dit huwelijk:

Antje Römer, geb. Jellum 16 aug. 1872, + Huizum 20 sept. 1939.

III quater. Dr. PETRUS CASPARUS RÖMER, geb. Grouw 18 febr. 1823 (de geboorteacte noemt hem P. Kasparus), liet zich 5 juli 1842 te Groningen inschrijven en promoveerde aldaar 9 juni 1847 in de geneeskunde op dissertatie "de Proprietatibus corporis et animi, quae a parentibus in sobolem propagantur" en 18 dec. d. a. v. op Stellingen in de verloskunde.

Hij vestigde zich als medicus in de Lemmer, waar hij c. 1858 tevens lid der plaatselijke schoolcommissie in Lemsterland werd, en overleed in zijn woonplaats 21 april 1863.

Hij tr. Lemsterland 24 juli 1848 met Fredrika Wilhelmina Sleswijk, geb. de Lemmer 15 jan. 1826, + ald. 20 sept. 1868, dr. van Cornelis, grietenijontvanger, en Fetje Wegener (vgl. Matile a. w. p. 75, 76 en Jierboekje 1955 p. 48, 61 - 68).

Uit dit huwelijk:

1. Minke Römer, geb. de Lemmer 4 nov. 1849, + Leeuwarden 24 juli 1932, tr. Lemsterland 18 mei 1870 Mr. Sicco Leendert Andreae, geb. Sneek 1 oct. 1840, kantonrechter Zuidhorn, + Groningen 8 aug. 1911, zn. van Gajus Henricus, bewaarder hypotheeken Leeuwarden, en Wapke Sikko's Popta (vgl. Ned. Patr. XXIX, p. 38).

2. Cornelis Arnold, volgt IV.

3. Dr. Johan Arnold Römer, geb. de Lemmer 29 aug. 1858, bezocht het gymnasium te Deventer, waar hij 1875 de sportclub Utile Dulci oprichtte. Nog in veel later jaren schreef hij meermalen in het "U. D. kanon" (Leeuwarder courant 12 jan. 1938). Hij ging te Leiden studeren (ingeschreven 6 oct. 1877), behaalde 27 dec. 1883 de bevoegdheid als arts te Utrecht, en promoveerde, na een jaar assistent bij den oog- en oorheekundige prof. dr. D. Doyer te zijn geweest, te Leiden 30 april 1885 bij hem op dissertatie "Hydrochloras Cocaini". Na zijn vorming met nog eenhalf jaar assisteren in dezelfde vakken te Heidelberg en drie maanden neus- en keelziekten te Weenen te hebben afgerond, vestigde hij zich als specialist aan de Nieuwestad (K 45) te Leeuwarden.

By S. M. A. Ter Haarst

W. Frost fecit

A. P. C. Rönne

Wumkes.nl

Al spoedig vielen hem de bestuursfuncties, zowel op medisch als op ander terrein, in menigte toe. Om met de eerste te beginnen: Al in 1886 werd hij secretaris van de Vereeniging van Friesche Geneeskundigen, wat hij tot 1894 bleef. Bestuurslid van de Ziekensociëteit werd hij in 1891, voorzitter daarvan was hij 1900 - '11. Bij het Bureau voor animale vaccinatie fungeerde hij 1892 - 1921 als penningmeester en van het plaatselijk comité alhier der Vereeniging tot verbetering van het lot der blinden voor Nederland en Koloniën was hij 1894 - 1935 secretaris-penningmeester. Dezelfde functie bekleedde hij 1902 - '35 bij het correspondentschap Leeuwarden van de Prins Alexanderstichting (inrichting voor kleine blinden te Bennekom).

In 1903 trad hij, op verzoek van de vereniging Medicorum Vinculum, toe tot het bestuur van het Diaconessenhuis. Zes jaar later werd hij vicevoorzitter en sinds 1928 was hij voorzitter dezer instelling. Het jaarverslag over 1938 nam uit de herdenkingsrede van de vicevoorzitster over "wat de Voorzitter voor het Diaconessenhuis heeft beteekend, welke groote werken onder zijne leiding zijn uitgevoerd, hoe hij de vaderlijke vriend en raadsman was van de zusters en het overige personeel, en dat hij - niettegenstaande zijn hoogen leeftijd - steeds tijd en lust had, de belangen van het huis met jeugdige vuur te behartigen, en hoe hij met takt en het noodige overleg de bestuursvergaderingen wist te leiden, waardoor in die vergaderingen steeds een aangename sfeer heerschte".

Het stadsziekenhuis diende hij geruimen tijd (9 febr. 1904 - 3 nov. 1931) als lid der commissie van beheer. Ook van het ziekenfonds Eendracht maakt macht was hij bestuurslid (1908 - '22) en voorzitter (sedert 1916). Op initiatief van Medicorum Vinculum, waarvan hij toen voorzitter was, werd 8 april 1908 de Vereeniging tot bestrijding van de tuberculose opgericht, waarvan hij tot 1 jan. 1922 bestuurslid was (sedert 14 juni 1908 1e voorzitter).

Dat het niet slechts medische besturen waren, die hem als medelid kozen, vermeldde ik reeds. Als jong medicus was hij anderhalf jaar (K.B. 7 jan. 1887 no. 6 - K.B. 5 oct. 1888 no. 14) tweede luitenant bij de dienstdoende schutterij. De gemeenteraad haastte zich hem 13 nov. 1888 voor vier jaar voogd van de Stads Armenkamer te maken en het Leeuwarder departementsbestuur van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen had hem 1890 - '98 in zijn midden. Van de Nutvolkszaal was hij 1892 - '99 bestuurslid en sedert 1895 secretaris-penningmeester.

In 1892 kreeg hij er, behalve het bovengenoemde Bureau, nog drie functies bij. De Raad benoemde hem 12 april 1892 tot lid der Commissie van Toezicht op het Middelbaar Onderwijs. Na sinds juli 1908 als oudste en voorzittend lid gefungeerd te hebben, liet hij zich aan het einde van 1909 niet herbenoemen. In het zelfde jaar werd hij (tot 1902, opnieuw 1918 - '37) bestuurslid van de Spaarbank en (tot 1903) van de Groote Sociëteit (eerst een jaar secretaris, sinds 1902 voorzitter).

Belangrijker was de benoeming, 8 februari 1894, tot bestuurslid (voogd) van het Sint Anthonij Gasthuis. Hij werd eerst (tot 1899) secretaris en als zodanig lid (1905 voorzitter) van de zgn. commissie A. In die functie had hij zich zodanig ingewerkt, dat hij sedertdien alle bewoners der instelling persoonlijk kende en dat wederkerig zij hem beschouwden als hun vertrouwden raadsman, als grote of kleine bezwaren hen drukten. In 1917 werd hij voorzitter van de stichting, sedert welken tijd alle be-

langen van het Gasthuis door hem behartigd werden met onverdroten ijver en bewonderenswaardige kennis van zaken op maatschappelijk, economisch en technisch gebied. Geen enkel onderdeel van het grote bedrijf der instelling was hem vreemd. Zijn persoonlijk initiatief leidde tot den bouw van het St. Anthonij ziekenhuisje; zijn grote belangstelling hadden de boereplaatsen en hunne bewoners, de exploitatie van het rusthuis Wilhelminaoord en van Staniastate, zelfs de landaanwinning aan de kust van Ferwerderadeel. Van het laatste grote werk, waarvoor de plannen onder zijne persoonlijke leiding waren vastgesteld en waarvan het begin van uitvoering dagelijks door hem werd nagegaan, de centrale verwarming van alle gebouwen (in de stad), hebben de bewoners eerst na zijn overlijden het profijt ondervonden.

Bij Kon. Besluit d. d. 7 febr. 1898 no. 36 werd hij benoemd tot lid van het College van regenten over de gevangenis te Leeuwarden. Onder dankbetuiging werd hem hieruit K. B. 7 jan. 1932 no. 32 ontslag verleend. Bij de Vereeniging de Harmonie was hij 1903 - '38 lid der financiële commissie en van de Commissie van Toezicht op de Ambachtsschool werd hij 1905 lid, 1921 (- '30) vicevoorzitter. In 1922 kwam hij ook in het bestuur van de Middelbare Technische, later ook van de Avondschool.

Het officierskruis in de Orde van Oranje-Nassau was hem bij K. B. 27 aug. 1921 no. 52 verleend. Bij secreet raadsbesluit van 23 jan. 1934 werd hem, ter gelegenheid van zijn veertigjarig jubileum bij het Sint Anthonij Gasthuis de Leeuwarder Raadserepenning in zilver toegekend.

Na 5 januari 1938 nog een bestuursvergadering van het Diaconessenhuis te hebben geleid, daarbij allen een voorspoedig en gelukkig nieuwjaar toewensende, overleed hij onverwacht - na een kort ziekbed - vijf dagen later, 10 jan. 1938, in den ouderdom van ruim 79 jaar. Hij werd begraven op de Noorderbegraafplaats, alles in zijn woonplaats Leeuwarden.

Fotografische portretten van hem werden opgenomen in de jaarverslagen over 1938 van Sint Anthonij Gasthuis en Diaconessenhuis. In de hal van laatstgenoemde instelling hing toen al zijn door Jaap Weyand geschilderd portret.

4. Fettje Römer, geb. de Lemmer 23 juli 1861, + Leeuwarden 3 febr. 1905, tr. Lemsterland 17 juni 1885 Mr. Waltherus Kolff, geb. Deil 22 april 1853, resp. advocaat en wnd. griffier bij het kantongerecht te 's-Hertogenbosch, K. B. 11 oct. 1879 no. 41 griffier kantongerecht Emmen, K. B. 15 juni 1883 no. 59 item Leeuwarden, K. B. 17 dec. 1887 no. 25 kantonrechter Berlicum, K. B. 9 dec. 1890 no. 17 rechter Leeuwarden, K. B. 18 juni 1904 no. 57 m. i. v. 1 juli vicepresident, K. B. 30 oct. 1908 no. 73 raadsheer, K. B. 27 juni 1911 no. 80 vicepresident en K. B. 29 jan. 1920 no. 30 m. i. v. 1 febr. president van het gerechtshof, alles te Leeuwarden. Uit laatstgenoemd ambt werd hem bij K. B. 17 juni 1926 no. 30 m. i. v. 1 sept. eervol ontslag verleend. Hij was bij K. B. d. d. 27 aug. 1921 no. 56 benoemd tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, en werd bij K. B. 17 juni 1926 no. 31 commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.

Na zijn ontslag had hij zich te Dieren gevestigd, waar hij 4 aug. 1932 overleed. Hij was zoon van Gerrit Huibert Anne, landoeconoom en lid gemeenteraad Deil, en van Fijke van de Werken en hertrouwde Amsterdam. 22 oct. 1908 Johanna Hermanna de Groot (vgl. Ned. Patr. XV, p. 206).

Mr. Cornelis Arnold Römer
1855 - 1935

dr. Johan Arnold Römer
1858 - 1938

IV: Mr. CORNELIS ARNOLD RÖMER, geb. de Lemmer 3 aug. 1855, ving 21 jan. 1875 de studie te Leiden aan en promoveerde er 6 mei 1881 op dissertatie "Oproeping in vrijwaring". Een maand later liet hij zich op het Leeuwarder tableau inschrijven als advocaat en procureur, wat hij tot 18 dec. 1926 bleef. Tot 1883 was hij bovendien beëdigd klerk bij de arrondissements rechtbank. Van den Raad van toezicht en discipline der Orde van advocaten werd hij 1890 lid en was hij 22 april 1910 - 17 dec. 1926 deken.

Evenals zijn broeder bleef ook hij niet lang zonder bestuursfuncties. Bij de dienstdoende schutterij werd hij K.B. 31 juli 1881 no. 13 tweede, K.B. 5 oct. 1882 no. 16 eerste luitenant en K.B. 14 sept. 1886 no. 14 kapitein. Na uit dit ambt K.B. 5 febr. 1887 no. 34 ontslag te hebben verkregen, trad hij 1890 - 1907 nog op als pl. v. v. auditeur militair. Semimilitair is ook zijn secretariaat (1882 - '85) van de Vereeniging tot vrijwillige oefening in den wapenhandel "Oranje Friesland". Hij is nadien nog een jaar directeur van het materieel bij dit gezelschap.

Bij de zeilvereniging Oostergoo is hij 10 juni 1882 - 1896 bestuurslid, eerst (tot 1889) als secretaris, en van de Vereeniging "de IJschub" is hij 1883 - '91 directeur (sinds 1887 vicevoorzitter).

In de periode 1883 - 1908 is hij algemeen secretaris en penning-

meester van wat toen nog de Maatschappij van Landbouw en Veeteelt in Friesland heette, 1891 Friesche Mij van Landbouw en Veeteelt werd en sinds 1894 nog slechts F. M. v. L. Het leverde hem (K. B. 31 aug. 1898 no. 9) het ridderkruis in de orde van Oranje-Nassau op, en bracht hem tot het schrijven in 1902 van het "Beknopt historisch overzicht van het door de Friesche Maatschappij van Landbouw verrichte gedurende haar vijftigjarig bestaan", vgl. J. J. Spahr van der Hoek, Geschiedenis van de Friese Landbouw, 1952, II, p. 493).

Op ander terrein liggen zijn kassierschap van de Hulpbank (1884 - '86, sedert 1883 in het bestuur), zijn functie van voogd bij de Stads Armentkamer, waartoe de Raad hem 23 oct. 1884 voor vier jaar benoemde, en zijn lidmaatschap (1887 - '91) van de commissie voor vacantiëkoloniën naar zee. Enige jaren (23 maart 1912 - 1914/15) zat hij als medeoprichter in het bestuur van Pro Juventute.

Hij wordt K. B. 25 dec. 1888 no. 18 m. i. v. 1 jan. 1889 schoolopziener in het arrondissement Veenwouden. Bij een reorganisatie K. B. 2 april 1892 no. 2 wordt dit m. i. v. 11 april het arrondissement Bergum. Met het in werking treden op 1 jan. 1921 van de nieuwe Lager Onderwijswet van 9 oct. 1920 (S. B. 778) verviel deze functie. De laatste jaren tevoren, sinds 1917, was hij bestuurslid der Vereeniging van schoolopzitters en van onderwijzers aan kweekscholen, dag- en andere normaallesen in Friesland.

In 1889 wordt hij directeur van de Vereeniging "de Harmonie" en in de jaren 1913 - '29 is hij voorzitter daarvan. Van de Vereeniging voor Volksbijeekkomsten is hij 1894 - '98 vicevoorzitter en van de afd. Floralia daarvan 1891 - '98 voorzitter en 1899 - 1904 vicevoorzitter. De afdeling Leeuwarden van de Maatschappij van Weldadigheid dient hij 1893 - 1918 als penningmeester, sedert 1896 tevens als secretaris.

Tenslotte is hij 1893 - 1913 buurtbezoeker in wijk I t. b. v. de gemeentelijke armeninspectie, 1897 - '98 secretaris, daarna tot 1902 penningmeester van de Provinciale Paardenkeuringen, 1899 voorzitter van de Regelingscommissie van het Nationaal Kegelconcours in juni 1900, 1899 - 1920 lid van de feestvieringscommissie 31 Aug. (de verjaardag van H. M. de Koningin) en lid der subcommissies Onthaal voor schoolkinderen en verpleegden en Volksspelen, 1909 - '33 commissaris van advies der Vereeniging "Voor Vaderland en Oranje" en voorts ongeveer de laatste dertig jaar hoofdagent van het bijkantoor Leeuwarden van de Nationale Levensverzekering Bank.

Oorspronkelijk hervormd zijnde, noemt hij zich bij en sinds de aangifte van zijn jongste kind in 1890 buitenkerkelijk.

Hij verlaat Leeuwarden in 1933 om zich te Apeldoorn te vestigen, waar hij 15 mei 1935 overlijdt. Sportief en goed gezond, was hij op hogen leeftijd nog naar Indië geweest.

Hij tr. Franeker 11 maart 1884 Trijntje Fontein, geb. ald. 20 nov. 1861 (doopsgezind), + Leeuwarden 20 maart 1911, dr. van Reiner, houtkoper en steenfabrikant, wethouder Franeker en statenlid, en Pronica Johanna Reddingius (vgl. Jierboekje 1953, p. 18, en Ned. Patr. XXX, p. 242).

Uit dit huwelijk:

1. Frederika Wilhelmina Römer, geb. Leeuwarden 11 febr. 1885, + Amsterdam 26 febr. 1958, tr. Leeuwarden 5 maart 1908 Cornelius Her-

mannus Groeneveld, geb. Wageningen 24 aug. 1879, directeur van het kassierskantoor Erven B. L. C. de Haan's Bank, destijds Ruiterskwartier 109 - 111 te Leeuwarden. Nadat deze zaak was overgenomen door de Amsterdamsche Bank, vertrok hij dec. 1915 naar de hoofdstad, waar hij laatstelijk procuratiehouder was bij de Rotterdamsche Bankvereniging, + Amsterdam 27 april 1945, zn. van Hindrik Willem, leraar M. O. te Amsterdam, en Trientje Jansen.

2. Reiner, volgt V.

3. Pronica Johanna Römer, geb. Leeuwarden 22 oct. 1888, werd 1913 secretaresse van de afdeling Leeuwarden van "Vredè door Recht" en 1914 huisbezoekster van de Vereeniging tot verbetering van Armenzorg, speciaal wegens de uit te keren vergoedingen aan ouders en vrouwen van opgeroepen militairen, waartoe zij iederen Donderdag zitting hield. Na den oorlog richtte zij mede de Leeuwarder Damessociëteit op.

Zij huwde Leeuwarden 4 mei 1921 Johannes Jacobus Staargaard, geb. Soerabaya 26 oct. 1881 als zoon van Willem Fredrik, ambtenaar bij 's Lands' Boschbeheer in Indië, en Margaretha Wilhelmina Hagenzieker. Hij was toen wnd. agent van de Nederlandsche Handel Mij en werd na zijn huwelijk te Rangoon geplaatst. Nadien werd hij nog overgeplaatst naar Semarang (1922), Medan (1923), weder Semarang, voor drie maanden (1923), Hongkong (1924), Singapore (1925), Calcutta (1926) en - met verlof - in patriam (1927). Na zijn terugkeer werd hij eerst vast agent te Semarang en 1931 waarnemend inspecteur. Het volgend jaar repatrieerden zij echter voorgoed. Te Apeldoorn gevestigd, was hij aldaar 1937 - '52 directeur van de Spaarbank voor de gemeente Apeldoorn, alsmede secretaris-penningmeester van het Apeldoornsche Borgstellingsfonds en van de proeftuin Noord Gelderland.

Mevrouw nam kort na haar terugkomst in Nederland zitting in het bestuur van de Vereeniging voor behoeftige kraamvrouwen, waarvan zij 1944 presidente werd, en richtte met andere dames 1946 de eerste Inner Wheelclub (n.l. van echtgenoten van rotarians, wat de Heer Staargaard 1938 geworden was) op het Europese vasteland op. Zij werd er de eerste presidente van en later ook van het hoofdbestuur van (het Nederlandse) district 26 (Apeldoorn, Hoofdstraat 175).

4. Petrus Casparus, volgt V bis.

V. Mr. REINER RÖMER, geb. te Leeuwarden 10 mei 1887, ving sept. 1907 de juridische studie aan te Utrecht, maar vertrok na een jaar naar Amsterdam, waar hij lid werd van het dispuutgezelschap BEETS en 14 maart 1913 op (26) Stellingen promoveerde. Vijf dagen later werd hij als lid van de balie in zijn geboortestad beëdigd.

Na K. B. 24 maart 1921 no. 34 tot wederopzeggens te zijn benoemd tot plaatsvervanger van den Rijksadvocaat te Groningen, werd hij zelf K. B. 4 aug. 1933 no. 73 m. i. v. 1 sept. Rijksadvocaat voor de drie Noordelijke provinciën. Onder dankbetuiging voor de vele aan den lande be- wezen diensten werd hem K. B. 16 mei 1957 no. 31 m. i. v. 1 juni op zijn verzoek ontslag uit 's Lands dienst verleend, nadat hem K. B. 22 aug. 1936 no. 27 in deze qualiteit reeds de orde van den Nederlandschen Leeuw was toegekend.

In 1926 werd hij lid van den Raad van toezicht en discipline; deken

van de orde van advocaten was hij 1947 - '58.

Bij de zittende magistratuur begon hij zijn loopbaan met de benoeming K.B. 14 april 1916 no. 24 m.i.v. 10 juni tot kantonrechter pl.v.v., K.B. 2 juni 1926 no. 19 gevolgd door die tot rechter pl.v.v. De Secretaris Generaal van het Departement van Justitie bevorderde hem 26 febr. 1941 tot raadsheer pl.v.v., uit welk laatste ambt hem K.B. 26 april 1957 no. 64 m.i.v. 1 juni onder dankbetuiging eervol ontslag werd verleend.

Van het gemeentelijk scheidsgerecht voor werklieden werd hij Res. B. & W. 20 juni 1914 no. 610 secretaris en van dat voor ambtenaren, dat in 1927 werd ingesteld, werd hem Res. 10 febr. no. 204 in dat jaar eveneens het secretariaat toevertrouwd. Uit beide werd hem op zijn verzoek Res. 18 oct. 1933 no. 1273 ontslag verleend. Tenslotte was hij ook nog 1914 - '18 voorzitter van de plaatselijke commissie (ex art. 86) voor de Ongevallenwet 1901, 1917 - '31 wnd. griffier bij het Gerechtshof, 1917 - '20 secretaris van de Huurcommissie en K.B. 25 oct. 1924 no. 42 - K.B. 2 dec. 1933 no. 34 (onder dankbetuiging) pl.v.v. voorzitter van den Raad van Beroep Ongevallenwet (arbeidszaken) te Groningen.

Bij het college van regenten over de gevangenen te Leeuwarden werd hij K.B. 14 april 1920 no. 50 t.r.v. 1 april tijdelijk secretaris, en K.B. 1 maart 1921 no. 44 (tot K.B. 21 nov. 1946 no. 2) lid. Zijn vader volgde hij in 1914 of '15 (- 1921) op als bestuurslid van Pro Juventute en in het bestuur van de afdeling Friesland van het Nederlandsch Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen zat hij 1917 - '36, eerst als secretaris (tot 1921) en ongeveer de laatste twaalf jaar als vicevoorzitter.

Op sociaal gebied bekleedde hij de volgende functies: De Hulpbank diende hij 1913 - '30 als secretaris, de Spaarbank 1929 - '32 als secretaris, sindsdien als thesaurier. Van de afd. Zondagavondbijeenkomsten van de Vereeniging voor Volksbijeenkomsten was hij 1916 - '21 penningmeester, van de Gezondheidscommissie te Leeuwarden 1925 - '27 lid en sinds de oprichting (17 april 1926) bekleedde hij het voorzitterschap van de Vereeniging Leeuwarder Tehuis voor daklozen, Practische Hulp. De eerste steen van het nieuwe gebouw dezer instelling in de Ploenstraat werd 28 maart 1940 door zijn zoon gelegd. In 1933 werd hij regent van het Oldburgerweeshuis (met het Gabbemagasthuis) en in 1940 voorzitter van de Vereeniging Het Friesch Tehuis Pro Senectute te Leeuwarden. Bovendien is hij sinds 1932 ontvanger van het Eritia de Blocq weduwe van Franckena Leen.

Korten tijd (1 april 1922 - 15 mei 1924) was hij secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland. Van de (neutrale) Leeuwarder Schoolvereeniging was hij 1923 - '36 bestuurslid, evenals 1923 - juni 1959 van de Vereeniging voor Middelbaar Technisch en Ambachtsonderwijs, waarvan hij in 1938 voorzitter werd. In het bestuur van "de Harmonie" kwam hij 1929; hiervan is hij sinds 4 april 1950 voorzitter.

Zes jaar, 1916 - '21, maakte hij deel uit van het bestuur der Vrijzinnige Kiesvereeniging Leeuwarden. Bij de verkiezingen voor den gemeenteraad 25 mei 1927 stond zijn naam als vijfde op de lijst van den Vrijheidsbond. Voor een tussentijds opgevallene vacature bedankte hij echter 28 jan. 1929.

In de algemene ledenvergadering van de Algemeene Friesche Levensverzekering Mij van 27 juli 1943 werd hij tot commissaris dezer N. V. verkozen.

H. M. de Koningin benoemde hem 1 nov. 1953 tot kamerheer i. b. d. Bij het bezoek van den Iraansen Sjah aan Friesland (21 mei 1959) werd hij met het commandeurslint in de Homayounorde vereerd, waarvan hem het dragen bij K. B. d. d. 21 aug. d. a. v. no. 30 werd toegestaan.

Hij tr. 1. Leeuwarden 15 jan. 1914 met Sara Johanna Hartelust, geb. ald. 1 juni 1890, + Amsterdam 10 dec. 1939, dr. van Bernard, ijzerkoper, en Anna Cornelia Haverschmidt (vgl. A. L. Carstens, Familieboek Haverschmidt, Leiden 1956, p. 57).

Zij werd 1926 bestuurslid der Vereeniging voor het verstrekken van kleeren aan behoeftige schoolkinderen, 1928 lid van het comité Emma-bloem en 3 juli 1935 (- 25 oct. 1939) voogdes van het Sint Anthonij Gasthuis.

Hij hertr. Leeuwarden 4 maart 1946 met Anna Cornelia Pauw, geb. Wageningen 28 maart 1904, dr. van Christiaan Gerhard Wilhelm, eigenaar van een electrotechnisch bureau te Amsterdam, en Anna Cornelia Slag en weduwe van Henri Guillaume de Bruijne, kap. luit. ter zee, hoofd Marineluchtvaartdienst. Ook zij werd (14 nov. 1957) voogdes van het Sint Anthonij Gasthuis (Leeuwarden, Harlingerstraatweg 13a).

Uit het eerste huwelijk:

1. Trijntje Römer, geb. Leeuwarden 23 nov. 1914, + ald. 23 oct. 1924.

2. Anna Cornelia Römer, geb. Leeuwarden 18 mei 1917, bezocht 1935 - '37 de Nieuwe Huishoudschool te Amsterdam (Gabriel Metsustraat) en 1938/39 de Amsterdamse huishoudschool (Zandpad) voor de opleiding tot huishoudkundige van inrichtingen, waarvan zij 3 oct. 1939 het getuigschrift verwierf.

Zij tr. te Leeuwarden 9 sept. 1940 met Jan Willem Daniël Duburg, geb. Semarang 3 dec. 1910 als zoon van Jan Willem Daniël, 1891 - 1908 luitenant infanterie, 1909 employé Soesman's Vendu- en Emigratiekantoor te Semarang en, na enkele jaren, tot mei 1919 hoofd van het kantoor te Batavia, sedert ambteloos te Apeldoorn, en Isabella Leontine Maria van de Griendt.

De heer Duburg bezocht na lager en middelbaar onderwijs te Batavia en Apeldoorn 1928 - '30 de T. H. te Delft, vervolgens tot 1934 de Eidgen. Techn. Hochschule te Zürich en tenslotte de T. H. te Aken, waar hij 1937 het chemisch ingenieursdiploma behaalde. Het volgend jaar werd hij chef laboratorium en technisch bedrijfsleider bij de Veluvine Verffabriek te Nunspeet, 1945 assistent van den directeur van Lever's zeepfabrieken te Vlaardingen voor de technische controle van de zeepfabrieken te Vlaardingen, Maarssen, Gouda en Amersfoort, 1950 directeur van "Sunlight Fabrikkerne A. S. Glostrup & Gefion" te Kopenhagen, zomer 1954 directeur zeep- en margarinefabrieken "Angke" te Djakarta (Batavia) en febr. 1955 assistant manager operations (d. i. adj. dir.) van Caltex raffinaderij te Pernis (Overschie, Rotterdamse rijweg 82).

3. Sara Johanna Römer, geb. Leeuwarden 27 mei 1920, + ald. 10 jan. 1921.

4. Cornelis Arnold, volgt VI.

Mr. Reiner Römer

Dr. Petrus Casparus Römer

VI. CORNELIS ARNOLD RÖMER, geb. Leeuwarden 11 maart 1922, begon zijn loopbaan op het opleidingsschip Abel Tasman te Delfzijl (dec. 1940 - sept. 1941). Nadien was hij o. a. werkzaam bij de politie te water en op verschillende kantoren. Thans is hij employé bij de Centrale Kamer van Handelsbevoordering te 's-Gravenhage.

Hij tr. Leeuwarden 10 sept. 1945 Maria Polet, geb. ald. 16 sept. 1919, oud onderwijzeres, dr. van Klaas, administrateur Keuringsdienst voor gewassen, en Sjoerdje van Keulen (Zwijndrecht, Kamerlingh Onnesstraat 54).

Uit dit huwelijk:

1. Sjoerdje Marijke Römer, geb. Amsterdam 23 juli 1946.
2. Anna Cornelia Römer, geb. Amsterdam 20 aug. 1947.

V bis. Dr. PETRUS CASPARUS RÖMER, geb. te Leeuwarden 8 juli 1890, studeerde 1909 - '17 medicijnen te Leiden. In de almanakken van 1911 en '12 wordt hij vermeld als "anarch" van de (scherts)kegelclub "de Rollers". In zijn vierde jaar was hij commissaris van orde en vertegenwoordiging van de Sociëteit Minerva alsmede 3e potestaat van Frisia, welke laatste waardigheid na zijn candidaats (10 juni 1913) tot 2e potestaat verhoogd werd. Hij is dan ook abactis van Njord.

Als jong arts werd hij K. B. 21 maart 1917 no. 65 benoemd tot res. officier van gezondheid 2e klasse. Na de acht verplichte dienstjaren volgde K. B. 13 febr. 1925 no. 68 m. i. v. 21 maart eervol ontslag.

Immiddels assisteerde hij te Groningen bij prof. Rochat (1918 - '21) en promoveerde 29 juni 1921 bij hem op proefschrift "Bijdrage tot de kennis der sympathische ophthalmië". Hij hospiteerde vervolgens nog drie maanden bij prof. Meller in de oogheelkundige kliniek te Weenen, waarna hij zich 1 oct. 1921 ten huize van zijn oom aan de Nieuwestad te Leeuwarden vestigde.

Nog geen twee weken later (10 oct.) werd hij m. i. v. 1 jan. 1922 opgenomen in het bestuur der Vereeniging tot bestrijding van de tuberculose, wier belangen hij eerst als secretaris, 22 nov. 1939 - 12 april 1944 als voorzitter waarnam. Als vertegenwoordiger dezer vereniging werd hij 1927 voorzitter van de Nazorgcommissie van het Leeuwarder Parkherstellingsoord. Ook na de omzetting in 1937 in Vereeniging Leeuwarder Nazorg bleef hij zulks. Van Medicorum Vinculum was hij 1923 - '54 penningmeester; bij zijn afscheid benoemde men hem tot erelid.

Als opvolger van zijn oom had hij 14 dec. 1931 - 1953 zitting in de commissie van beheer van het Stadsziekenhuis.

Voorts was hij bestuurslid (later voorzitter) van den Bond voor Ziekenverpleging te Leeuwarden, 1927 - na 1944 corresponderend lid voor Friesland van het Instituut tot onderwijs aan blinden te Amsterdam, en bestuurslid van 't tehuis voor alleenstaande blinden "t Schild" te Wolfheze, 1928 - '38 bestuurslid van de Groote Sociëteit, waarvan de eerste twee of drie jaren secretaris, Res. Raad 27 febr. 1934 no. 73R/25 - 28 dec. 1949 lid commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs, en 1940 - 24 juni 1954 voogd van het Sint Anthonij Gasthuis. Van de Commissie voor de gestichten werd hij direct lid en eindigde hij als voorzitter; ook van de commissie voor de financiën was hij lid. Tenslotte werd hij 1938 regent van het Ritske Boelemagasthuis (1941 - '46 olderman).

Deze laatste functie behield hij ook na zijn vertrek 1 juli 1954 naar Oosterbeek, evenals zijn bestuursplaats (sinds 1930) in het St. Jacobs- of St. Jobsleen tot Oldehove; ook was hij nog commissaris van U. Twijnstra's Oliefabrieken.

Hij tr. Harlingen 16 mei 1923 met Anna Maria Twijnstra, geb. Akkrum 17 maart 1901, dr. van Ulbo, fabrikant van oliën en vetten, en Hiske Bouma. Zij trad in 1929 toe tot het bestuur van het Genootschap Moederlijke Weldadigheid, waarvan zij 1939 - '54 penningmeesteresse was, en 1938 tot de - in de oorlogsjaren wegstervende - Leeuwarder Vacantiekolonie.

Uit dit huwelijk:

1. Clara Römer, geb. Leeuwarden 27 mei 1924, bezocht - na het gymnasium in haar geboortestad te hebben afgelopen - 1942 - '43 en 1945 - '50 de Amsterdamse universiteit als sociografisch studente (resp. candidate). Gedurende den cursus 1945/46 was zij abactis I van de studentenvereniging voor dit studievak en het jaar daarop praeses van haar dispuut Artemis. In 1950 ging zij op studiereis naar Worcester (Mass., U.S.A.), waar haar oud stadgenoot S. van Valkenburg geographie doceerde en zij haar mastersdegree behaalde. Zij huwde aldaar 29 juli 1950 met Lawrence Edward Randall, geb. te ? 20 oct. 1921, leraar geographie aan colleges te Greenville (S. Car.) en Waterville (Maine) en res. off. U.S. Air Force. Tijdens den oorlog op Korea diende hij te Okinawa (Japan), waar zijn vrouw toen aardrijkskunde cursussen gaf. Sinds 1959 is hij in actieven dienst te Dover (Del.), aanvankelijk als captain. In sept. 1962 werd hij in den rang van majoor gedetacheerd aan de Air University te Montgomery (Alab.).

2. Annemarie Römer, geb. Leeuwarden 7 april 1926, koos de medische faculteit en wijdde zich 1945 - '51 aan de met het candidaatsexamen bekroonde studie te Leiden en (1949/50) aan het secretariaat van de bridgeclub N². Zij huwde te Leeuwarden 30 juni 1951 met Ir. Gerrit Herman Jöbsis, geb. Weltevreden 13 jan. 1928, sedert 1952 electrotechnisch ingenieur, werkzaam bij N.V. Heemaf te Hengelo, zn. van Ir. Gerrit, e.i. en w.i., chef techn. diensten N.V. Gem. Mijnbouw Mij Billiton op Billiton, en Anna Margaretha Gieben (Hengelo O., Prof. van 't Hoffstraat 4).

3. Johan Arnold, volgt VI.

VI. JOHAN ARNOLD RÖMER, geb. Leeuwarden 15 febr. 1929, kwam 1947 als medisch student te Leiden aan, waar hij 1950/51 2e potestaat van Frisia was en het volgende jaar - afgezien van een schertsfunctie, waarvoor ik naar den almanak moge verwijzen - praeses van Sempre Crescendo (zonder zelf actief de muziek te beoefenen). Na zijn candidaatsexamen (1952/53) was hij Frisia's eerste potestaat en voor dit gezelschap lid van den Raad van Ouden in het Panprovinciaal congres. Tenslotte was hij ook nog hoofdredacteur van het Leids Universiteits Blad en jaarc ommissaris van 1947.

Hij slaagde febr. 1957 voor het artsexamen en ging vervolgens in militairen dienst. Zijn benoeming tot res. 1e luitenant arts volgde K.B. 30 juli 1957 no. 25 m.i.v. 7 aug.

Thans is de heer Römer huisarts te Wassenaar.

Hij huwde te Wassenaar 31 aug. 1957 met Marion Johanna Broekema,

geb. ald. 6 maart 1931, litt. class. dra. (Leiden), dr. van Barend, technisch adviseur, en Maria Cornelia Jonkhed (Wassenaar, Prins van Wiedlaan 36).

Uit dit huwelijk:

1. Petrus Casparus Römer, geb. Wassenaar 30 aug. 1958.
2. Marieke Cornelia Römer, geb. Wassenaar 4 mei 1960.
3. Christien Margreet Römer, geb. Wassenaar 3 mei 1961.

WAPEN HERINGA

Het wapen van het uitgestorven edele geslacht Heringa komt in verschillende samenstelling en kleuren voor. Alvorens hier nader op in te gaan, mogen hier enige mededelingen over de familie zelf volgen.

In de Middeleeuwen komt de naam Heringa op verschillende plaatsen voor, o. a. bij personen te Mantgum 1) en goederen te Dongjum, Peins en Sopsom onder Achlum 2). Een samenhangende genealogie is hiervan niet bekend, en het is zelfs de vraag of het hier om één familie gaat. Van één dezer oude Heringa's is echter de samenhang met latere naamgenoten bekend. Het gaat om Elic Herengha te Rauwerd, vermeld in 1427 3). Zijn weduwe Yde testeerde aldaar in 1473 4). In het testament worden genoemd haar broer Douwe Syaerda en diens zoon Sicke, waardoor haar plaats in de genealogie Aylva vaststaat 5), en haar kinderen: een zoon Haya, een overleden zoon Eelck en een eveneens overleden dochter, die een zoon Saker heeft nagelaten. Haya moet geboren zijn uit haar tweede huwelijk met Saker Donia (Jelmera). Het is de bekende hoofdeling op Ameland en olderman te Leeuwarden, die zich meestal naar de eerste man van zijn moeder Heringa noemde, maar later de naam Cammingha aannam van de eerste man van zijn vrouw 6). Eelck zal wel een zoon uit haar eerste huwelijk geweest zijn, wellicht postuum geboren en daarom naar zijn vader genoemd, terwijl de dochter, blijkens andere akten eveneens Eelck geheten, waarschijnlijk uit het tweede huwelijk gesproten was 7). Zij was getrouwd met Wigle Camstra (+ 1501), die dan ook meermalen als zwager van Haya Heringa wordt vermeld, maar ook van Yda Heringha, die in 1464 optreedt als zoonsman in een geschil, waarin Eza Ezas Heringa te Mantgum betrokken was 8). Deze Yda wordt in de genealogieën niet vermeld. Wel vindt men daarin de overige kinderen van Saker, die voorkomen in de overeenkomst van 1450 9) tussen Yde "Heringhe" (de moeder) en haar zoons Haya Sakerz., Rumka Sakerz., Keympa en dochters Ayl en Eelck. Hiervan moeten echter Rumka en Keympa stiefzoons zijn uit het eerste huwelijk van haar tweede man 10). Ook Ayl zal uit Sakers eerste huwelijk zijn, daar zij niet vermeld wordt in het testament van Yde 11).

De latere Heringa's stammen echter niet af van één der zoons van Yde, want Eelck overleed kinderloos en Haya's nageslacht droeg de naam Cammingha (de huidige Cammingha's stammen hieruit in vrouwelijke lijn en zijn eigenlijk Eminga's). Zij komen voort uit het huwelijk van Wigle Camstra en Eelck Heringa, wier zoon Sascker de naam van zijn moeder voortzette. Men vindt zijn nageslacht in het Stamboek onder het hoofd Camstra 12). Eén belangrijke correctie hebben wij op de daar gegeven genealogie en wel t. a. v. de beide oudsten der drie Binnerts, vader, zoon en kleinzoon 13). Volgens het Stamboek overleed Binnert Haringsh in 1583 en was hij getrouwd met Foockel Ruurtsd. van Roorda met de baar (+ 1590). Uit Binnerts zerk te Hantumhuizen blijkt evenwel, dat hij 24 maart 1561 stierf en dat zijn vrouw Deytzen Elingha heette 14); haar sterfdatum is niet ingevuld, waaruit op te maken valt, dat zij haar man heeft overleefd. Dat het inderdaad om de oudste Binnert gaat, blijkt uit de kwartierwapens op de zerk, die wij met behulp van het Stamboek als volgt kunnen benoemen: Sascker Wigles van Heringa x Tjets Oeneds. van

Juwsma, Binnert Feyckes van Aebinga van Hijum x His Doeckesd, Rinia 15), Rienck Werps Ydsma x Wyts Tjaarda van Ee, N. Elingha x N. Foppinga. De naam, maar niet het wapen Elingha was blijkbaar door de vader van Deytzen overgenomen. De sterfdatum en vrouw die het Stamboek aan de vader toekent, menen wij aan de zoon te mogen toeschrijven, voor wie het Stamboek deze beide gegevens mist en die in verband met de leeftijd van de derde Binnert nog juist in 1583 overleden kan zijn. Verder kunnen wij aan de zes onder 7e generatie c genoemde kinderen van Haringh nog een dochter Lisch toevoegen 16).

Met de zojuist genoemde jongste Binnert (1583-1638) stierf het geslacht Heringa in mannelijke lijn en met zijn zuster Rixt (+ 1654) in vrouwelijke lijn uit.

Wat de wapens betreft, moeten wij allereerst een onderscheid maken tussen het wapen, dat door Haye Heringa en wellicht ook door de oudere Heringa's gevoerd is, en dat der Heringa's uit het geslacht Camstra. Het eerste kenmerkt zich door het voorkomen van een wassenaar en een ster. In originali komen we het tegen op het zegel van Haye aan een oorkonde uit 1450 17). Dit vertoont een ster, vergezeld boven van twee lelies naast elkaar en beneden van een wassenaar. In kleuren en met een helmteken komt het voor in het Tractatus de nobilitate door Upco van Burmania (1597-1604), ook bekend als Burmaniaboek 18). Dit geeft als kleuren: veld blauw, ster goud, lelies en wassenaar zilver, en als helmteken een zilveren uitkomende leeuw. In het Stamboek van Sybolt van Adelen van Cronenburgh, bewerkt door Pybo van Albada en een onbekende (circa 1675) wordt het wapen evenzo afgebeeld, met dezelfde kleuraanduiding, maar als helmteken een uitkomende eenhoorn en het bijschrift: "Out Heringa, mede heren van Amelandt, en sijn die van Camminga daeruyt gesprooten" 19).

In de bewerking van het Burmaniaboek door de gebroeders Feye en Schelto van Heemstra (begin 18e eeuw) wordt gezegd: "Sascker et Hayo portoit d'azur au croysant renversez d'argent, accompagné de deux fleurs-de-lys de mesme en chef et d'une estoylle d'or en coeur, soutenu de Jelmera en poynte" 20). Het wapen van Ritsck Jelmera (vader van Saker Donia) wordt omschreven als "avec la demy-aigle d'or à trois bandes de sable, soutenu d'azur au croysant renversé d'argent" 21). Dienovereenkomstig vindt men op een los blad in dit handschrift als wapen van Sascker en Hajo Heeringa: in blauw een gouden ster, vergezeld boven van twee lelies naast elkaar en beneden van een wassenaar, alles van zilver, en een gedeelde schildvoet: rechts in goud drie zwarte schuinbalken, links in blauw een zilveren omgewende wassenaar.

In het handschrift van Schelte Hessel Roorda van Eysinga (2e helft 18e eeuw) wordt ditzelfde wapen afgebeeld met het bijschrift "Saker Jelmera", ditmaal met als helmteken een zilveren uitkomende leeuw tussen vier struisveren, van rechts naar links rood, zilver, blauw en goud 22). Het Stamboek van den Frieschen Adel geeft hetzelfde wapen enigszins gewijzigd en met ander helmteken: doorsneden: boven in blauw een gouden ster, vergezeld van twee lelies naast elkaar en beneden van een wassenaar, alles van zilver; beneden gedeeld: rechts in goud drie zwarte schuinbalken, links in blauw een zilveren omgewende wassenaar; helm-

teken een uitkomende zilveren eenhoorn, gehoorned van goud; wrong en dekkleden blauw en zilver (hoewel het zilver alleen op de wrong te zien is) 23). Hieraan zal ook Rietstap zijn beschrijving hebben ontleend: "Coupé: au 1 d'azur à un croissant d'argent, surmonté d'une étoile d'or, accompagnée en chef de deux fleurs-de-lis du second; au 2 parti: a. d'or à trois bandes de sable, b. d'azur à un croissant contourné d'argent. Cimier: une licorne issante de sable, accornée d'or" 24). In de Planches de l'Armorial Général vinden wij van dit en de andere door Rietstap beschreven wapens de schilden afgebeeld 25).

Een variant op dit wapen vinden we voor het eerst in het handschrift Heemstra met als onderschrift: "Olt Heringa tot Raerd in jr. Witsokaminga quartieren": in blauw een gouden lelie, vergezeld boven van twee sterren naast elkaar en beneden van een wassenaar, alles van zilver; helmteken een zilveren uitkomende eenhoorn 26). Evenzo treffen we het aan op een los blad in dit werk met hetzelfde onderschrift. S. H. R. van Eysinga beeldt ditzelfde wapen af met het bijschrift "Heringa tot Rauwert", met dit verschil dat ook de sterren hier van goud zijn en dat de eenhoorn in het helmteken gehoorned van goud is 27).

De Heringa's uit het geslacht Camstra voerden een geheel ander wapen, dat zich onderscheidt door het voorkomen van een of twee rozen. Voor het eerst treft men het aan op een midden-16e-eeuwse bedstee op Heringa-state te Marsum 28). Het is een gedeeld schild met rechts de Friese adelaar en links een lelie, vergezeld van twee rozen, één boven en één beneden; helmteken een uitkomende vrouw tussen twee struisveren. De kleuren leren wij voor het eerst kennen uit de afbeelding op het deksel van een houten doosje van 1574 uit het Rijksarchief in Friesland, maar thans in bruikleen bij het Fries Museum en aldaar geëxposeerd in het Prentenkabinet 29). Het is afkomstig van Eelcke Mockema, wiens moeder Lissck Heringa was. De Friese adelaar is natuurlijk zwart op goud; de linkerhelft is blauw, de lelie van goud en de beide rozen rood. Evenzo vinden we het wapen afgebeeld in de Conscriptio Exulum, waar het voorkomt bij Aedo van Heringa (+ 1586) en zijn zoon Eelcke (+ 1587) 30), Eelco van Heringa (+ 1606) 31) en His van Heringa, vrouw van Lollo van Ockinga 32). Het helmteken bestaat hier uit drie struisveren, een groene tussen twee rode. De dekkleden zijn bij Aedo goud en blauw, bij Eelco goud en rood en bij His (ondersteld dat de linker dekkleden aan de helm op het wapen van haar man, wiens tweede vrouw zij was, op haar betrekking hebben) rood, blauw en goud. Deze, wellicht oorspronkelijke, wapenkleuren komen verder nog slechts voor op een wapenbord op Heringa-state 33), dat de alliantiewapens Eysinga-Heringa vertoont en dus betrekking moet hebben op een der beide zusters Heringa, die eind 16e eeuw met twee broers Eysinga trouwden, vermoedelijk op Tjalling van Eysinga (1562-1603) en Womck van Heringa (+ 1596), die de state bezaten en bewoonden 34).

In het Burmaniaboek worden de kleuren reeds anders gegeven: het veld blauw en de lelie goud, maar de rozen van zilver; helmteken een zilveren uitkomende vrouw, in de rechterhand een bloem, tussen zes struisveren, van rechts naar links blauw, goud, rood, rood, goud en blauw 35). De auteur heeft waarschijnlijk de zonde tegen het heraldische verbod van kleur op kleur willen vermijden en daarom de rode rozen

door zilveren vervangen. Zo komt het wapen ook voor in het handschrift Heemstra onder de kwartieren van Ebel van Haytsma, waarvan het origineel uit de 1e helft der 17e eeuw moet dateren, met dit verschil, dat er slechts vier struisveren zijn, van rechts naar links blauw, goud, blauw en zilver 36).

Op de poort van Heringa-state (1631) verschijnen weer andere kleuren: het veld goud, de lelie zilver en de rozen rood 37). Deze kleuren vindt men ook in het wapenboek van de Dokkumer Gerrit Hesman (1708) opgegeven voor Eelck Heringa, de stammoeder 38). Wellicht doelt hierop ook de onvolledige wapenbeschrijving in het handschrift Heemstra: "On trouve aussi pour armes de cette mayson un fleur-de-lys d'argent entre deux roses de gueules" 39), waarbij men dan na "mayson" zou moeten aanvullen de woorden "d'or à".

Cronenburgh geeft de kleuren weer anders: het veld opnieuw blauw en lelie en rozen zilver; helmteken "een dame met roode roos in de hand" (niet getekend, maar aldus omschreven) tussen zes struisveren, van rechts naar links blauw, goud, rood, rood, goud en blauw 40). In deze kleuren komt het wapen ook voor op een wapenbord van Frans van Eysinga van Jousma (1621-1673) 41). Zo vindt men het ook op een tekening van de poort op Heringa-state, met dit verschil dat daar zelfs de Friese adelaar van zilver op blauw is 42). Ook Rietstap vermeldt dit wapen: "Parti: au 1 d'or à la demi-aigle de sable, mouvante du parti; au 2 d'azur à une fleur-de-lis d'argent, accompagnée de deux roses du même, 1 en chef et 1 en pointe. Cimier: une femme issante, habillée de blanc, tenant une fleur de gueules, ladite femme accostée de six plumes d'autruche, à dextre de gueules, d'or et d'azur, à senestre d'azur, d'or et de gueules" 43). Daarnaast geeft Rietstap nog een wapenbeschrijving in kleuren waarvan ons uit de bronnen geen voorbeeld bekend is: "Parti: au 1 d'or à la demi-aigle de sable, mouvante du parti; au 2 d'or à une fleur-de-lis d'azur, accompagnée de deux roses de gueules, 1 en chef et 1 en pointe" 44). Behoudens de kleur van de lelie komt dit overeen met het wapen op de poort te Marsum en bij Hesman.

Ongekleurd komt het hier beschreven wapen nog op verschillende plaatsen voor. Op de zerk der gebroeders Edo (+ 1575) en Aede van Heringa (+ 1586) te Rauwerd treffen we het aan met het reeds bekende helmteken: een uitkomende vrouw, in de rechterhand een gesteelde en gebladerde roos, tussen zes struisveren 45). Met hetzelfde helmteken staat het op de zerk van Tzjalling van Eysingha (1562-1603) en Wompck van Heringha (+ 1596) te Marsum, die van 1610 dateert 46). Op de zerk van Eelcke van Heeringha (+ 1606) te Oosterend is het schild onherkenbaar, maar we mogen vermoeden dat het geweest zal zijn als het hem in de Conscriptio toegekende 47); het helmteken is weer een uitkomende vrouw tussen zes veren 48). Zonder helmteken is dit wapen nog te zien op de zerken van Pyter van Eysingha (1563-1645) 49) en Tjallingh van Eysingha (1602-1658) te Rauwerd 50), op die van Pier van Sytzama (1626-1665) 51) en Pyrrhus Wilhelmus van Sytzama (1688-1759) te Friens 52), op die van Tjalling Aedo Johan Heringa van Eysingha (1655-1690) te Wirdum 53) en (als vrouwelijk alliantiewapen onder het helmteken Eysingha) op een kerkbank van 1671 te Marsum 54).

In al deze gevallen, al hebben wij het meestal niet vermeld, vormt

de Friese adelaar de rechterhelft van het wapen. Sinds de 17e eeuw vinden wij echter ook afbeeldingen zonder halve adelaar. Op een gebrandschilderd glas van 1630 in het Fries Museum met de naam van Sjouck van Heringa (1550-1589) vinden we als wapen in blauw een zilveren lelie, vergezeld van twee gouden rozen, een boven en een beneden 55). Het Stamboek van Cronenburgh geeft onder de kwartieren van Susanna Margareta Harinxma van Donia (1628-1666, volgens deze bron + 1667) hetzelfde wapen, maar nu met ook de rozen van zilver 56). Zo vindt men het ook afgebeeld op het Amelandshuis te Leeuwarden (1678) 57), in het handschrift Heemstra (met dekkleden van blauw en zilver) 58), in dat van S. H. R. van Eysinga 59) en in de rouwkas van Baudina Lucia Aebinga van Humalda (1712-1777) te Buitenpost 60). Tenslotte zien we het met de lelie van goud en de rozen van zilver op het rouwbord van Juliana Agatha van Ailva (1665-1700) in het Fries Museum, afkomstig van Orxma-State te Menaldum 61). Deze blazoenering geeft ook Rietstap, die het echter merkwaardigerwijze aanduidt als "Heringa-Overyssel, Hollande": "D'azur à une fleur-de-lis d'or, accompagnée de deux roses d'argent, 1 en chef et 1 en pointe. Casque couronné. Cimier: un bonnet de gueules, sommé de quatre plumes d'autruche, deux d'or entre deux d'azur" 62). Het hier vermelde helmteken zijn wij nergens anders tegengekomen.

Omgekleurd komt het wapen zonder de Friese adelaar uiteraard voor op de zerk van Tjerck van Heerma (+1655) te Berlikum 63). Onbekend zijn ons de kleuren van dit wapen op het rouwbord van Bonefasius Harinxma van Donia (1624-1665) te Makkum 64).

Tenslotte rest ons nog een variant te bespreken, die reeds zeer vroeg voorkomt. In de hiervoor vermelde gevallen stond steeds een lelie tussen twee rozen. Omgekeerd is dit voor het eerst op de zerk van Binnert van Heringha (+ 1561) te Hantumhuizen, hiervoor reeds vermeld 65). We zien hier een gedeeld schild met rechts de Friese adelaar en links een roos, vergezeld van twee lilies, een boven en een beneden; helmteken een uitkomende vrouw, in de rechterhand een gesteelde en gebladerde bloem. Dat dit althans niet als een vernieuwing bedoeld was, blijkt uit het feit, dat ook onder Binnerts vier kwartieren hetzelfde wapen voorkomt, dus betrekking hebbende op zijn grootvader Sascker, de eerste Camstra die de naam Heringa voerde. Cronenburgh geeft dit wapen met de volgende kleuraanduidingen: in blauw een rode roos, vergezeld van twee zilveren lilies; helmteken "ut ad primum", dus de dame met de roos, tussen twee struisveren, maar wellicht zijn hier ook zes bedoeld 66). Onder dit en het daarnaast afgebeelde wapen met de lelie en de beide rozen 67) zet hij: "Dese 2 sijn van een Heringa, comende eints van Camstra, blijckende uyt haer genealogiën. Binnert v. Heringa is de laeste geweest in linea masculina, moritur anno 1638" 68). Heemstra beschrijft dit wapen zelfs in de eerste plaats: "Heringa porte d'azur, je veux dire my-party en pal, d'un costé d'or à la demye-aygle de sable, d'autre d'azur à une rose de gueules, accompagnée de deux fleurs-de-lis d'argent, l'un en cheff et l'autre en poynte, pour timbre une damoyselle tenant en mayn une rose de gueules, accompagnée de plumes d'or, dont le nombre je trouve divers" 69); daarna pas vermeldt hij, ingeleid met "On trouve aussi" en onvolledig geblazoeneerd, het wapen met de lelie tussen twee rozen, waarvan dan ook niet duidelijk is of het met of zonder Friese

adelaar bedoeld is 70). Later komen we het wapen in dezelfde kleuren nog tegen op het wapenbord van Pico Galenus van Sytzama (1727-1781) te Friens 71). Merkwaardig is, dat al deze gevallen betrekking hebben op de tak van Sascker Heringa's jongste zoon Haringh; omgekeerd geldt echter niet, dat de leden van deze tak steeds met het wapen met de roos tussen twee lelies worden aangetroffen, want tot deze tak behoorde ook de in de Conscriptio voorkomende His, die aldaar toch hetzelfde wapen heeft als haar verwanten uit de oudere tak van Eelcke 72).

Alle problemen die uit deze variaties voortspruiten, kunnen wij niet oplossen, maar de gegevens vertonen toch allerhande samenhangen. Zo komen de schildkleuren van het oudste gekleurde wapen van 1574 73) overeen met die waarin de struisveren meestal voorkomen 74) en met de dekkleden van een der in de Conscriptio voorkomende wapens 75). Deze kleuren: blauw, goud en rood, komen evenwel niet voor bij het wapen met de roos tussen twee lelies, dat vrijwel even oud is, maar dit is wellicht hieraan te wijten, dat hiervan geen afbeeldingen in kleuren bekend zijn voor de 2e helft der 17e eeuw, toen door invloed van buiten (de regel: geen kleur op kleur en geen metaal op metaal) de oorspronkelijke kleuren van veel wapens verloren waren gegaan. Of inderdaad de 15e-eeuwse Heringa's te Rauwerd een der wapens met de wassenaar hebben gevoerd, hetzij dat met een ster en twee lelies, zoals Cronenburgh beweert 76), of dat met een lelie en twee sterren, zoals Heemstra en Eysinga willen 77), kunnen wij niet meer uitmaken, maar wel is het eerstgenoemde van ouder datum bekend dan de wapens met een of twee rozen en gevoerd door Haye Heringa, de oudste van wie een wapen bekend is 78). Van de beide latere wapens is moeilijk uit te maken welk het oudste is, en hoe de variatie ontstaan is, kan in het geheel niet meer worden uitgemaakt. Verreweg het meest komt echter voor het wapen met een lelie en twee rozen, en wij houden de in de oudste bronnen voorkomende kleuren ook voor de oorspronkelijke. Het weglaten van de halve adelaar is klaarblijkelijk een latere mode. In de helmtekens zal van den beginne af meer variatie zijn geweest.

September 1962.

J. VISSER.

Noten.

- 1) Oudfriesche oorkonden, I, 1927, -2, nr 2 (1386); III, 1941, 5, nr 5 (1464).
- 2) G. Overdiep en J. C. Tjessinga, De Rechtsomgang van Franekeradeel 1406-1438, 1950, 20 nr 26; 26, nr 64; 34, nr 116; 39, nr 197; 43, nrs 276, 280.
- 3) Oudfr. oorkonden, I, 27, nr 44.
- 4) ald., I, 157, nr 236.
- 5) M. de Haan Hettema en A. van Halmael jr, Stamboek van den Frieschen, vroegeren en lateren, adel, 1846, I, 7, 3e gen., nr 4; vgl. ald., II, 7, aant. 5.
- 6) Zo in zijn testament: Oudfr. oorkonden, I, 243, nr 346 (1486); vgl. J. Visser, Lijst van hoofdelingen en heren van Ameland, in: De Nederlandsche Leeuw, LXXI, 1954, 361. Dergelijke naamswisselingen waren in het middeleeuwse Friesland niet ongewoon en hielden meestal (zo ook hier) verband met overgang van onroerende goederen.
- 7) Oudfr. oorkonden, III, 7, nr 6 (1466), waar zij en Hala halfzuster en -broer worden genoemd van de hierna te noemen Keimpa.
- 8) ald., III, 5, nr 5.
- 9) ald., II, 1933, 235, nr 216.
- 10) zie noot 7.
- 11) zie noot 4. Moet in de in noot 7 aangehaalde oorkonde voor "Aert" gelezen worden "Ael"?
- 12) Hettema en van Halmael, a. w., I, 79, 5e gen., nr 2; 6e gen.; 80, 7e gen.; 81; II, 53 v., aant. 16, 18-41, 56.
- 13) ald., I, 81, 7e gen., c nr 2; 8e gen., nr 2; 9e gen., nr 2.
- 14) vgl. ald., II, 53, aant. 32; zie noot 65 hierna.
- 15) ald., II, 5, aant. 7.
- 16) Oudfr. oorkonden, II, 315, nr 314 (1523), testament van Haringhs moeder "Tjets Sasker Heringe nestlieten vedue" = Tjets Oened. van Juwsma.
- 17) Algemeen Rijksarchief, Archief Nassause Domeinraad, nr 10313.
- 18) Upco van Burmania, Tractatus de nobilitate (1597-1604), Rijksarchief in Friesland, Archief Van Eysinga-Vegilin van Claerbergen, f 37.
- 19) S. van Adelen van Cronenburgh, P. van Albada en J. R., Stamboek der oude Friesche edele geslachten en moderne afcomsten, Handschriften Friesch Genootschap, II c 132, wapens achterin.
- 20) Handschrift in Archief Van Eysinga-V. v. C., f. L.
- 21) ald.
- 22) Handschrift in Rijksarchief in Friesland, wapen bij genealogie Cammingha.
- 23) Hettema en Van Halmael, a. w., II, afb. 48.
- 24) J. -B. Rietstap, Armorial général, 2e édition, I, 1884, 934, De kleur van de eenhoorn in neelhelmteken is blijkbaar een vergissing.
- 25) V. Rolland, Planches de l'Armorial général, III, 1909, p. CLXXXIV.
- 26) Wapens achter in het in noot 20 genoemde handschrift.
- 27) Handschrift genoemd in noot 22, wapen bij genealogie Heringa.
- 28) A. W. Weissman, Het gasthuis van dr Popta en Heringa state te Marssum, 1912, 59 v., afb. IX; Voorloopige lijst der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst, IX, 1930, 253.
- 29) Catalogus der tentoonstelling van Friesche heraldiek in het Friesch Museum te Leeuwarden, 1942, 28, nr 392.
- 30) H. Aaxma, Descriptio exulum, Archief Van Eysinga-V. v. C., p. 96.
- 31) ald., p. 150.
- 32) ald., p. 154.
- 33) Vriendelijke mededeling van de Heer A. E. Hannema.
- 34) Weissman, a. w., 17 v.; Grafchriften en andere genealogische en heraldieke merkwaardigheden in en om de kerken tussen Flie en Lauwers, IV, 1959, 108; vgl. Hettema en Van Halmael, a. w., I, 99, 5e gen.; II, 66, aant. 14, 14 a.
- 35) Burmania, t. a. p.
- 36) Handschrift genoemd in noot 20, f. Eee.
- 37) Weissman, a. w., 53 v.; vriendelijke mededeling van de Heer A. E. Hannema.
- 38) G. Hesman, Wapen- en vlaggeboek, Stedelijke Bibliotheek van Leeuwarden, nr A 828, p. 1.
- 39) Handschrift genoemd in noot 20, f. B.
- 40) Cronenburgh, wapens achterin.
- 41) De Friesche Adelaar, 1887, 5.
- 42) Vriendelijke mededeling van de Heer A. E. Hannema.
- 43) Rietstap, t. a. p.
- 44) ald.
- 45) H. Wenning, Afbeelding van den grafsteen met kwartierstaat van jonker Tjalling Aedo Johan Heringa van Eysinga en zijne vrouw jonkvrouw Cecilia van Humalda, in: Jaarboekje van den Frieschen adel, II, 1884, 92 v.; Fr. Adelaar, 1888, 31.
- 46) Grafchriften, IV, 107, nr G 195; 159, nr 172.
- 47) zie noot 31.

- 48) Collectie Grafschriften enz., Rijksarchief in Friesland, port. Hennaarderadeel.
- 49) Wenning, t. a. p. 96; Fr. Adelaar, 1888, 31.
- 50) Fr. Adelaar, 1889, 33.
- 51) H. Wenning, Kwartierborden en grafsteenen met kwartieren van het geslacht Van Sytzama in de kerk te Friens, in: Jaarboekje v. d. Fr. adel, III, 1885, 70.
- 52) ald., III, 82.
- 53) Wenning, Grafsteen T. Ae. J. H. van Eysinga, plaat t. o. p. 87.
- 54) Grafschriften, IV, 100.
- 55) Cat. tent. Fr. heraldiek, 26, nr 349.
- 56) Cronenburgh, p. 900.
- 57) De zestien adellijke stamdeelen van Jonker Pieter van Cammingha, heer van Ameland, Jaarboekje v. d. Fr. adel, II, 39, 42.
- 58) Handschrift genoemd in noot 20, f. B.
- 59) Handschrift genoemd in noot 22, wapen bij genealogie Heringa.
- 60) Grafschriften, I, 1950, 17, nr R 1; 82, nr 29; afb. 2.
- 61) Cat. tent. Fr. heraldiek, 15, nr 150; Grafschriften, IV, 116, nr R 3.
- 62) Rietstap, t. a. p.
- 63) Grafschriften, IV, 22, nr G 21; 151, nr 45.
- 64) Collectie Grafschriften, Rijksarchief, port. Wonseradeel.
- 65) ald. port. Westdongeradeel.
- 66) Cronenburgh, wapens achterin.
- 67) zie noot 40.
- 68) ald.
- 69) Handschrift genoemd in noot 20, f. B.
- 70) ald.; zie noot 39.
- 71) Wenning, Kwartierborden en grafsteenen te Friens, 87 v.
- 72) zie noot 32.
- 73) zie noot 29.
- 74) zie noten 35, 40, 43.
- 75) zie noot 32.
- 76) zie noot 19.
- 77) zie noten 26, 27.
- 78) zie noot 17.

LAANSMA-PLEATS TO WINAEM, II.

In ús foarige jierboekje jowt S. Laansma (op side 58) in forklearring fan de namme fan de boerepleats, neamd "Laanseynde", en dat op dizze wize:

"Is het niet voor de hand liggend, dat deze grond, welke grensde aan het gebied van de Van der Laans (eigenaars van Liauckama-state te Sexbierum en plaats 7 te Wijnaldum), zo werd genoemd, omdat ze het "eynde" vormde van hun gebied?"

Hjir woe ik it ien en oar tsjiny n lizze. Yn it foarste plak, dat dizze konklúzje alhiel net foar de hân leit. It bisit, of leaver: de bisittingen fan de Van der Laans foarmen net in oaniensletten gehiel, dat sadwaende kinne wy winliken net fan in "eynde" prate. Twad soe it dan ek noch "Van der Laanseynde" wêze moatte, of dêr fan ôflaet wêze, wol hwat tofolle eare foar in nêstlizzer! Yn it tredde plak komme ûnder de plaknammen op -ein gjin foar, dy't bitrekking hawwe op persoans- of skaeinammen. Om mar by dat soarte te bliuwen, dat in twade fals-foarm sjen lit: Wâlds-ein, Himriks-ein, Baens-ein, Swarteweis-ein, Ryps-ein; nammen, dy't stik foar stik foar harsêls sprekke en oanjowe de ein fan it wâld, de himrik, de baen, de Swartewei, de Ryp.

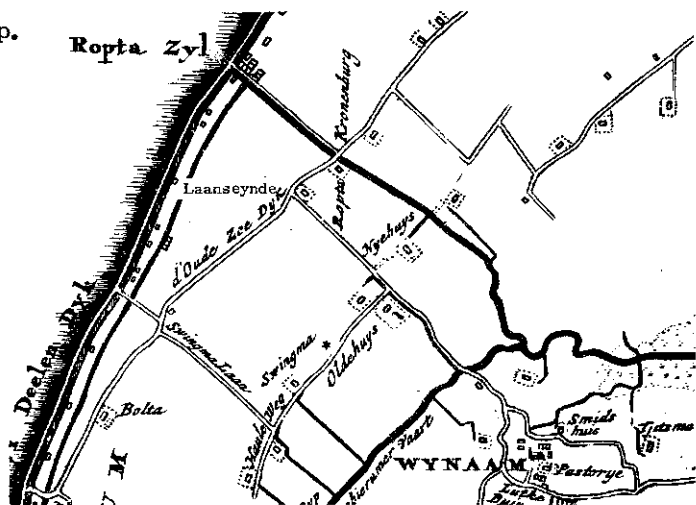
Dat de pleatsnamme "Laanseynde" alhielendal yn dizze rige past, is klear. Mei oare wurden: de pleats hat lein oan 'e ein fan "de Leane", in wurd dat it Hollânske "laan" lykwols net alhiel dekt, mar neffens Dr. P. Sipma in stomprinnende wei bitsjut.

Dat de namme "Laanseynde" boppedat net in op himsels stand forskynsel is, docht noch bliken ut it neikommende toponym, dat ik tsjinkommen bin (B. B. Dronrijp 1543) en dat myn forklearring (foarsafier dy al net foar de hân lei!) allinnich noch mar staevje kin: "... een stuk miedland liggende op Wissemalaanseinde", de ein fan 'e Wissemaleane ûnder de Ryp.

By neijer ûndersyk yn 'e Winamer kontreien hat yndied bliken dien, dat boppeneamde pleats oan de ein fan in leane stien hat.

It hoarnleger is hjoeddedei noch oan to wizen, de stjelp barnde yn 1946 ôf.

Dronryp.

P. PALMA.

<p>16 Douwe Annes</p> <p>ged. Woudsend 15 april 1729 boer + Ypecolsga (?) 1809/10 x Woudsend 7 jan. 1759</p> <p>17 Anneke Sytse van Langweer</p> <p>+ Ypecolsga 25 maart 1811</p>	<p>18 Johannes Douwes</p> <p>ged. Langweer 22 juli 1753 shuisman + Smallebrugge 29 aug. 1808 x Langweer 26 sept. 1775</p> <p>19 Trijntje Attes</p> <p>ged. Langweer 16 mei 1745 + Heeg 28 juni 1821</p>	<p>20 Zoethout Haije Reiners geb. Woudsend (?)</p> <p>ged. (op bel.) 3 mei 1765 boer + Ypecolsga (?) 1796/97 x Woudsend 15 jan. 1764</p> <p>21 Tromp Hantzen Michiels</p> <p>ged. Woudsend 18 febr. 1742 + Ypecolsga (?) 1777/83</p>	<p>22 Sipke Jans</p> <p>boer + Indijk (?) 1800/01 x Woudsend 4 oct. 1772</p> <p>23 Akke Ruurds</p> <p>ged. Woudsend 20 mei 1751 + Indijk 17 febr. 1814</p>
<p>8 Osinga Anne Douwes</p> <p>ged. Woudsend 29 juni 1766 boer. + Woudsend 8 oct. 1846</p> <p>x Woudsend 11 sept. 1796</p>	<p>9 Douma Antje Johannes geb. Hommert 14 dec. 1775</p> <p>+ Woudsend 3 dec. 1851</p>	<p>10 Zoethout Migchiel Haijes</p> <p>ged. Woudsend 26 april 1767 boer + Ypecolsga 24 febr. 1850</p> <p>x Woudsend 2 dec. 1792</p>	<p>11 de Boer Corneliske Sipkes geb. Jutrijp 18 aug. 1773</p> <p>+ Ypecolsga 19 juli 1862</p>
<p>4 Osinga, Douwe Annes geb. Dijken 9 mei 1803 landbouwer te Ypecolsga en Heeg</p> <p>+ Woudsend 21 april 1880 x Wijmbritseradeel 5 mei 1829</p>	<p>5 Zoethout, Sipkjen Migchiels geb. Ypecolsga 14 nov. 1809</p> <p>+ Heeg 10 mei 1846</p>		
<p>2 Osinga, Jouke Douwes geb. Ypecolsga 28 maart 1843, + Woudsend 26 dec. 1918 landbouwer te Heeg en Woudsend</p> <p>x Wijmbritseradeel</p>			
<p>1 Osinga, Anne Jukes, geb. Woudsend 8 mei 1885, uitgever en drukker te</p>			

<p>24 Jentje Jakles geb. Lemmer 26 dec. 1716</p> <p>boer + Oosterzee (?) 1778/79</p> <p>x</p> <p>25 Rijkjen Reins</p> <p>+ Oosterzee (?) 1777/97</p>	<p>26 Muurling Jochum Piers geb. c. 1718</p> <p>boer + Oosterzee 8 mei 1809</p> <p>x St. Johannesga 30 oct. 1763</p> <p>27 Bunt Lammigje Koops van Giethoorn</p> <p>ged. (op bel.) 16 mei 1765</p> <p>+ Oosterzee 19 jan. 1809</p>	<p>28 Knol Jan Jans geb. Oosterwolde 30 april 1716</p> <p>huisman + Follega 30 april 1796</p> <p>x Lemmer 8 febr. 1750</p> <p>29 Pietertje Attes</p> <p>geb. Follega 10 aug. 1726</p> <p>+ Follega 2 juni 1811</p>	<p>30 Huitema Wiebe Piers</p> <p>ged. Oudeschoot 19 jan. 1749</p> <p>boer + Follega 25 oct. 1820</p> <p>x Langweer 3 maart 1782</p> <p>31 Huytema Vetje Foppes</p> <p>ged. Hommerts 19 sept. 1751</p> <p>+ Follega 12 aug. 1814</p>
<p>12 Wiarda Rein Jentjes geb. Oosterzee 28 jan. 1747</p> <p>boer + Oosterzee 28 juni 1822</p> <p>x Oosterzee 22 nov. 1795</p>	<p>13 Muurling Jantje Jochums geb. Oosterzee 22 jan. 1773</p> <p>+ Oosterzee 2 nov. 1848</p>	<p>14 Knol Siemen Jans geb. Follega 2 mei 1768</p> <p>boer + Lemmer 7 oct. 1851</p> <p>x Lemmer 2 juni 1805</p>	<p>15 Huitema Grietje Wiebes geb. Follega 14 maart 1783</p> <p>+ Lemmer 9 jan. 1860</p>
<p>6 Wiarda, Jentje Reins geb. Oosterzee 20 aug. 1807 boer te Oosterzee, Nijega (H.O.) en Ypecolsga + Ypecolsga 11 dec. 1860</p> <p>x Doniawerstal 15 mei 1829</p>		<p>7 Knol, Fetje Siemens geb. Follega 15 aug. 1807</p> <p>+ Sneek 13 dec. 1882</p>	
<p>3 Wiarda, Pietertje Jentjes geb. Oosterzee 21 april 1845, + Sloten 23 febr. 1929</p> <p>5 mei 1866</p>			

Bolsward, x Wijmbritseradeel 19 juni 1909 Geeske Carls Siegert.

S. G. ALBERDA

Op het graf van den WelEedelen Gestrengen Heere
HERMANUS ULRIKUS HAMERSTAR
in leeven Raad ordinarus in den Hove van Vriesland, enz.
Overleeden binnen Leeuwarden den 14 Septimber (moet zijn:
November) des jaars 1779.

Dit's 't graf van Raadsheer Hamerstar,
wiens boel zoo drommels was in 't war,
dat de erven en de crediteuren
uit spijt hun eigen reusel scheuren,
vermits er, zoo te zeggen, niet
voor d'een of ander overschiet.
Want schoon dat Her(f)st en Hu(i)ber zoeken
in kast en kist, papier en boeken,
zij vinden 't rondsöm even schraal.
De schuld is groter dan 't kaptaal
en 't schort, bijget, ook gans geen strontje:
't is selgs drie-vierde van een tontje
(zoo als men zegt) of daar omtrent.
Dan leest men nog in 't testament
van eene meenigte legaaften.
Het is te gek om van te praten:
meijuffer Itske krijgt een huis
en Leonoor (of ik hebbe abuis)
zal 's Raadsheers eigen staartstuk erven,
aan haar geleent reeds voor zijn sterven.
En Doetje Roelofs dogter heeft
tien stuivers 's weeks, zoo lang ze leeft.
Ook zijn er nog verscheide Heeren,
die hij begreep te legateren,
huishouster, liefknegt, meid en klerk.
Nu legt hij onder deeze zerk,
zoo als ik aan het wapen merk,
Dog dit was ook des mans begeeren:
digt bij 't gestoelte van de heeren,
gelijk 't een Raadsheer past met eeren
te rusten in de Westerkerk.
Zoo nu een doode denken kon
en sp(r)eeken: 'k hield een dukaton
te raden, wat hij sprak en dagte.
'k Wed hij zijn chrediteu(r)s belagte
en riep: wat bruit mij nu die schuld,
ik heb het mensdom fijn gekuld.
Zoo gaat het, en zoo ging 't voor deezen:
de waereld wil bedrogen weezen.
Mundus vult decipi, ergo decipiatur.

(Stuk uit het familiearchief Storm Buysing, berustende bij mevrouw A. M. de Jonge-Storm Buysing te Zutphen,
Dr. H. J. Hamerster, geb. Leeuwarden 11 maart 1720, 1739 advocaat voor het Hof van Friesland, 1744 bouwmeester van Leeuwarden, 1748 gecommiteerde staat van Friesland, 1763 raadsheer Hof van Friesland, begraven Westerkerk 19 nov. 1779, zoon van den raadshere Dominicus H. en Maria Agnes Huber, huwde 1748 Maria van der Burch, 1721-1756; zijn twee dochttertjes stierven reeds voor de moeder.)

IETS OVER "OVERHEIDS-HERALDIEK" IN ONS GEWEST

Er mag, ook in Friesland, zeker wel eens wat meer aandacht worden besteed aan de uitbeelding en weergave van de overheidsheraldiek. Vooral verschillende gemeenten in onze provincie springen wat merkwaardig om met de wijze van afbeelding van hun emblemen. Misschien zijn er, die dit willen "verklaren" met begrippen als "modern", "met de tijd meegaan" of "zoeken naar een nieuwe, aangepaste stijl" - dit laatste zou zelfs zeer toe te juichen en te bevorderen zijn - doch het feit blijft, dat er in onze omgeving maar al te vaak minder fraai werk is geleverd. Schijnbaar erg gemakkelijk en (niet te vergeten!) goedkoop is het, om zo'n embleem bij voorbeeld op het bureau der Gemeentewerken te laten tekenen. Op deze bureaux zitten, vrijwel zonder uitzondering, zeer bekwame technische tekenaars, maar dit zijn lang nog niet allen heraldiek-tekenaars of wapenkundigen. En ook elke kunstenaar, uitgenodigd voor de aanbrenging van wapens op gevels en elders, zij het een architect, een beeldhouwer, een ceramist of een kunstschilder, is niet steeds tevens heraldicus.

Men ziet nog veel te veel een ongelukkig uitgevoerd gemeentewapen "prijken" op portieren van brandweer- en reinigungsauto's en op andere, in onze maatschappij niet te verwaarlozen zaken. Weet men wel, dat men ook chauffeur en werklieden een genoegen doet, door "hun" wagen te voorzien van een verantwoord, representatief en fraai, eenvoudig wapen? Een goed voorbeeld gaf hierin het vorige jaar het Gemeentebestuur van Hennaarderadeel, met als gevolg, dat zijn personeel nu hyperzuinig, doelmatig en voorzichtig met het materiaal omgaat. Kijken we, voor een slecht voorbeeld, naar de tweede stad van Friesland, dan schrikken we van de (foutieve) nieuwe prulwapens op de portieren van haar wagenpark. En dat voor zo'n prachtig oud stedewapen met nog wel zo iets "specifiek Fries": de halve adelaar. En zo zijn er méér Friese gemeenten! Naar mij door enkele Friese heraldici werd verzekerd, zijn er echter ook correcte uitvoeringen te zien, b. v. in Bolsward en Achtkarspelen. Een ander voorbeeld, op zich zelf heel fraai doch niet verantwoord, is dat van Tietjerksteradeel, alwaar men een originele oplossing heeft gedacht te vinden door alleen de veldkleuren in het schild aan te geven (gedekt door de kroon). Alles is heel goed van kleur, maar dit is het wapen dier gemeente niet (doch - naar ik meen - dat van een Duits graafschapje).

Een hoofdstuk apart vormen de wapen-clichés, te gebruiken op briefpapier en allerlei andere officiële stukken. De schuld van het voorkomen van zoveel prulmodellen moet voor een deel gezocht worden bij "een bekende grote uitgeverij van overheidsadministratiematerieel te Alphen aan den Rijn", welke al eens eerder gewezen werd op haar soms (t. a. v. de heraldiek) foutieve en slordige voldoening aan bestellingen van gemeentelijke wapenstempels en -clichés. Vaak wordt er maar lukraak overgenomen en afgedrukt, zonder zelfs ook maar "Van der Laars" te raadplegen; op die manier helpt deze uitgeverij de fouten en stijlloosheden vermenigvuldigen, meestal voor een goede prijs.

Wanneer men mocht denken, dat de wapenkunde een "Spielerei" is voor enkelen, een min of meer waardevolle vrijetijdsbesteding desnoods, dan heeft men begrip noch eerbied voor de (actueel blijvende) historische waarde ervan.

Hier is de plaats om te verwijzen naar een circulaire, uitgaande van de Fryske Akademy en gericht aan de Gemeentebesturen in Friesland (ongedateerd, omstreeks maart 1962). De Directeur, Dr. W. Kok, schreef daarin o. m. over de in 1956 opgerichte Fryske Rie foar Heraldyk, welke "wichtich wurk op heraldysk mêd dien hat" en "yn oparbeidzjen mei oaren, advizen úbringt en úntwerpen makket foar flaggen en wapens foar oerheit en partikulieren".

Ons Friesland alleen al heeft wapenkundigen voortgebracht van wereldnaam; heraldici in Engeland, België en Duitsland grijpen vaak nu nog naar de door hen vervaardigde heraldieke modellen. Zij hebben ons vele prachtige en overduidelijke voorbeelden nagelaten. Een eresaluut dienaangaande aan de grote Dokkumer Johan Ypes Wenning (werkzaam omstreeks 1880) en, vóór hem, de Leeuwarder Isaäk Reijnders (omstreeks 1840). En dan dient vooral geroemd te worden het vaderlandse standaardwerk van vader en zoon Sander G. en T. van der Laars (1913); verder Koopmans, Damstra, Pama en vele anderen van Nederlandsen bodem.

Dergelijke werkstukken kunnen wij met elkaar vergelijken in het bekende Prisma-boekje "De Gemeentewapens van Nederland" (Kl. Sierksma, 1960). T. a. v. deze illustraties kan het volgende worden opgemerkt:

Het wapencliché van Staveren (met de twee abtsstaven) kan beslist veel beter worden uitgevoerd; zie b. v. de abtsstaven in de wapens van Aduard, Overasselt en Ten Boer. Het wapencliché van Vlieland is aardig, doch teveel een "schilderijtje" en beslist geen "heraldiek"; het water daarop dient weergegeven te worden zoals dat in het wapen van Blankenham. Hetzelfde geldt voor IJlst; zie ook hiervoor weer Van der Laars. De cliché's van de beide Stellingwerven zijn verre van kloek. Bij Hennaarderadeel stuiten wij op de te smalle balk en de, naar verhouding, te kleine stukken daarop. Harlingen kon ook veel fraaier!

Zeer goede clichévoorbeelden zijn die der gemeente Deventer (adelaar en keizerskroon), Oosterhesselen, Zoeterwoude en Tienhoven; Leeuwarden mocht van deze laatste wel zijn model-leeuw overnemen!

A. B. DULL tot BACKENHAGEN.

De in archieven en elders niet zelden voorkomende familie- en dorpskronieken genieten bij het merendeel der genealogen, naamkundigen en andere historische sneepers nog onvoldoende bekendheid. Publicatie van dit, doorgaans zeer belangrijke, bronnenmateriaal wordt dan ook door de redactie van het Genealogysk Jierboekje reeds sedert jaren bevorderd. In het jierboekje werden de familie-aantekeningen Kingma (II), Siderius (IV), van Slooten (VI), de Blocq (VII) en Cahais (X) geheel of ten dele afgedrukt, nu wordt er ook een aanvang gemaakt met de publicatie van een dorpskroniek.

Uiteraard denkt men dan eerst aan de kroniek van Drachten (1732-1782) van Beern Lap, maar deze is voor het jierboekje te omvangrijk. Het zou echter zeker aanbeveling verdienen, deze afzonderlijk uit te geven; hetzelfde geldt ook voor het handschrift Siderius.

De keus viel nu op de kroniek van Dronrijp, berustend in het archief Van Eysinga - Vegelin van Claerbergen (voorl. inv. no. 1053), gedeponeerd in het Rijksarchief in Friesland.

Het deeltje omvat 182 gepagineerde en 6 ongepagineerde bladzijden (18 x 11 cm.) en is gestoken in een leren band met overslag.

Een vrij willekeurig gekozen deel van deze curieuse aantekeningen werd in de Franeker Courant (en ook als overdruk daaruit) gepubliceerd, echter met betrekkelijk veel onnauwkeurigheden.

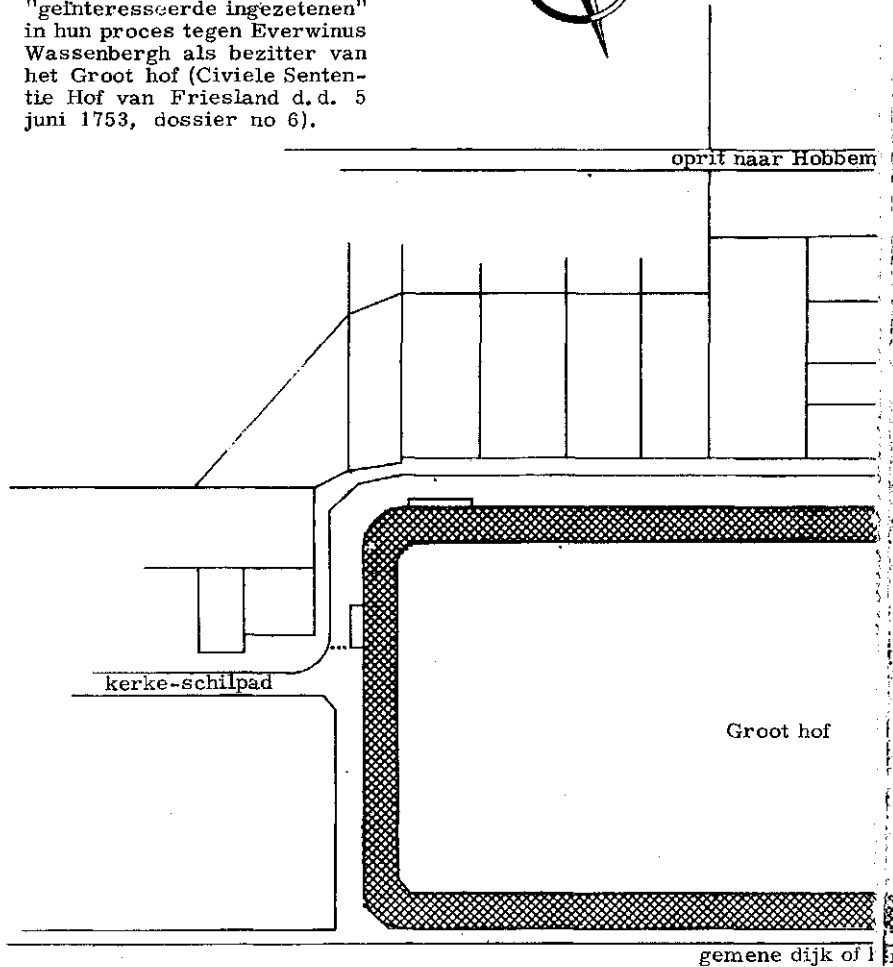
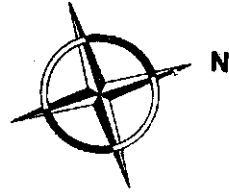
Ditmaal is de tekst vrijwel letterlijk overgenomen; de interpunctie is ingrijpend gewijzigd. Door den bewerker is een enkele maal een trefwoord in de marge, dat de tekst verduidelijkt, ook in die tekst verwerkt. In deze marge en tussende oorspronkelijke aantekeningen heeft de schrijver echter ook veel (latere) aanvullingen geplaatst; deze worden (en werden) voorafgegaan door de letters N. of N.B. Enige mededelingen, welke de schrijver blijkbaar niet voor algemeen gebruik bestemd achtte, zijn in geheimschrift gesteld; de sleutel daartoe werd zonder grote moeite gevonden, zodat de oplossing kon worden gegeven.

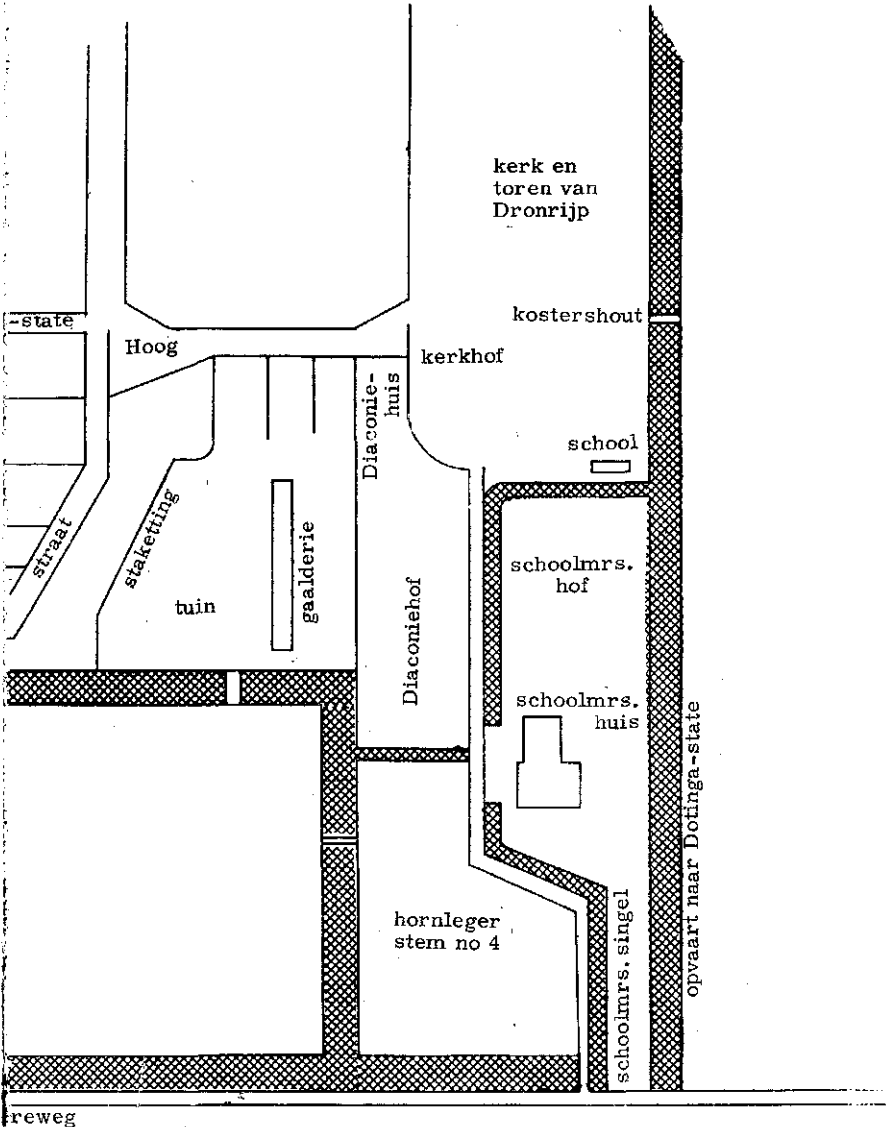
Uiteraard dient deze publicatie in afleveringen te geschieden. Hier volgt het eerste deel, ongeveer één vijfde van het geheel. De heer P. Palma van Dronrijp was zo vriendelijk, enige topografische aanwijzingen te geven, welke in de noten werden verwerkt. Verder werden daarvoor o.m. geraadpleegd de Stemregisters, het Graftschriftenboek van Menaldumadeel en het Stamboek van den Frieschen Adel.

De schrijver, Hoyte Roucoma, werd in 1661 te Noordahuizum geboren als zoon van den plaatselijken schoolmeester Stoffel Roucoma. Hij was mede aldaar als onderwijzer werkzaam, tot hij in oktober 1782 te Dronrijp werd benoemd (op een jaarlijks tractement van 85 Car. gld.). Hij bleef ongehuwd en overleed in mei 1719.

W. DOLK.

Schets van de "Kerkeburen"
van Dronrijp, gebaseerd op
de kaart, overgelegd door de
"geïnteresseerde ingezetenen"
in hun proces tegen Everwinus
Wassenbergh als bezitter van
het Groot hof (Civiele Senten-
tie Hof van Friesland d.d. 5
juni 1753, dossier no 6).

kerk en
toren van
Dronrijp

kostershout

kerkhof

school

schoolmrs.
hof

schoolmrs.
huis

Diaconie-
huis

Diaconiehof

hornleger
stem no 4

schoolmrs. singel

opvaart naar Dotinga-state

Hoog

tuin

gaalderie

staketting

straat

-state

reweg

H. Roucoma's Memori-Pilaer of Dronrijps Memoriael (off Chronijk), waarin gevonden word al het voor-naamste dat zedert 't jaar 1690 gepasseert is, door H. Roucoma, schrijffmeester, coster en organist des selven dorps. 1^e deel. 1690.

Op Dronrijp regeeren:
Hobbema de eerste
En Pastōrs Corps 't veerste:
Ses en vijftig Heeren*.

1

2, 3 1690. De Ed. Heer Douwe van Grovestins* opvaart* van Anscke Allerts
4 en D^{nus} Landrebens* hofs hoek af is uitgeslattet in 't laast van Meij-
maand 1690. Heeft aan 't slootie om D^o oud hof lopende de roede gekost
ses stuivers, daar van tot Eelke Pijters costers plaats hof voorbij aan
sijn fenne vijf stuivers en 8 penningen, daar van tot mijn hekke aan de
rijddijk drie stuivers 8 penningen, van mijns tot aan het sett (of berten)
halweg Grovestins vier stuivers. Dog is een steek onder uit het zand
daar buijten besteed voer twee stuivers en ook voor drie groot. De kerk-
voogden hebbe mijn schoolmeesters part betaalt, maar ik hebb met de
modder moeten raden en op mijn kosten weg brengen laten.

Om dese tijt is de buirster opvaart (en haven) van de trekweg af ge-
slattet. Hier van is een resolutie gemaakt en van de buirsters pro quota
betaalt.

Om dese tijt is de gracht onder de schoolmeesters brugje door ook
geslattet. Nota. 2 a 3 jaar voor.

1691 den 20^{en} Julii hebbe ik H. Roucoma, schrijffmeester, coster en
organist op Dronrijp, de eerste steen van de regenwatersbak in de school-
meesters huisinge gelegd. Andries Ages heeft deselve gemaakt. Waren
kerkvoogden Here Douwes en Buwe Taekles. Is groot omtrent 16½ of 17
tonne. (Is naderhand vermaakt, omdat'er lek was, door Ysbrand Heins,
timmerman. 1700 weder een muir en vloer in gemaakt, nieuw.)

Den 27^e Junii 1693 heeft Jan Sipkes, meester uirwerkmaacker tot
Sneek, van Buwe Taekles, administrerende kerkvoogd op Dronrijp, ont-
vangen tagtie Carolus gulden, wegens 't vermaken en repareren (met ko-
pere bossen) van 't groot toornsuirwerk, dat hier op de Rijp is. (N. B. Zie
1717.)

1694. In de nasomer is de nieuwe schoolmeesters stoel in de schoole
op Dronrijp door Mauris Tjeerds gemaakt en in de noord-oster hoek ge-
set. De oude heeft in 't midden van 't enkeld en dobbel cosijn gestaan aan
de wester muir. Dies tijt waren kerkvoogden Buwe Taekles en Chris-
t(i)aan de Hertoghe*. De school is mede om dese tijt gerepareert.

1695. In Augustus is het groen stek en de solder, mitsgaders 't lood
op deselve vernieuwt (boven op de toorn van Dronrijp). Gemaakt door
Andries Ages, meester timmerman. Doe waren kerkvoogden Christiaan
de Hertoghe, gewesen secretaris van Menaldumadeel, en Pier Pijters*,

5

6

huisman op voorschreven dorp.

Om dese tijd zijn de pannen op de schoolmeesters huis boven de beide kamers aan de noordkant gelegd door de timmerman voorschreven. De kap aan deselve kant ook vernieut.

Den 19^{en} Februari 1696 is ontrent twe hondert roeden van Dronrijp, na 't Blauhuis* te reekenen, een seecker man (zijnde een bulleschijtbrander* geweest tot Groningen, is mede voor trompetter na de Indiën geweest, maar nieuwelijks voor soldaat hem aännemen laten) verdronken in de trekvaart. En hier op Dronrijpster kerkhoff den 24. dito (begraven) een weijnig van de predicantsbrugge*. Hij hadde nog soo veel bij hem, dat hij met zijn eijgen onder de aarde quam.

1696. Den 1^{en} November heeft D^{nus} Arnoldus Landreben (geboortig van Steinfort), gaande van hier als predicant na Franeker, zijn afscheijds-predicatie gedaan. Zijn text was 1 Pet. 5 : 10 en 11. N. B. Dom. Landreben is hier op Dronrijp predicant geweest 11 3/4 jaaren. Ik hebbe hem de beroep gebragt van 2 sonderlinge plaatsen, als schoolmeester, binnen drie jaaren: eerst van Roordahuijsum, daarna van Dronrijp voorschreven.

Den 23^{en} December is in plaats van D. Landreben de candidatus Gerardus Elards* (oud ontrent 23 jaaren) gestemd tot predicant op Dronrijp, en den 10^{en} Januarii 1697 bevestigt. D^o Schellinger van Winsum predikte en D^o Munckerus van de Schingen leijde de handen op.

Den 17^{en} Januari 1697 heeft D^{ns} Gerardus Elards zijn eerste inleijding predicatie gedaan; zijn text was Ephesen 3 : 8.

Den 3^{en} Meij is Sipke praamschuijver gestorven.

Den 24^{en} September 1697 is Sijtse Gerrits van Al's wijf (Grietie) van twe sonen en een dogter verlost (heeft gewoont in de oude herberg 't wapen van Vrieslant*, op mijn buijren) en zijn den 26^{en} dito gedoopt (voor noen) Adam, Eva en Jacob. Eva is den 27. September 1697 's avonds t'8 uir gestorven, Jacob is den 29. dito 's morgens t'2 uir gestorven en Adam den 1^{en} October 's morgens t'8 uir. Dese voorschreven drielingen zijn bij malcanderen in een vat geleijd en den 3^{en} October 1697 ontrent Dronrijpster toorn (aan de noordkant) begraven, op een Sondagmiddag.

Nota. Van de gereformeerde geboorte ga tot het dorpsdoopboek. Alsmede van trouwen wijse ik tot het trouboek. Van de stervelingen kan nagesien worden in 't armevoogdeboek, etc. De officiën in 't kerckeboek en in 't diaconieboek. N. De voornaamste stervelingen zijn aangeteeckent.

1698 heeft de Heer Huber*, secretaris van de Heren Gedeputeerden, een nieuw woonhuijs met een vlaams gewel op Brantsma sate* gebout (en 't jaar te vooren is de plantagie aangeleijd).

Om dese tijd is de Heer Major van Glinstra's keukentuijn*, de zingel aan het zijnden van deselve tuin vergroot. Alsmede (om dese tijd) heeft de procureur Offringa* een paardestal achter zijn nieu gecogte huizen bij de brugge (Schreijershoek* genaamt) laten timmeren, en ook groote reparatien aan sijn bewoonde huisinge gedaan. Nota. De stal is in de naerfst te vooren 't muirwerk gemaakt.

1622 (!) den 12 October betaalt aan Jelle Claas zoon hardhouwer* 5 gulden 6 stuivers voor de steen boven aan de schoole deur.

Den 16^{en} Meij 1698 zijn de Dronrijpsters volgens voorgaande dorps resolutie aan 't repareren en met zement berijden van hare toorn begonnen (heeft veel gecost, wel 1000 daalders; 1544 is Dronrijpster toorn ge-

bout), en zijn verscheijden nieuwe eijcken balcken boven de klokken als andersints ingekomen, en het ijserwerk doorgaans vernieuwt ('t ijserwerk is geleverd en gemaakt van Wijbren Sijmens smid in de buijren, 't pond voor 2 stuivers 8 penningen) en de onderste ommegang in zement gemetselt en vier nieuwe wijsers aangekomen (4 nieuwe uir-wijsers door Douwe Walpert geschildert; van schilderen 60 guldens). Pier Pijters en Lolcke Lolckes* kerkvoogden. Hebben drie timmerbasen met elk zijn knechts aan gearbeijd, namelijk Andries Ages, Douwe Sibles en Ysbrand Heijns.

1632 (!) den 3 Augusti betaalt aan Hans Falk van Neurenburg 671 £ 6 stuivers ter cause de halve betalinge van de nieuwe klok*. Ergokost de Rijpster kleijne klok 1342 £ 12 stuivers, en aan Ulbe Hilles 60 guldens voor beluiden vande nieuwe klok.

Om dese tijd heeft de Edele Heer Capitein Harmen Rudolff van Rusiers* van sijn huis, bij meester Sijtse chirurgijn bewoont wesende, een paardestal met een vlaams geveltie laten timmeren en is dat klein kamertie in de selve, op de buijren uitsiende, nu ook gemaakt en zijn woonhuis merckelijk gerepareert en verandert.

In de somer heeft Theuwes Jansen Boeder* een nieuwe paardestal met een springhuis laten maken bij of aan de nieuwe herberge, staande in de buijren op de hoek omme hernne, 't wapen van Dronrijp (2 ossen Dronrijps wapen, een schieren met een rooden, gekoppelt in 't Rijppe-reyd), en de springende hengst is den 10^{en} Julij uitgehangen. De oude herberg, genaamt 't wapen van Vriesland, is in Martio te vooren afgebrooken.

Om dese tijd is de schuijrt op Haarsma plaats* (Tomes Wijbes bruijker) verset en 't huis vermaakt.

1698, Den 8^{en} Augusti hebben de voornaamste princepalen van Dronrijp aan D^s Gerardus Elards jaarlijks, als particulier uit haar eijgen beurs, boven zijn ordinaires tractement van 4 hondert £ belooft, en sal op nieujaar naastkoomende 't eerste en vervolgens de andere jaaren op nieujaarsdagen aan hem tot een nieujaarsgivte vereert worden, ter tijt toe dat 't quota part van Here Douwe Pijbes Leen aan de pastorijs weder komt, 't welk alle ses jaaren continueert en verwisselt. N. Dit sal in geen consequentie getrocken worden. De acte daar van zijnde luit als volgt:

Wij Edele welgeboorenen eiggenerfden goede ingezeetene van den dorpe Dronrijp, ter herten neemende de weijnige profijtjen, die de kerckelijcke anders pastorijs goederen onsen predekant des jaars konnen toebrengeen, waar van Sijn Eerwaarde bezwaarlijk bezonder in deese tijt na behooren bestaan kan, en wel wetende, dat die den altaar bedienen, van deselve ook leeven moeten, Soo ist, dat wij uit goedwilligheijde en genegentheid be-looven en ons verplichten, gelijk wij doen door desen, onse tegenwoordige predekant D^s G. Elards een stuk gelds des jaars tot een nieuwaarsgivte te vereeren, een yder voor zijn quota, als hier nevens gespecificeert word, de gulden gereeckent op Carolus gulden van twintig stuivers 't stuk.

22	Mevrou Deijtzon van Roorda, vrou van Humalda*	15:-:-
23	De Heer Majoor Hector van Glinstra*	15:-:-
24	De Heer Schelte van Heemstra*	14:-:-
19	De Heer Harmen Rudolff van Rusiers (Capitein)*	14:-:-
25	De Heer Gellius Sixti (L. U. D.)*	10:-:-
17	Lolke Lolkes Hommema*	
	's jaars	7:-:-
	Somma	75:-:-

't Geen zijn aanvangsalneemen op huijden den 1. Januarij 1699, doch onder die verstande, dat het maar duijren sal voor vier jaaren, als wanneer de profijten van de leengoederen weeder tot Sijn Eerwaarde moeten komen, willende ook niet, dat deese onse goedwilligheid in consequentie zal getrokken worden van die geene, welcke Sijn Eerwaarde sullen mogen succederen. In kennisse onser handen. Actum als vooren. Onder stonde: Deijtsen van Roorda, H. van Glinstra, S. van Heemstra, G. Sixti, Lolke Lolkes, me presente H. Roucoma.

Om dese tijd is de halve dorps daalder de diaconie toegestaan en de armevoogden volgens dorps resolutie ontnoomen.

Om dese tijd heeft 't last Rogge 280 à 290 goud gulden gegolden.

Nu is afgebroocken en weggenoomen de schuyr: agter Pijttie Hendrix huijs (getrout aan Sikke Bokkes). -

Mede om dese tijd is begonnen 's namiddags met het buijdeltje in de kerk, voor de diaconie armen, om te gaan, en eerst van de predicstoel door de predecant afgekondigt als volgt.

Geliefde in den Heere Christus. Nademaal bij de reeckeninge der diaconen gebleecken is, dat de arme goederen door de diere tijd en andere toevallen zedert eenige tijd merckelijk verminderen en de tegenwoordige tijd ons geen verbeeteringe maar verergeringe schijnt te dreijgen, Soo is het dat de Heeren goede en welmeenende ingeseetene van dese plaatse na rijpe overleg der zaecken 't noodig hebben geacht in tijds, soo veel mogelijk was, voor de welstand der armen te sorgen, gelijk sij dan ook op 't verzoek van de diaconen hebben toegestaan des na de middags een aelmoes van Ue. mildadige handen te versoecken, 't geen dan met dese na de middag sijn aanvang sal neemen, Ue. hertelijk versoeckende; daartoe Ue. aelmoesen te bereijden, een ygelijk na dat hij van Godt gezegent is, weetende dat Godt deselve ook genadelijk belooft heeft weder te vergelden. Onder stond: Uit naam en last van de E. kerckenraad G. Elards.

Resolutie. Wij Edelen, eigenervden, goede ingesetenen, bijeen vergadert na voorgaande huijscondinge op de costerije in de kercke van den dorpe Dronrijp. Alzoo ons bij de reeckeningh der diaconen gebleecken is, dat haar staat van jaar tot jaar merckelijk verachterde, en sij met haar jaarlijckse inkomsten niet machtig waeren haar arme wegens de menigte en diere tijdt te onderhouden en ons te gelijk vertoond is, dat de diaconen rechtswege uijt seeckere acte van dato Maij 1. 1691 art. 3, te vinden in het kerckeboek van de kerckvoogden, comporteerde de halve profijten van de Stadsdaalder, op ijder tonne bier in Dronrijp ten tappe gesleeten, en sij als blijkt uijt gemelte acte doemaals sijn versocht geworden uijt gratie haar gerechte aanpart de armevoogden te laten trekken bij provisie tot dat de diaconie 't weder sou van noden hebben. Soo is't dat wij de armevoogden ordonneeren, gelijk wij doen mits desen, afstand te doen van de doemaals haar bij provisie toegestaene profijten en de diaconen sonder molest haar gerechte aanpart aan voorschreven daalder weder te laten trekken, op die wijze als sij gemelte armevoogden 't doemaals van haar ontvangen hebben, 't geen sijn aanvang neemen sal met den 1^{en} Meij 1698, sullende de armevoogden haar niet mogen behelpen met exceptie van verpachtinge en borgtocht voor voorschreven daalder wegens dit loopende jaar. Ordonneerende wijders de collecteur Here Douwes de armevoogden niets boven haar gerechte part uijt te tellen en het andere te

stellen in de handen van de diaconen. Aldus geresolveert en geordonneert op huljden den ... 1698. In kennisse onser handen, etc.

Den 4. October (zijnde de dag van mijn H. Roucoma stemdag in den jaare 1682) oude stijl, zijn na gedaene aansegginge en 3 maalklokklippinge de dorpsingesetenen in de kerk vergadert in tegenwoordigheijd van de deelsgrietman Jonker Sjoek Tjaerd van Burmania* etc. en hebben een nieuw cohier van de stemmen van Dronrijp gemaakt.

Den 5. October is gestorven de landmeeter Rijmer Sijbes*.

Den 8. November hebben wederom de vernaamste principalen van Dronrijp (op de costerijkamer vergadert zijnde) aan D. G. Elards volgens resolutie noch jaarlijx uit de dorpsontvangen toegelecht vijf ende tseventig Carolus gulden, te weten; Here Douwes uit de floreens ontvang vijff en twintig £, Jan Johannes uit de speciën vijff en twintig £ en Tevis Janssen Boeder uit de goedschattings ontvang (of stuijvergelde) insgelijcx vijff en twintig Carolus gulden. N.B. De twee voorschreven ontvangers Here Douwes en Jan Johannes moeten jaarlijx ook elx vijf ende tseventig Carolus gulden uit de stuijvergelde van voornoemde ontvangen aan de buijtenarmen uitkeeren.

Den 9^{en} November (St. Marten) is gestorven Sijske (j. d.), Afke Jet-ses dochter.

Den 18. dito is gestorven Douwe Feijckes.

Den 23. dito is gestorven Tjalling Feddicx*.

Den 25^{en} Januarij 1699 hebben wederom de voornaamste principalen van Dronrijp (op de costerije vergadert zijnde) beslooten, dat de kerkehuijsinge en schuire, de Stijkelpolle* genaamt, afgebroocken sal worden. Is kort daar na ook volbracht.

Den 15. Februari is gestorven Rintie Rintjes*.

In 't begin van April 1699 zijn de lindeboomen etc. op de oude trekwech bij de brugge geset. Elke eijgenaar heeft nevens zijn plaats geset.

Woensdag den 12. April is gestorven de turvmeeter en Sondags gaarluijder Douwe Yntes.

In de winter zijn de Majoor Glinsters zuid en wester cingel (of alê)* de oude boomen uitgeroeyd.

In 't laast van Meij is mijn buijtenhuijs met een muir affgeschut en een soldringe boven de gang gemaakt, mitsgaders een nieuwe vloer in de keuken, door Ysbrand Heins soonen gemaakt. Kerkvoogden Gellius Sixti I. U. D. en Lolke Lolkes Hommema.

Den 18. Junij heeft Yles Harmens in 't gràaven van een gat om ijets'an te bedobben, op 't oost van 't pad (en aan) omtrent op de helft van de wagenmaackers en Hendrik Botes huis op 't Hoog, gevonden een hoofd en ander gebeente van een mensch.

Nu in de soomertijd is Seerp Sijbes* nieuwe schuir etc. (op Hatsum) door sijn landheer H. van Glinstra, Majoor van een regiment paarden, gebouwt.

In Julij heeft de boode Keimpe Lutsmaturp* de gracht om 't groot hoff* laten slatten door eenige soldaten, de roede voor 25 stuivers. N.B. 't Groot hoff is aangeleijt 1686 door Dirk Gajtzes en 't oude uitgeroeyt 's jaars te voeren.

Omtrent dese voorschreven tijdt heeft Johannes Jochums bakker voor de toorn 't bakhuis aan 't noord end van sijn huis laten setten; is te voeren

geweest agter Claas Heins schoenmaackers bewoonde hujsinge, op 't west van 't nieuw gemaakte.

34 Nu is ook gerepareert en vermaakt de Hoornbrugge* en over de floeren
35 betaalt, yder floeren op twe stuijvers ses penningen. Jan Clasen* en
36 Sijbren Clasen* gecommiteerden van de selve.

Als mede 't hooghout (op Schreijershoek genaamt) bij Offringa'es van de nieuwe streeck gemaakt.

9 In Augusti is de predicantsbrugge* geheel vernieuwt en de leuninge met eijcken latwerk gemaakt, door de timmerluijden en kercvoogden voorschreven.

In 't laast van September 1699 hebben G. Sixti en Lolke Lolkes kerkvoogden de gracht om de predecants tuin laten slatten door Cornelis Corporaal en Jan Heins, de roede-voor 4 stuivers, de modder op een wal. De voorschreven modder is cort daar na gebracht in voorschreven tuin en de sloot tusschen de bleek en gemelte tujn gedamt.

37 Om dese tijd is de schuijmerckelijk gerepareert en de gevel gemetselt van 't binhujs op Wiglius plaats* in de Poelen, Jelle Ymes bruijcker.

In October heeft Here Heins op sijn huis bij de brugge de tobaksmullen laten maaken.

Den laatsten dito is Claas Johannes praamschuijver gesturven.

Den 5^{en} November hebben de kerckenraad van Dronrijp etc. in de consistorijstoel op kussens geseeten, maar Lolke Lolkes liet se als kerkvoogd aanstonds weder wegnemen.

38 In de laatste dagen van November hebben G. Sixti en L. Lolkes voorschreven als kerkvoogden voor de eerste maal laten schillen 't padt van de kerckebuijren tot aan halvweg de brugge*. N.B. Een jaar à 2 daar na hebbende kerkvoogden G. Sixti en T. J. Boeder van de brugge tot aan halvweg ook geschild.

St. Lucia dag is Here Martens schuijveoeders vrou Trijn gesturven.

7 Nu zijn de abelijboomen en elssen op de Majoor Glinsters wester en suijder zingel (of alê) geplant*.

Den 18^{en} Januarius 1700 is gesturven de jonge Lijsbeth Lap.

In Februarij is de oude rogmolen bij de brugge afgebroocken ende heeft de molenaar Willem Phlippus een nieuwe peldegarst en rogmolen te samen weder in de plaats laten setten, gemaakt door een molenmaacker van Uijreterp.

Nu heeft Sijtse Auckes meester chirurgijn een nieuw dwarshuis met een vlaams geveltie (of uijtkijk) laten timmeren op de plaats van de oude herberge, daar 't wapen van Vriesland uitgehangen heeft, 't tweede huis van 't kerkhofs poortie; gemaakt door Claas ..., sijn wijs vader en 2 knechts, te weten Sikke Bokkes en Ate Taeckes (meester Sijtses swager).

Den 4^{en} Maart is Grietie, Pijter Sijbes huisvrouw gesturven.

Omtrent dese tijd is de Paap op de Rijp komen woonen; heeft 't eerste jaar bij T. Clasen gewoon, zedert bij de meulen. N.B. (Tusschen) den laasten September en eersten October 1705 gesturven.

39 Den 22^{en} Maart 1700 (Catharina dag), 's morgens vroeg, is Feer Tjeerds, meester smid op Dronrijp, bij Johannes van der Waijens* in de trekvaart tusschen Kingmatille en de Rijp dood gevonden. De voeten waren tusschen de beenen kruiswijs met een dun tou of koorde gebonden,

van buijten op een snaar, gelijk men een schoen of broekfeeter bind. De handen waaren los. Hij hadde zijn geld bij hem en alle sijn kleeren aan.

Den 26^{en} dito, nadat 't lichaam gevisiteerd en geopent was, aande noordcant van de kerk op 't kerkhoff begraven; op een wagen met 4 peerden na 't kerkhof gebracht.

Nota. Eenige weecken te vooren is meester Jan Haijes, schoolmeester tot Sweins, daar ook, te weten aan de andere kant van de trekweg, staande in voorschreven Heer van der Waijens gracht, met de handen op de wal (eenige seggen met de eene hand op de wal) 's morgens dood gevonden. En eenige tijd te vooren is de Heer van der Waijens gaardeniers dochter daaromtrent ook in 't water dood gevonden, en verscheidene passagiers daaromtrent niet wel vergaan.

N. B. Eenige tijd hier na is tot Groeningen een persoon gerabraakt, dewelke beleden heeft Feer Tjeerds en Jan Haijes, mede met behulp van sijn makkers, omgebracht te hebben.

35 In 't laat van Meijsmaand is de Jan Clasens tille vernieuwt ende ge-
40 maakt door de timmermannen Y. Heins en D. Sibles. Nota. De plaats*,
41 waarvangemelde Jan bruijcker en de grietman van Idaarderadeel Kamstra*
en de houtvester Burmania* eigenaars zijn, moet de voorschreven tille
(in de rijdijk, waardoor de treckschepen en andere vaaren) voor de vis-
scherije tot Ritsumazijl toe en in gedachte vaart en tille onderhouden.

13 Omtrent dese tijd heeft de Heer Huber op 't west van sijn nieuw ge-
boude huijs* een nieuwe brugge over de gracht laten maaken en de zingel
etc. laten schillen.

Korts daarna de wester en ooster homeijen en een pijpke om 't water in de gracht door te vloeijen gemaakt.

Sondag, zijnde de Maandags te vooren de Dronrijps peerdemerk geweest, is verstorven Rochus schroor.

9 Tot St. Jacob (Spangiens patroon) is 't costershout*, bij de school, ge-
repareert en een nieuw stalhout over geleijd; komt de kerk voor de helft
en de Oost-rijpsters voor de andere helft te betaalen. Nota. De Edele
Heer Schelto van Heemstra geeft, pro quota, wat meer als de andere
Oost-rijpsters. Hiervan is naderhand een register in 't kerckeboek ge-
bracht, achter in 't nieuw boek.

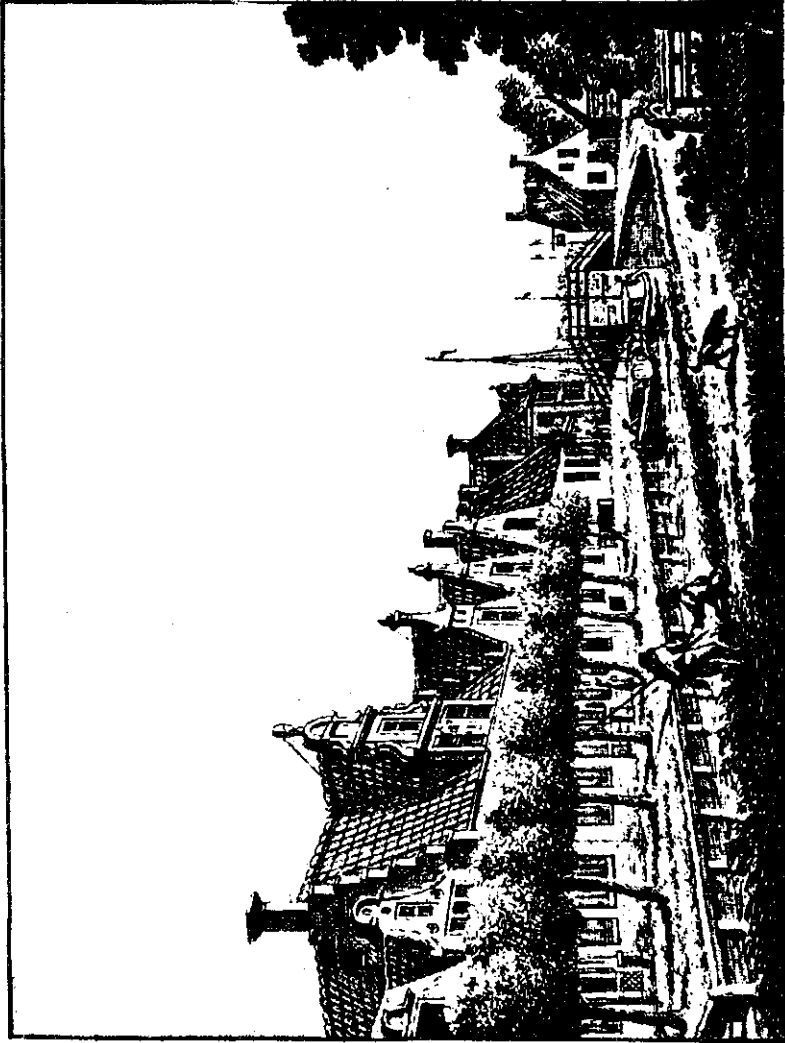
42 In de nasomer heeft de timmerman Andries Ages 't oud huis op de
oosterhoek van de wijdde steeg* afgebrooken en een nij dwarshuis met
opcamer en achterkamer in plaats gebouwt (of geset).

Omtrent dese tijd hebben de kerkvoogden 't pad (door mijn puijster-
treeder Rommert Pijters) op de kleijne buijren (de kerkhofs ringmuir ten
oosten, Johannes Bakkers bewoonde huisinge ten westen) laten vloeren.
Nota. De kerk moet soo verre Johannes voorschreven plaats loopt onder-
houden en 't ander word van de huijsen op de luttiebuijren voorschreven
pro quota onderhouden.

Woensdag den 30^{en} October 1700 sijn Wijbbe Lammerts Tjesma cre-
diteuren bij malkanderen geweest, na dat se te vooren rechtelijker wijze
geciteert waaren, en heeft voorschreven Tjesma voor de derde maal
banquerôt gespeelt.

Voor eenige dagen is gesturven de oude meijd Aagt Jansen, woonde
bij Jan bijsjager en worde van de buijten armevoogden onderhouden.

43 Alsmede de Heer Ernsthuijsens* knecht Gerrijt ... Is den 31. dito bij

T' DORP DRONRÛJE

de zijder kerckedeur met pompe, nadat hij te vooren in 't vat van de sustertjes bepronkt was, en swarte strijcken of 3 bosken linten op een verheven vat, staatelijk begraaven.

Alderheiligen zijn elf op belijdenisse des geloovs (Gereformeerde) tot ledematen aangenomen, waaronder juffrouw Idske Margrieta en juffrouw Jetske Maria van Grovestins zijn, en ses met attestatien.

35 Den 4^{en} November is gesturven Jan Clasens* soon Claas Jansen.

Den 7. dito is gesturven Jan Broers soon Tiete Jans,

Den 20^{en} dito is gesturven Maijke Jacobs.

44 Den 23^{en} dito is gesturven Jelle Hessels* wijff Dieuke Bokkes met haar twe kinders; gelijk beluid en in een vat begraaven.

45 Den 26^{en} November is gesturven de Overste Kingma* tot Sweins.

Den twaalfden Januarij 1701. (Nieuwjaarsdag) hebb'ik H. Roucoma aan onse tegenwoordige praedicant Gerardus Elards betaalt, voor de derde maal, vijf ende seventig f., zijnde een vrijwillige vereeringe van onse dorpsprincipalen (of een nieujaarsgifte). Nota. 1702 desgelijks.

Den 27^{en} Januarij 1701 is gesturven de oude Lijsbeth Lap alias Jans. Lichtmisnacht is gesturven Heert Ysbrands, oud 93 jaaren.

1701 t'Ligtmis zijn vijf op belijdenisse des geloovs tot ledematen aangenomen, waaronder mijn naaste buirman Sikke Bokkes is, te vooren papist.

46 In 't begin van Maart is Antie Ansckes, op halweg*, gesturven.

Den 11^{en} April 's avonds is gesturven Trijntie, Jantie Harmens huisvrouw, aan 't water.

Den 20^{en} dito is gesturven Wijtse Roelofs, schroor en coopman.

31 Den 21^{en} dito is gesturven Seerp Sijbes* soon Anscke.

Om dese tijd hebben de Heer G. Sixt en Teuwes Jansen Boeder, kerkvoogden van Dronrijp, een nieuw stalt bij en aan de schoolmeesters brugge* laten maacken door Douwe Sibbes timmerman, mitsgaders de gracht daarnevens laten slatten.

47 Den 28^{en} Maij is gesturven Tjerk Douwes, Douwe schippers soon.

Den 1^{en} Junij 1701 heeft, na gedaane aansegginge en klokklippinge, de grietman Jonker Sjoek Tjaerd van Burmania in onse kerk voor hem geroepen de dorpsingesetenen, en yder hoofd voor hoofd sijn goederen bij hem aangegeven, doch sijn naderhandt verscheijdene personen hooger getaxeert.

Den 9^{en} Junij is gesturven Antie Gbslings, Claaske coopvrou jongste dochter.

48 Den 14. dito is gesturven Jonker Sjoek Edzerd van Humalda (de Heer Humalda* eenigste soon); tot Hennaard begraaven.

Den 15^{en} dito, 's nachts, is gesturven Ytsen, Douwe Clasen schippers wijf.

49 Den 2^{en} Julij, 's nachts, is gesturven Atze Lieuwes, Lieuwe Atses* oudste soon.

Den 14^{en} dito is gesturven Tjeerd Ytes, meester schoenmaacker bij de brugge.

Den 23^{en} dito is gesturven Douwe Clasen, alias Douwe schipper. N. B. Dese is de vierde doode op malcander uit dit huisgesin.

Omtrent dese tijd hebben de Heeren Harmanus Huber, secretaris van Haar Edel Mogenden, en Christiaan de Hertoghe, old secretaris van Me-

naldumadeel (nu klerk), een nieuwe keucken mitsgaders een regenwatersbak, groot omtrent 20 tonnen, laten maacken op haar Ed. plaats, door de timmerman Ysbrand Heins.

Den 11^{en} Augusti is gestorven Aagt Jacobs, weduwe van Tjeerd Ytes, die den 14^{en} Julij jongstleden gestorven is.

Vrijdag den 19^{en} Augusti, tusschen 2 en 3 uur na noon, sijn hier stukken ys gevallen, de groote van knickers en grooter.

Den 23^{en} dito is gestorven Pijter Willems, de mullenaars 2de zoon.

Den 31^{en} dito is gestorven Antie Heres, Here Heins oudste dochter.

Den 17^{en} September, 's morgens vroeg, is gestorven Geertie, Jelle wevers wijff.

Dito, 's morgens, is meede gestorven Wijtz, Jan Blaus wijf. N.B. Dese 2 wijven zijn in een uur begraven.

Met October 1701 heeft Douwe Taeckes, meester suikerbakker etc., in 't huys tusschen Juffrouw Buamaniaas en Riemer Sijbes weduwes op de nieuwe streek, coffie-huis beginnen te houden.

Den 15., 16., 17. en volgende dagen heeft het seer hevige uit den westen gestormt, waardoor hier en al-omme groote schaade aan hujsen, dijcken, scheepen, menschen, etc. geschiet is, alsmede door den donder en blixem enige hujsen elders verbrand zijn.

Den 11^{en} November (Sint Marten) is gestorven Houk, Gerrit Hanses dochter.

Nu regneren hier de kinderpokken.

Den 12. December is aan de pokken gestorven Bauk, Hans glaasmaackers dochter.

50

Den 30. December is gestorven pater Peter*.

Nieuwjaarsdagsavond 1702 is gestorven de vrijster Sjouk Jelles, kok van de Edele Heer S. van Heemstra, op 't Roodhuys.

Den 6^{en} Januarius is gestorven Feddrik Tjallings, aan de pokken.

Tusschen den 14. en 15. dito is gestorven mijn buyrman Wijtze Tietes.

Den 13^{en} Februari is gestorven aan de pokken Jan bijsjagers kindt.

Den 3^{en} Maart, 's morgens, is gestorven Bauk Pijters (in de kraam; heeft een dood kind ter wereld gebracht), Hendrik Jans ketellappers vrouw. Nu is Jan Wijbes jongst kind ook gestorven.

Halv Maart is gestorven Maarij Jacobs, vrijster, alsmede Gabbe Wijtzes schuijvevaarders wijff Tzietske.

Sondag den 19^{en} Maart 1702, 's morgens tot 8 uijren, is overleden, tot groote droevheyd van alle zijne onderdanen, Willem de 3de, Coning van Groot Brittaniën, etc. etc. etc.

Den 10^{en} April 12 uijren beluid, hier en in alle steden en dorpen van de provintien, mitsgaders over de geheele 7 provontien; en daar op Anna voor Coninginne geproclameert.

7

In 't begin van April heeft de Collonel H. van Glinstra de schuyr op 't Blauhuys* met reijd en sloek gedeckt en de roode pannen affgenomen. Gedachte Heer heeft nu ook de zuijder en wester cingel om zijn Ed. huys met nieuwe ypren bomen geplant.

Nu heeft Jan Clasen Settenberg mede zijn bewoonde hujsinge en schuijre merckelijk gerepareert; 't binhuys met pannen in plaats van sloek laten beleggen, met de oude pannen, die van de Heer Overste Glinstra schuyr gecomen zijn.

De timmerman Andries Aeges heeft ook in deese tijdt een kuijpers-
winkel aan zijn huijs in de buijren, tusschen 't hoekhuis van de wijde
42 steeg* en Lammert Keimpes weduwe huijs, gemaakt. En is nu mede, om-
trent Meij, door sijn swager Jan Kuijper in 't zelve huijs een laacken-
winkél opgerecht.

Den 13. April is gesturven Leuyts Clases, huijsvrouw van Tomes
51 Wijbes*.

Den 8en Meij, 's avonds tot 10 of 11 uir (omtrent), is gesturven tot
22 Hennaard de oude Vrouw Deytzen van Roorda*, laast weduwe van Humalda,
in haar 58ste jaar; tot Hennaard in haar Ed. kelder in de kerk bijgeset.

Nu is de opzigter Dirk Jelles ook overleden.

Den 2en Junij, 's avonds tot 10 uir, is oude Geert-muy op halweg
gesturven. Zij laat een man na, Joost Schup genaamt, die al een goed
getal van jaaren over de hondert is.

Den 7. Junij, midden op den dach, zijnde Woensdag na Pinxter, heb-
ben haar hier verscheidene ringen omtrent de sonne vertoont, te weten:
een om de sonne loopende, van couleur als de regenbogen, en vier an-
dere, witachtig haar vertoonende, ter zijden, malkanderen doorhaacken-
de of snijdende, waarvan een door de sonne ging en deselve doorsneed,
't welk op sommige plaatsen groote alternatie heeft verwekt (is ook van
mij selfs gesien).

In Julij regneeren hier de muysels.

Nu gaander 20 Vrijske deuijten voor een stuiver (tot November 1702
toe) en worden nieuwe geslagen in Holland, West-Vriesland, Vriesland,
Overyssel, etc.

Den 21en September is gesturven, 's namiddaghs, Pijter Jacobs glaas-
maacker.

Den 24en dito, 's avonds, is gesturven Yppe Ysbrands zoon.

Den 3en December is gesturven Rochus, Mauris Tjeerds jongste soon.

Den 13. dito is een extraordinaris dankdag geweest over de 7 proven-
tien en 's avonds vreugdevuyren alom gebrand en de klokken geluydt over
het inneemen van Keyzersweerd, Stevensweerd, Venlo, Roermond, Luijck,
Laudauw, etc., alsmede van 't nemen der Zilvervloot en 't ruyneeren en
neemen van bij de 20 Fransche oorloghscheepen in de baaij te Vigos in
Galicien, mitsgaders 't neemen van bij de 20 Spaansche gallioenen met
kostelijke coopmanschappen, silver als andersints, etc.

Den 20. December is gesturven Afke, Jetze Rinses wijff.

Den 18. Januarij 1703, 's avonds, is gesturven Claas, Jan Clasens
knegt, Griet Halwegs zoon.

52 St. Angniet is gesturven, 's avonds; Ytsen Pijters wijff*.

Den 24. dito is gesturven Lieuwe kistmaacker.

Den 27. dito is gesturven Julius Offringa's tweede soon.

Den 6. Martij is gesturven Pijter, een van Boote Heres soonen.

Den 30en dito is gesturven de weduwe Pijtie Hanses.

33 Nu, in 't begin van Maart, zijn de esken boomen aan de zuijdkand etc.
van 't groot hoff* óp de dijk door Keimpe Lutsmaturp geset, alsmede de
53 wilgen aan de andere kant van de voorschreven dijk door de Ed. Heer Hu-
malda*.

Den 3. of 4. Paaschdagh is de vrijgesel en schuiftevaarder Jacob Wijtzes de spriet van sijn schuijte op 't hooft gevallen en 's anderen daags daarvan gesturven.

54 In de voorsomer heeft de huisman Claas Hessels een nieuwe binhuijs etc. laten maacken, door de timmerman Sikke Bokkes, op sijn gebruijckende plaats*; de Ed. Heer Schelto van Heemstra is landheer.

55 Alsmede heeft nu de Overste Hector van Glinstra een nieuwe schuir en binhuis laten maacken, door de timmerman Maurens Tjeerds, op de plaats* in de Poelen, bij Cornelis Hobbes gebruijkt wordende.

Den 21. Maij, te 11 uijren voor noon, is gesturven de oude Joost Schup, omtrent in de ouderdom van 110 of 112 jaaren, zijnde alzoo een van de oudste van de provincie; ik hebb hem selvs mee beluydt.

48 's Nachts tusschen den 7. en 8. Junij is gesturven Aek-moeij, Heert Piers wijff.

48 Nu heeft de Ed. Heer Humalda* de gracht om 't gaardenierslandt, op 't oost van sijn huis en aan 't padt leggende, laten slatten. N.B. 1704 omtrent Alderheiligen met vrugtbomen beplant.

Nu is mede onse predicants achterhuis vermaakt, te weten in plaats van dak, pannen opgelegd, mitsgaders de keucken, 't clein kamerke aan de oostkant etc. gemaakt, door de timmerman Andries Aeges; waaren' kerkvoogden Teuwes Jansen Boeder en de Heer Gellius Sixti. Te vooren was de deur of ingang, daar 't voorschreven camerke nu is.

Tusschen den 13. en 14. 's nachts is gesturven Sijbrig. S'heeft onlangs een kind in onecht gehadt.

57 In 't laast van Julij en in Augusti heeft Keimpe Lutsmaturp de keucken-gaalderie*, etc. achter 't bonthuijs* laten maacken. De timmerluijden Andries Aeges en Sikke Bokkes hebben 't aangenoomen om te maacken (Luitsmaturp sal de materialen op de plaats leveren) voor een somma van hondert en vijftwintig Caroli guldens. N.B. Op 't dak staat met swarte pannen 1704, maar dit huis is 1703 gemaakt; de timmerman konde geen 3 met pannen maacken. Pro memoria.

3 Nu heeft de Ed. Heer Heemstra 't houthuijs aan Dotinga huijsinge*, mitsgaders 't vloerde padt bij deselve langs alsmede 't staket aan de noordkant van de thuijn laten maaken door de timmerman Sikke Bokkes en sijn halfbroer.

Den 14. Augusti 4 Hollandsche Heeren (waaronder de Heeren Trip) op 't orgel voorgespeelt; bij die gelegentheit een vereeringe ontvangen twe £ vier stuivers 8 penningen, alsmede bij die gelegentheid van deselve ontvangen voor de diaconie armen vier £ drie stuivers 8 penningen, dewelke ik aan de diacon Allert Heixan betaalt hebbe.

58 Den 1. September is gesturven, 's namiddags, Buwe Taeckles*, gearmitteerde landmeter en notaris.

59 Nu is de blinde Johannes Pijters mede gesturven, op steehoudersplaats*.

Alsmede is nu overleden Ansch, Wijtze Gabes weduwe.

Den 23. dito is gesturven een van mijn schoolknaapen, Sijbold Jillerts oppe Fennen.

47 Nu is in plaats van de schoolmeestersbrugge* een dam gemaakt met een homeijke etc., alsmede de kleerkas na de opkamer op te gaan, op 't einde van 't bedsteed in de schoolmeesters bewoonde huijsinge, door de

timmerman Andries Aeges; waaren kerkvoogden T. Jansen Boeder en Docter Gellius Sixti.

60 Den laatsten October is gesturven Gerrit IJpes* wijff Afke.

Den 10. November is gesturven de wedenaar Pijter Watzes op de nieuwe streek.

Zaturdag den 8. December 1703 heeft 't een vervaarlijke storm gewaijt uit het zuidwesten, waardoor overal zeer groote schaade is geschiet aan kercken, toorns, huijsen, mullens, etc. N. B. Van 't glas in de kerk bij de preekstoel zijn 6 quartieren met de Bintumersteen uijtgesmeeten (nu zijn de ysere laaven om de glaspijlaaren gemaakt), alsmede verscheijde groote yperen boomen op 't kerkhof en elders omgeveldt, etc. Godt bewaar ons voor diergelijke stormen.

61 Den 12. December is gesturven Jan Wijbes* wijff.

Tusschen den 13. en 14. Januarij 1704 is gesturven Taecke Minx.

Den 29^{en} Januari is, 's avonds, gesturven Tietie Ymes.

Omtrent dese tijdt heeft Dirk Gaijtzes gaardenier de polle met vrugtbomen beplant.

50 Woensdag den 27. Februari, 's morgens omtrent 7 uiren, heeft Pater Peter* een haas gevangen, die grooter was als hij selvs is, op mijn hiem digt aan de buijtendeur; ik hebbe deselve noch levende zijnde aan de Heer Overste Hector van Glinstra tot Leeuwarden aan zijn intrek gebracht en is daar in praesentie van de oude Heer en Mevrouw en Juffrouw Viersen, mitsgaders de Juffers Glinstra en haar Ed. zoonen de ritmeester en cornet, die hem aldaar achter op de plaats van het oude raadhuijs gedoodt en ontleedigt hebben.

N. B. Dese Pater Peter heeft ook rotten en muijsen konnen vangen. Meijdag, 's nagts, is Pater Peter, nadat hij eenige dagen te vooren van een boos mensch in de zijde met eenig geweer gestoocken was, gesturven en 's daags daarna van mij onder de bellefleur appelboom op de noordwester hoek van mijn bewoonde huijsinge begraven. Men zeijdt ook, dat een van Heemsters windhonden hem doodgebeeten heeft, andere, dat Burmania's hond hem gebeten heeft.

Noten.

1. Dronrijp telde 56 stemhebbende plaatsen: no. 1. Lobbema-state (noot 53), no. 56 de pastorie-goederen.
2. Douwe Oenes Sirtema van Grovestins, geb. 1652, 1663 ritmeester, 1672 majoor van het regiment Nassau-Friesland, 1688 kolonel commandant van het regiment van den stadhouder, overl. 2 juli 1690 aan de den vorigen dag in de slag bij Fleurus opgelopen verwondingen. Hij was eigenaar van Roodhuis (noot 3) en huwde, als weduwnaar van Jetscke Sirtema van Grovestins, 1684 Catharina Johansdr. van Scheltinga, die 1694 hertrouwde met Schelte van Heemstra (noot 24).
3. (de opvaart naar) Roodhuis of Dotinga-state, plaats no. 3, 1698 diverse brukers; het "sett" was aan het oost-eind van de huidige Joukeree'd.
4. Arnoldus Landreben, geb. Steinfurt, 1679 predikant te Woudsend, 1681 Roordahuizum, 1685 Dronrijp, 1696 Franeker, overl. 1 dec. 1721, huwde Johanna Stansius.
5. Christiaan de Hertoge, ged. 's-Gravenhage 16 oct. 1652, 1682 - 1695 secretaris van Menaldumadeel, 1682 - 1706 schrijver van een compagnie, 1697 - 1710 klerk van Gedeputeerde Staten van Friesland, daarna secretaris van de Prinses-douairière. Zijn ouders, Abraham de H., med. dr., en Maria Rumpf, werden 8 aug. 1684 met attestatie van 's-Hage als Hervormd lidmaat ingeschreven te Dronrijp; hun dochter Elisabeth huwde Harmanus Huber (noot 12).
6. plaats no. 5 te Hatsum, 1698 bruiker Pier Pijters.
7. Blauwhuis of state Glines, plaats no. 31, 1698 eigenaar en bruiker Hector van Glinstra (noot 23).
8. jeneverstoker.
9. predikantsbrug of kostershout, bij de school, over de opvaart naar Dotinga-state.
10. Gerardus Elards, ged. Leeuwarden 5 nov. 1673 (zoon van David Elards, monnik van Hare Vorstelijke Genade), 1696 predikant te Dronrijp, 1705 Dokkum, overl. ald. 17 juli 1716.
11. het Wapen van Vriesland, het tweede huis van het kerkhofspoorje (de huidige hoofdingang); zie febr. 1700.
12. Harmanus Huber, geb. Franeker 1663, 1681 advocaat, 1681 secretaris der Staten, 1682 pensionaris van Leeuwarden, 1701 historieschrijver van Friesland, burgemeester van Sneek, 1721 lid van Gedeputeerde Staten, eigenaar van plaats no. 55 (noot 13), overl. Leeuwarden 1730, huwde 1695 Elisabeth de Hertoge (noot 5).
13. Brantsma, thans Schatsenburg, plaats no. 55, 1698 bruiker Jochum Dirx.
14. Eelco Offringa, ged. Jorwerd 16 nov. 1673, procureur, 1697 schrijver van een compagnie, 1706 secretaris van Barradeel te Sexbierum, huwde 1696 Margaretha Suringar, geb. Harlingen 1676, op belijdenis gedoopt Dronrijp 28 april 1699. Hij verkocht 1 febr. 1707 zijn huis aan de Nieuwe Streek te Dronrijp aan de procureur-fiscaal Jan Offringa (meded. Ds. D. van Dijk).
15. Schreijershoek, aanlegplaats der trekschepen, ongeveer ter plaatse van de huidige zitbank voor bejaarden.
16. Jelle Claesz. hardhouwer, plm. 1585 - plm. 1634. Zie Geneal. Jierb. 1957, p. 25 e.v.
17. Hommema-state, plaats no. 8, 1698 eigenaar en bruiker Lolke Lolkes Hommema. Zie ook Graftschriften ... Menaldumadeel G 100, p. 68.
18. Graftschr. K 8, p. 88.
19. Harmen Rudolph van Rusiers, 1677 vaandrig, 1691 kapitein, sneuvelde 21 sept. 1708 voor Rijssel, begr. Meenen, huwde Dronrijp 3 jan. 1693 Magdalena van Wigara, overl. Leeuwarden 14 nov. 1705, begr. Dronrijp. Het in het Stamboek (I, p. 400, en II, p. 278 noot 18) vermelde huwelijk in 1678 met Anna van Velsen is gesloten door den kapitein Fermijn van Rusiers, wschl. dezelfde, die in 1691 zijn compagnie aan Harmen Rudolph overdroeg.
20. Thewis Jansen Boeder, koopman, 1691 lidmaat te Dronrijp, was 1698 voor 1/5 eigenaar van Osinga-state (noot 33). Vgl. Graftschr. G 142, p. 85.
21. Haarsma, plaats no. 29, 1698 bruiker Thomas Wijbes.
22. Deytzen van Roorda, eigenares van Hobbema-state (noot 53) en de plaatsen no. 14 (voor de helft) en no. 36, overl. Hennaard 8 mei 1702, aet. 57, huwde 1. Dronrijp 15 jan. 1665 Jarich Sickes Sirtema van Grovestins, 1660 grietman van H. O. N., overl. aug. 1672; huwde 2. 1676 Sjuck Franses Aebinga van Humalda, overl. 1679.
23. Hector van Glinstra, geb. Leeuwarden 1652, 1667 vaandrig, 1670 kapitein, 1675 ritmeester, 1691 majoor van het regiment van den stadhouder, 1701 kolonel id., eigenaar van Obbema (noot 31) en de plaatsen no. 13 (voor de helft), no. 27 (noot 36), no. 34, no. 42, no. 43 en no. 54, en eigenaar/bruiker van Blauwhuis (noot 7), overl. 1720; huwde 1670 Eritia Willemsdr. van Vierssen.
24. Schelte van Heemstra, geb. 1665, kolonel, gouverneur van Prins Johan Willem Friso, overl. Oenkerk 1733, huwde, als weduwnaar van Luts Upkesdr. van Burmania, 1694 Catharina Johansdr. van Scheltinga, weduwe van Douwe Oenes Sirtema van Grovestins (noot 2); zij waren eigenaars van plaats no. 19 (noot 54) en no. 21 en bewoonden tijdens de verbouwing van Heemstra-state te Oenkerk het Roodhuis (noot 3).
25. Gellius Sixti, 1693 advocaat, monstercommissaris van Friesland, overl. Dronrijp 1721; zijn vrouw stierf bij de geboorte van hun dochter Anna Sophia, gedoopt Dronrijp 14 maart 1697.

26. Sjuick Tjaerd van Burmania, geb. 1658, 1682 grietman van Menaldumadeel, overl. 1723, huwde 1690 Maria Helena van Inthiema, overl. 1724.
27. Graftschr. G 99, p. 67.
28. Fetse-state, plaats no. 2, 1698 bruiker Tjallingh Feddrix.
29. de Stijkelpolle, tussen de haven en de singel van Hobbema-state (noot 53).
30. plaats no. 33, 1698 bruiker Rintie Rintjes.
31. Obbema, plaats no. 6, 1698 bruiker Seerp Sijbes.
32. Keimpo Luitsmaturp, van Giekerk, 1674 - '94 ordinaris bode van Gedeputeerde Staten, 1698 voor 3/5 eigenaar van plaats no. 4 (noot 33), overl. Dronrijp 25/26 jan. 1714 (bijna 80 jaar oud), huwde Leeuwarden 8 maart 1674 Catharina Beerns Nieuwlandt.
33. Osinga-state of Groot hof, plaats no. 4, 1698 div. bruikers.
34. Hoornbrug, over de trekvaart, bij de herberg de Vergulde Hoorn.
35. plaats no. 35, 1698 bruiker Jan Clasen.
36. plaats no. 27, 1698 bruiker Sijbren Clasen.
37. Viglius-plaats, no. 39, 1698 bruiker Jelle Ymes.
38. het huidige Skilpaed.
39. Prof. Johannes van der Waeyen, geb. Amsterdam 1639, 1677 theol. hoogleraar te Franeker, 1689 historieschrijver van Friesland, bezat goederen naast Kingma-state te Zweins, overl. Franeker 1701.
40. Tjalling Homme Van Camstra, geb. 1665, 1695 grietman van Idaarderadeel, eigenaar van de helft van plaats no. 35 (noot 35), overl. 1727, huwde 1685 Juliana Agatha van Aylva.
41. Frans Rienck Eysinga van Burmania, geb. 1663, 1671 houtvester en pluimgraaf van Friesland, eigenaar van de helft van plaats no. 35 (noot 35), overl. 1717, huwde 1. 1697 Eduarda Maria van Camstra, overl. 1698, zuster van Tjalling Homme (noot 40); huwde 2. 1700 Wilhelmína van Tamminga.
42. de wijde steeg, naast het Wapen van Dronrijp.
43. Frederick van Ernsthuis, van Groeninge, bezat land onder Zweins, overl. Dronrijp 2 mei 1714, huwde (Ymck Anna van Bolten), overl. 1 febr. 1705. Vgl. Ned. Leeuw 1950, kol. 20.
44. plaats no. 20, 1698 bruiker Jelle Hessels.
45. Inte (of Ignatius) van Kingma, 1647 cornet, 1652 ritmeester, 1662 majoor, 1671 - '86 kolonel, eigenaar van plaats no. 10, wonend op Kingma-state te Zweins, overl. 26 nov. 1700, huwde 1. Leeuwarden 7 dec. 1651 Jaycke van Vierssen; huwde 2. (att. van Leeuwarden 15 oct.) 1654 Ida van Meynsma.
46. Halfweg, kruispunt van het huidige Skilpaed en de singel, halfweg tussen de "Kerkeburen" en de "Bruggeburen".
47. schoolmeestersbrug, voor het schoolmeestershuus.
48. Frans Binnert Aebinga Glines van Humalda, geb. 1678, eigenaar (als erfgenaam van zijn moeder, Deytzen van Roorda, noot 22) van Hobbema-state (noot 53) en plaats no. 36, overl. 1755, huwde 1699 Clara Feyona Sirtema van Grovestins.
49. plaatsen nos. 24 en 38, 1698 bruiker Lieuwe Atses.
50. Pater Peter (opgelost uit geheimschrift), niet geïdentificeerd. De in febr. 1704 genoemde Pater Peter zal wel een hond van de overleden priester (?) geweest zijn, wiens lot Roucoma zich had aangetrokken.
51. Graftschr. G 141, p. 85.
52. plaats no. 17, 1698 bruiker Itsen Pijters.
53. Hobbema-state, plaats no. 1, 1698 bruikerse Minne Jans wede.
54. plaats no. 19, 1698 bruiker Claas Hessels.
55. plaats no. 42, 1698 bruiker Cornelis Hobbes.
56. groentekas.
57. het bonthuys, ter plaatse van het latere geboortehuis van Eise Eisinga.
58. Vgl. Graftschr. G 97, p. 66.
59. Stehouder-state, plaats no. 46, 1698 eigenaar Johannes Pijters.
60. plaatsen nos. 49 en 50, 1698 bruiker Gerrit Ypes.
61. plaats no. 28, 1698 bruiker Jan Wijbes.

C a n t e r

Al inkele kearen is eat publisearre oer de Fryske tûke fan it slachte Canter, mar om't der nochal hwat misforstân en flaters yn dy publikaesjes foarkomme, hawwe wy dizze hiele matearje nochris op in nij bisjoen en de neifolgende stamreeks fêststelde kinnen. By it gearstallen hawwe wy de rjochterlike archiven meastentiids rieplachte, mar ek de gegevens út it "Stamboek van den Frieschen Adel" (De Haan Hettema en Van Halmael), de yn 1876 útjowne "Oorkonden der geschiedenis van het Sint Anthonij-gasthuis te Leeuwarden", Ald Dantumadiel (T. E. Teunissen), De Dokkumer Wâlden (T. E. Teunissen), de Navorscher (1889 en 1891) en de oantekeningen op it Gemeente-archyf fan Ljouwert.

I. JACOB CANTER, yn 1501 en 1529 boargemaster fan Ljouwert, troude mei LIEUWKIE GERRITS-dr. VAN BELCUM, dr. f. Gerrit van Belcum en Wyttie N. Gerrit van Belcum, berne plm. 1440, stifte by testamint fan 13 febr. 1480 it "St. Christophorileen tot Oldehoeve". Hy biskikte, dat syn grêf "by dat nieuwe coer" weze soe en dat syn erven foar de hillige Patroan ta syn help yn dat koer in nij glêsfenster fan St. Christoffel meitsje litte moasten en oan 'e bûtenmuorre "een figure van ons Lieve Here Godt, dragende syn heilige Cruys", Dêrta formakke er 600 rymsgoune, wylst syn frou, Wyttie, de oare helte bikostigje soe, ta ûnderhâld fan it alter of "priesters prove", der't Gjerryt syn leave siel en al syn leave freonen har sielen mei bitocht hat ta harren oantinken yn 't ivige; op syn minsten 3 of 4 missen en krekt-allyk safolie "vigliën" (nachtllike beaën foar it sieleheil) wyks to dwaen.

Ut it boask:

I. Rinscke, folget II.

II. RINSCKE (ek: RENSCHEN, RINSKIE en REYNSCH) JACOBSdr. CANTER, dr. f. I, stoarn nei 1543, troude mei CLAES THIJMANS, stoarn foar 1534 (sjoch by III), sn. f. Thymen Saeckles Hoppers en Hilcke N.

Hja wennen yn 1511 to Dokkum. It "Register van den Aanbreng" (diel I, side 172) neamt "Claes Tijmensch Huijs" (hierwearde VIII fl. en IV fl. pacht) en "Claes Tijmen nijhuijs ende sted" (hierwearde VIII fl. en IV fl. pacht).

Fierder hiene Claes en Rensck lân to Driesum. Focka to Terp brûkte fan harren XLVII pondten fennen, V pondten seedland, XXXII pondten meden, mei in hierwearde fan XXVI fl. Yn de pleats fan Haije ter Brugge to Wânswert barde "Claes to Dockum" X fl. hier (R. v. d. A., dl. I, side 101). Yn 1540 barde Reijnsck Canters de hier. (R. v. d. A., dl. III, side 115). De hier fan it lân to Wânswert wie yn 1559: 22 gg., in fjirdel bûter en in bearch.

Keapbrieven oer dit bisit fan harren út 1507 en 1511 wurde neamd yn de neilittenskip fan Tyman Jacobs Canter (1559; archyf fan Ljouwert, y 2, side 1144 e. f.).

De kearn fan it Canter-bisit sil lein hawwe to Driesum. It Beneficiaelboek neamt yn 1543 "een halff pondmate gelegen by Dresen (lâs: Driesumer) zyl in Rensck Canters landt". De Canter-state stie op 'e Driesumer terp en hja komt op it Stinkohier foar op nr. 6. Yn de rin fan de jierren hawwe der forskate Canters wenne. Yn de jierren 1577, 1665 en 1704 is de state forboud. In tekening fan Stellingwerff (út 1722) is yn it printekabinet fan it Frysk Museum to Ljouwert. Yn de Ljouwerter Krante fan 22 maart 1847 wurdt Canter State "met wandelbosch, singels" ensf. to keap oanbean. Der wurdt f 5.481,- foar bean. In biwenner wurdt lykwols net foun, hwant woansdei 21 febr. 1855 wurdt Canter State op ôfbræk forkocht. De Ljouwerter krante biscriuwt de húzing sa: "De hechte en seer sterke voor weinig jaren geboude Heerenhuizinge Canter-state genaamd, bestaande in 11 zoo groote als kleine vertrekken, deels met stookplaatsen, eenige kelders en ruime zolders".

Thyman Sackele z. Hopperts en Hilcke hiene yn 1536 kwestje mei Frans Minnema, de widdou fan Wythie van Camminga (Hôf fan Fryslân, WW 2, side 527).

Claes Thymansz. en Rinscke prosedearren yn 1529 mei Douwe Ydema oer in sentinsje, nommen troch de grytman en de bysitters fan Dantumadiel (Hôf fan Fryslân, WW 1, side 324).

Ut it boask fan Claes Thymans en Rinscke:

I. Anna, folget III.

III. ANNA CLAESdr. CANTER, dr. f. II, troude mei JACOB(US) ADAMS, sn. f. Adam Alberts en Hillegont Jacobsdr. Hy soe him ek Canter neamd hawwe en in neef west hawwe fan Willem Canter, sn. f. Lambert Willems Canter en Wyts Jansdr. van Auckama.

Dizzo: Willem Canter wie hisibbe oan de Auckama's to Ljouwert en it Simon Hendricks' folk to Harns neffens it folgjende oersjoch:

Pieter Auckama,
haedling to Ljou-
wert (plm. 1390)
roude mei
Sibbel N.

Sybrant Pieters
Auckama, stoarn
1446, troude mei
Auck Siercksd.r.
Donia, widdou
fan Juw Juwsma

Jan Sybrants
Auckama,
stoarn foar
1534, troude
mei Auck
Oengha

1. Pieter Jans
Auckama, stoarn
nov. 1534, troude
Tryn Doeckesdr.
Graida

2. Wyts Jansdr.
Auckama troude
Lambert Willems
Canter, hwerby
WILLEM

3. Tyed Jansdr.
Auckama troude
mei Simon Hen-
dricks, to Harns.

In Lambert Willems Canter J. U. D., Riedsman to Utert fan Keizer Karel V, troude mei
Johanna Dirks van Wijck. Hy liet 24 july 1542 to Utert in soan Willem dope.

WILLEM CANTER, de soan fan Lambert en Wyts Auckama, komt yn 1537 foar mei Symon Hen-
ricx' frou (as erven fan Pieter Jans Auckama) yn in kwesstje mei de pastoar en de gemeente fan
Sigerswâlde (Hôf fan Fryslân WW 1, side 719). It testamint fan Pieter Jans (Johans) Auckama is
ôfprinte yn "Oorkonden der geschiedenis van het Sint Anthonij-gasthuis te Leeuwarden" (1876),
diel I, side 260 ensf. (18 maart 1534). Pieter formakke nochal it ien en oar oan syn omkesizzer,
Willem Canter, "Willem Canter mijt syn zoen sal twee die beste bedden hebben myt hoer toebij-
hoer". Ek "dat gued op Nijlandt" (in boerepleats op it Ljouwerter Nijlân). De soan fan Willem Can-
ter en Wyts Lambertineamd, waard ek yn it bystunder bitocht: "en Lambert Willem zoen toe Groe-
ningen zal hebben twee floreen rijs jaers toe Huysum... ende sewen floreen rijs in Tanjabuere
(noard fan Ljouwert), daer Jan Jacobs zoen nu op woont, bet drie huysstede ende camerssteden
after Jacob Adams ende Reijnscka huys...". Ek neamt it testamint "die huysstede daer Rijnsck,
Claes Tijmens weduw, op woent myt Jacob" (= har skoansoan Jacob Adams!) en Renscka van Dok-
kum" (= Renscka Jacobs Canter, de widdou fan Claes Thymens to Dokkum!)

JACOB ADAMS is in formaem boarger fan Ljouwert west. Yn 1538, 1541 en 1550 wurdt er neamd
as boargemaster fan de stêd. Hy hie tinklik it jus patronatus fan in prebende hwant it Beneficiael-
boek neamt yn 1543 "die jaerlycxen incomste van landen ende renten van de Prebende, daer nu ter
tyt heeft Jacob Adamszoon" (side 64).

Hy wie yn 1536 curator oer Jets Doeckes en easket XX gg. rinte, dy't troch Doecke Graida út Gra-
da state (to Menaem) neilitten wie oan Reyns Doeckes (Hôf fan Fryslân, WW 2, side 586). Ek eas-
ket er yn 1537 foar syn frou (Anna) en syn skoanmem (Rinsch Kanters) 29 gg. jierlikse rinte út
Sybranda guedt to Ealsum (Hôf fan Fryslân, WW 2, side 678). Syn heit, Adam Alberts, wie yn
1512, 1513 en fan 1518 oant 1522 "raad" to Ljouwert en yn 1517 en 1529 "schepen" to Ljouwert. Hy
wurdt ek neamd yn de inventaris fan Tyman Jacobs Canter (1559). In steatsje fan syn foarâlden
sjocht der as folget út:

Jacob Adams
libbe 1520,

troud oan

Adam Alberts
libbe 1492,
troud oan
Hillegont Jacobs

Jacob Sipkes
Jaythiama,
libbe 1478,
troud oan N. N.
Tymen Saeckeles
Hoppers, troud
oan Hilcke N.

Sipcke Jayka(ma)
libbe 1459,
troud oan
Hillegont N.

Saeckele Hoppers
troud oan N. N.

Anna Claesdr.
Canter

Claes Tymens,
libbe 1507,
troud oan
Renscke Jacobs
Canter

Jacob Canter
troud oan
Lieucke Gerrits
van Belcum

Gerrit van Belcum
stoarn plm. 1480,
troud oan Wyty N.

Ut it boask fan Jacob Canter en Anna Canter:

1. Tijmen Jacobs Canter, stoarn Ljouwert 1559, troude oan Jelduw Eeckesdr., dr. f. Eecke Ab-
bes en Rinthie.

De ynventaris fan Tijmens neilittenskip waard yn 1559 opmakke yn it bywêzen fan de widdou en
fan Frans Jacobs Canter as omke en curator oer Anna. Yn dizze ynventaris wurde inkele stik-
kêh út 1495, 1462, 1507, 1511 ensf. neamd.

Eecke Abbes en Rinthie kochten yn 1544 in hûs en skuorre en 8 gg. 12 st. jierlikse rinte foar
1450 gg. "ende twee tonnen roede botters" (Rintmastersrekkeningen, band 12, folio XIII).

Thymen Jacobs en Cornelis Vos forkochten yn 1557 foar harren froulju in hûs yn 'e Sint Jacobsstrjitte to Ljouwert foar 300 gg. (Rintmastersrekkeningen, bân 21, folio XIII verso).

Ut dit boask:

- a. Anna, troude oan dr. Otto Swalue, berne plm. 1545, stoarn Ljouwert 9 febr. 1613, advokaet (1582) en siktaris fan Ljouwert (1586-1593).
2. Lieuck, folget IVa.
3. Albert(us) Jacobs Canter, fan 1555-1559 riedslid en skepen fan Ljouwert. Hy wie goudsmid fan syn affearen.
Yn 1561 kocht Albert Jacobs goldtsmyt in hûs to Ljouwert foar 233 gg. (Rintmastersrekkeningen, bân 22, side XXII verso), yn 1557 in heal hûs "opte Waert" neist syn eigen hûs (Hôf fan Fryslân, III 2, side 345) en 1562 forkocht er "een doorgaende huys ende een camer" to Ljouwert" foar 700 gg. (Rintmastersrekkeningen, bân 24, folio XVI verso).
4. Jacob(us) Jacobs Canter, J.U.D. is preester west to Aldehou yn Ljouwert. Heer Jacob Canter wurdt yn 1562 neamd as neistlizzer fan in hûs "ontrent de waechs brugge" (Hôf fan Fryslân, III 3, side 137).
5. Frans, folget IVb.

IVa. LIEUCK(IE) (ek: Luicke) JACOBS CANTER, stoarn plm. 1581, dr. f. III, troude 1, JAN VAN OOSTEN, stoarn nei 1561, en 2, MEINE MARTENS.

Lieuck Jacobs, frou fan Jan van Oosten forkocht yn 1556 "zekere overplaeitse ofte achtercamer" oan har broer Frans Jacobs Canter (Ljouwert, Lyts Consentboek, side 388). Mei har man forkocht hja yn 1561 in erflike rinte fan 29 gg, jiers út in sate lân to Ealsum oan Hette van Albada, grytman fan Raerderhim (Rintmastersrekkeningen, bân 23, folio XXVI verso).

Ut it 1e boask:

a. Jacob, folget V.

Ut it 2e boask:

b. Bettyn Meijnertsdr., troude oan dr. Joannes Franckena, advokaet.

Hja wurdt neamd yn in sentinsje fan 1598 yn har funksje fan "patrona" fan it Sint-Christoforilien to Ljouwert. Dêr wurdt meidield, dat har "oldemoeders ouer olde vader" west wie Gerryt van Belkum en dat dizze Gerryt yn 1480 syn testamint makke hie. De lêste preester op dit lien wie hear Jacob Canter west. Nei de dea fan Frans Canter yn 1582 - hy hie fan it lien studearre - hie it 6-jierrich soantsje fan dr. Otto Swalue it lien krige; letter doe dizze soan, Tiemen neamd, klerk wurden wie op 'e secretarije fan Drylst, hie Becke, in oare soan fan dr. Otto, fan it lien studearre (Hôf fan Fryslân, WW 3, side 429 ensf.).

IVb. FRANS JACOBS CANTER, sn. f. III, berne Driesum plm. 1530, stoarn Ljouwert 11 mae-ijje 1581, troude mei 1. EENE THYMENS HOPPERS, stoarn Ljouwert 15 jann. 1558, en 2. GEEL VAN HUMALDA.

Geel van Humalda en Frans Canter makken yn 1565 har testamint to Ie (Eastd.) (Hôf fan Fryslân, EEE 1 folio 162). Hja libbe noch yn 1592, hwant doe forkocht hja forskate groupachten (11 gg. 15 st.) út huzen yn 'e Heechstrjitte ensf. oan it Sint-Anthonigasthûs foar 164 cg. 10 st. (Oorkonden St.-Anthonijgasthuis, diel 2, side 919). Hja wie yn 1586 curatrice oer har bern (Hôf fan Fryslân, YY 16, side 11) en wenne yn 1584 to Dolkum (YY 15, side 19). Frans wie fan 1555-1560 "lid der gewzonen gemeente" to Ljouwert. Hy kocht yn 1553 in hûs yn 'e Easterstrjitte (Ljouwert, Lyts Consentboek, side 292) en wie fierder inkele jierren administrator fan it Sint-Anthonigasthûs (Oorkonden Sint-Anthonijgasthuis, side 367, 406, 418, 473 en 549).

Frans Jacobs Canter kocht yn 1554 "negen paerten" fan in hûs to Ljouwert, en yn 1561 6 pounsmiet lân to Ingwierrum (Rintmastersrekkeningen, bân 18, folio XV, en bân 23, folio XXIV). Hy forkocht in hûs op 'e Nijgest to Ljouwert oan Claes Jouckes (1559; Rintmastersrekkeningen, bân 22, folio XVII).

Yn it boppeneamd testamint, dat Frans en Geel op Humalda-state to Ie makken, waerd ûnder near bipaald, dat hwanear Geel nochris trouwe en bern krije soe, dat dan dy bern hawwe moasten 8½ pounsmiet lân op Ingwierrumer mieden yn in stik fan 12 pounsmiet; ek noch 3 pounsmiet yn Kinne-ma sate, "Feije Hampcke" neamd, lyk as dat mei Hoijte Meynsma en Bauck Humalda rulle wie. Fierder woe Frans, dat syn broer, heer Jacob Canter, 500 gg. hawwe soe, om dêrmei de skulden lyk to meitsjen. En Anna, de dochter fan syn broer Tijmen, soe mei de bern of bernbern fan Lieucke, syn suster, nei de dea fan Geel "hebben de landen gelegen in Oldegae ende Zuyderdrachten alsoo als die by Sicke mijne zoon in de Zuiderdrachten nu gebruijct worden".

Geel formakke nei har forstjerren it fruchtgebrûk fan har bisit oan har man en nei syn dea kamen "alle raijnē goederen Sijck Humalda mijn broeder Tijamck Humalda, de vrouw van Jancke Osinga, ende Fijeuck Humalda, de vrouw van M. Hoijte Meijnsma, mijn susters" ta.

Ut it 1e boask:

Sicke, yn 1565 yn 'e Suderdrachten.

V. JACOB(US) CANTER VAN OOSTEN, sn. f. IVa, berne plm. 1561, stoarn 17 sept. 1630, troude oan MACHELTE ARENTS VOS, stoarn 6 jann. 1633, dr. f. Arent Vos en Geertruid Konings. Jacobus soe yn syn jonge jierren page west hawwe oan it hôf fan kening Philips II fan Spanje en

oan syn dea ta roomsk bleaun wêze, mar syn frou en bern net.

Jacob Canter van Oosten en Machtelt Aernts Vos to Driesum forkochten yn 1593 in sate to Stiens foar 1357 goune oan it Sint-Anthonigasthús to Ljouwert (Oorkonden, diel 2, side 592). Yn 1603 hie Jacob in proses mei Martyn de Salle, as curator oer it stjerhús fan Geel van Humalda, Jacob kaem op foar de erven fan Frans Canter. Ek dr. Otto Swalwe wurdt hjir út namme fan syn frou neamd. (Hof fan Fryslân, WW 4, side 616 ensf.).

Ut dit boask:

1. Geertje, folget VIa.
2. Liefke van Oosten; troude oan Andreus Brunga.
3. Catharina van Oosten; troude oan Paulus Zacharia, "gemeensman" to Dokkum.
4. Frans, folget VIb.

VIa. GEERTJE JACOBS CANTER, dr. f. Va, troude oan NICOLAUS HENDRICIUS, notaris to Dokkum, dy't de skaeinamme Canter fan syn frou oannaem. It matrikeelfan notarissen (MMM) neamt op 8 nov. 1633 Nicolaus Hendricides Canter en yn Dokkum, U 2, hjit er op 11 nov. 1654 Nicolaus Canter, notaris to Dokkum. Hy wie yn 1640 nomine uxoris (út namme fan syn frou) en cum sociis (mei oaren) eigener fan in sate to Driesum (Stimcohier nr. 6). Teunissen forhellet op side 70 fan syn "Ald Dantumadiel", dat Franciscus Canter, "Raad en advocaat fiscaal in het College van de admiraliteit to Harlingen", troude oan Geertruid, dr. f. Johannes Reneman en Frouckje Wiarda, mei syn broer Jacob Canter, secretaris van Dantumadiel, en mei syn suster Geertruid Canter (troude oan Wouter van Nijkerk, kertiermaster fan in compagnie cavallerie) it âlderlik goed op 12 aug. 1663 fordielden. Dr. Frans Canter krige as syn diel: "de huysinge, hof ende cingel, langhuis ende hornleger, Canter State genaemd, gelegen op Driesumer terp. Exempt het halve hornleger met een halve stem, hun meoinge Catharina van Oosten als mede ergenaem van Mathias Franckena toebehorende, van de hieoinge, daerop voormaels desselfs Franckena huysinge heeft gestanden". Ien en oar wie meiinoar great: 69½ pounsmiet, Sjoch ek VIb.

Ut dit boask:

1. Frans, folget VIIa.
2. Jacob, folget VIb.
3. Geertruid Canter, troude oan majoar Wouter van Nijkerk, stoarn foar 1680.

VIb. FRANS JACOBS CANTER, moai grif in soad fan Va, stoarn foar 1680, troude i. Ljouwer. 8 maart 1646 oan ATIE RENEMANS, en 2. Ljouwert 6 nov. 1659 oan AELTIE NOORDENBOS. By syn earste boask wurdt er neamd "mede clerq in de griffie's Hofd van Frijeslandt" en by syn twadde boask "ontfanger der Cancellrie gerechtigheit". Aeltie Noordenbos testamjnte 17 maart 1680 as widdou en hja bineamde as erven: Geertruid Canter (de widdou fan majoar Wouter van Nijkerk), har neef dr. Wibrandus Langwart, Simon en Elisabeth Langwart (bern fan de skriuwer Dominicus Langwart) en har suster Tialckien Noordenbos. Sjoch ek: VIIa.

VIIa. FRANS (FRANCISCUS) NICOLAUS CANTER, sn. f. VIa, berne Dokkum plm. 1624, stoarn Ljouwert 17 febr. 1679, troude i. Winaem 22 july 1649 oan GEERTRUID RENEMAN, berne plm. 1625, stoarn Ljouwert 11 maeije 1657, dr. f. dr. Johannes Reneman en Frouckje Wiarda, en 2. foar 1660 oan ADRIANA VROOM.

Hja komme hiel faek yn de proklamaesjeboeken fan Dantumadiel foar.

Dr. Franciscus Canter en Ariaente Vroom, echtelju to Harns, kochten yn 1660 6 pounsmiet miedlân "in de Dobben tusschen de trekwech en Doccumer dieps dijk" neist lân fan Jacobus Canter, de secretaris (K 4, side 203); yn 1660 ek noch 3/4 fan in sate op Driesumer terp, great 40 pounsmiet, neist it hoarnleger fan Canterlân (K 4, side 206); yn 1663 in sate fan plm. 70 pounsmiet op Driesumer terp, kocht foar 5000 gg. fan Horatius Knijff (K 4, side 221); yn 1661 noch 6 pounsmiet op Driesumer terp "onder Canters State behorende, gelijck de selvide den vercooperse (= Catharina van Oosten, de frou van Paulus Zacharia) van haar w. overleden neeff Mathias Franckena syn aenberft" (K 4, side 243).

Frans kocht yn 1666 wer 9 pounsmiet to Driesum (K 5, side 41), yn 1666 ½ part yn de sate to Driesum "het olde Panwerck genaemt" (id., side 82), 3/8 part fan deselde sate (= stimcohier nr. 4) (id., side 86), yn 1667 Deytsma sate to Oostwolde ûnder Driesum (40 pounsmiet great; id., side 96), yn 1668 Hobbema sate to Driesum, great 68 pounsmiet, kocht fan Ena, Titia en Ciricus van Hottinga to Frjentsjer foar 45 gg. it pounsmiet (id., side 123), ensf.

Geertruid Reneman makke 26 nov. 1656 har testamjnten hja bineamde ta har iennichste ergenaem har dochter, Anna Clara Canter; mocht dy lykwols earder forstjerre as har heit, dan formakket Geertruid it oan har eigen mem, Frouck Wiarda, en by har earder forstjerren oan Catharina en Albertus Renemans, har suster en broer.

Ut it 1e boask:

1. Frans, doopt Ljouwert 12 juny 1650, jong stoarn.
2. Frans, doopt Ljouwert 20 juny 1651, jong stoarn.
3. Anna Clara Canter, doopt Ljouwert 5 aug. 1653, stoarn Harns 26 jann. 1724, troude Harns 20 febr. 1676 oan Ericus Meyerts Haersma, berne yn 1647 "een week voor Mey op een Sondach" op

Haersma State to Eastermar, stoarn Driesum op freed 26 sept. 1710, sn. f. Meyert Eriks Haersma en Sjoerdte Piers Rijkeema. Hy wie folmacht foar Dantumadiel op 'e Lânde to Ljouwert, âlderling fan de Herf. tsjerke en lid fan de Herf. synoade op it Hearrenfean. Yn 1688 waard er boargerrân fan Harns; hy wie dêrre lid fan de Rie fan de Harnser Admiraliteit. Hy wenne lykwols noch faken op Canter State to Driesum, dat er yn 1704 noch forbouwe liet. Geerttruid Reneman hat noch mear bern hawn, hwant by har forstjerren leine der al 5 boikes en in dochterke yn it grêf.

VIII. JACOB(US) CANTER, sn. f. VIa, berne plm. 1630, secretaris fan Dantumadiel, troude Minnertsgea 5 july 1663 oan DOUTIEN DOUWES SWINGMA. By harren trouwen wy hy al "doctor" en wjend op Rinsumageast en hja kaem "van Wijnaam doch woonachtich to Harlingen". Ek komt Jacobus Canter yn 1657 foar op de list fan advocation.

Ek dizze echtelju komme hiel faek as keapers yn de proklamaesjeboeken fan Dantumadiel foar. Sa is yn K 4 (side 134) sprake fan "secretaris Canter wegen hem self ende broeder en suster" en yn 1660 keapet er de helte fan in pleats to Driesum fan likernôch 60 pounsmiet "waarvan de andere helte my Canter by decreet van den Hove in coop becomen" (K 4, side 211).

Fierder wurdt er neard yn K 4 op side 147, 209, 213, 237, 254 en 264 en yn K 5 op side 4, 29, 34, 36, 43, 47, 61, 67, 75, 84, 90, 91, 92, 99, 128, 162, 167, 169 en 170.

Ut dit boask:

1. Geertje, doopt op 'e Geast 3 july 1664; troude oan bakker Claas Jilderda fan Dokkum.
2. Machteltje, folget VIII.
3. Catharina, doopt op 'e Geast 19 jann. 1668.
4. Aurelia, doopt op 'e Geast 17 okt. 1669.
5. Grietje, doopt op 'e Geast 26 febr. 1671.

Neffens de stambeam fan it Sint-Christoforillien to Ljouwert wie der ek in Willemina Clara Canter (dr. f. Jacob Canter van Oosten?), dy 't boaske oan Theodoor Nicolai a Wychma, hwerút skaei, dat har letter Canter Creemers neamde, b.g. mr. Jacobus Johannes Canter Creemers.

Suffridus Canter, fan Frjentsjer, neamd yn Ljouwerteradiel Dk, (24 maart 1672), wie troude oan Sara Antonides; harren dochter Teetske waard 13 sept. 1672 doopt.

De Liifrinteregisters neame op 1 maeji 1695: Auckien Canter (25 jier), Geerttruijt (22 jier) en Claeske (21 jier). Lestneamde moat troude west hawwe oan Edse Harmens, fan Dokkum (Hôf fan Fryslân, bylagen by Civ. Sent., port. 492, dossier 10).

Der kinne fansels noch wol mear west hawwe, dy't wy net tsjin kommen binne.

VIII. MACHELTELJE JACOBS CANTER, dr. f. VIIB, doopt op 'e Geast 22 apr. 1666, troude Dokkum 1 maart 1691 oan TAMME CORNELIS VISSCHER, berne Dokkum plm. 1660, stoarn Harns 1736, sn. f. Cornelis Saeckes Visser en syn le frou Sara Barnardi Cock (berne Glückstad by Hamborch, stoarn Dokkum foar 1671, dr. f. Ariaen Cornelis de Cock, winkelman yn Glückstad, en Hendrikje Barents, beiden stoarn foar 7 sept. 1682).

Cornelis Saeckes Visser wie apotheker yn "de vergulde Os" to Dokkum. Oer it fordielen fan syn neilittenskip hat nochal hwat delisskip west en fan gefolgen kaem it Hôf fan Fryslân der oan to pas. Dossiers dêroer kin men fine yn portefeuille 140 (dossier 10) út 1707.

Omstrings 1684 is "de vergulde Os" ôfbrutsen en "van de grond op nieuw gebout". Dy forbouwing is dien fan timmerman Harmen Hendriks to Dokkum.

Cornelis hat doe in jiermannich by syn skoansoan, Jan (Johannes) Heeres Steenwyk, yn de kost lein. Dêrfoar bitelle er wyks 25 stûren Neffens de buorljubrikten hja him lykwols foar manusje fan alles. Wie er net foar harren oan it boadskip rinnen, dan moast er op 'e bern passe. Ja, hja lieten him folslein it wurk fan in faem en feint dwaen. Ynstê fan kostjild to jaen, hiene hja him op syn minst boppe de kost en ynwenning noch boadelean jaen moatten.

Ut de prosesstikken kinne wy noch it folgjende meidiele:

Cornelis hie steande it boask f 2.400.- ynbrocht en "Saerte" Kock f 1.000.- Ut de docht it bliken, dat der in sulveren earizer wie, 2 sulveren bekers, "een zilveren kinder stoeltje", ensf.

Syn twadde frou, Tryntsje Ritskes, brocht foar in waerde fan f 3.471,40 mei. Cornelis en Jacob Saeckes Visser binne yn 1676 (3 okt.) foar 2/3 erfgenaem fan harren muotke Aeltje Tammes.

Op 7 sept. 1682 waard der inventaris opmakke "van goederen aanbestedurven en beërvet aen Tamme en Sara Cornelis", foarbern fan apotheker Cornelis Saeckes Visser by Sara Cock, ôfkomstich fan harren pake en beppe Ariaen Cornelis de Cocken Hendrickje Barents, by har libben wjend to Glückstad.

Cornelis Saeckes Visser, kaepman to Dokkum, en Tamme Cornelis Visser, mr. chirurgyn, ek to Dokkum, komme ta in minlik akkoart "wegens beste moeders goederen met name Henrikjen Beerns mitsgaders moeders Sara Cornelis Cock haer nagelaten goederen onder Cornelis Saeckes berustence".

Aefke Ritskes (de frou fan Ipe Hania, bysitter fan Westdongeradiel), Tryntje Ritskes (de frou fan Cornelis Saeckes to Dokkum), Ritske en Jacob Pijters (majores annis; foar har sels as erfgenaem en bern fan Tryntje Hendrix, earen frou fan Ritske Claessen en letter fan Pijter Jacobs) geane oer ta skieding fan it mienskiplike erfskip.

Jacob Sakes forklaerret skriftlik "dat vader Sake Tammes syn kints kint Tamme Visser syn groote silveren beker om syns vaders naem heeft besproken als voor hem na syn Grootvaders doot te sullen erven".

Mar dermei is it noch net ta in útdragen saek kommen. Yn 1715 komt de saek wer foar it Hôf (port. 277, dossier 23, 20 dec.). Bote Rinses, iennichste erfgenaem fan syn mem, Martien Botes to Kollum), cessie hawwend fan Siouckien Ages (widdow fan hopman Hero Jansen Steenwijck) as beppe oer de neilitten bern fan Johannes Steenwijck en Dieuwke Cornelis hat dan in proses mei dr. Tammerus Visscher, "medecine doctor en rector van de Latijne scholen tot Harlingen". It giet wer oer deselde neilittenskip. Dr. Tammerus wenne yn 1707 to Boalsert en yn syn Boalsserter tiid hiene hja fan Frans Machet, mr. sulversmid dêrre, "een half sleten bijbelitie met silveren haken voor ses car. g. of ses st. meer" locht. Letter "ie it bliken, dat de heakken fan for-sulvere koper wiene.

Ek binne der noch stikken fan finen yn port. 284, dossier 7 (1715).

Ta bislûft noch in berjoch fan de oergong fan Canter yn Canter Visscher:

Saek Tammes
stoarn foar
1675, lekken-
kaepman to
Dokkum
tr. N.N.

Aaltje Tammes
stoarn 1676,
tr. Jelle
Tlaerds, yn
1676 keapman
to Harns

1. Cornelis Saekes
Visser, berne to
Dokkum, stoarn
Dokkum 1701,
apotheker, tr. 1.
dêr 23 apr. 1685
Sara Barnardi
Cock, dr. f.
Ariaen Cornelis
kaepman to Glück-
stad, en Hendrikje
Barents
tr. 2. Dokkum 3
maeije 1671 Trijntje
Ritskes, stoarn 22
juny 1692.

2. Jacob Saekes Visser
berne Dokkum 1646,
apotheker to Dokkum.

1. Tamme Cornelis
Visscher
(1666 - 1736)
med. to Dokkum
tr. D. 1 maert
1691 Machteltje
Jacobs Canter,
dr. f. Jacob C.
en Doutien
Douwes Swingma

2. Saartje Cornelis
Visser, berne
Dokkum, jong
stoarn.

3. Damon Cornelis
Visser, chirur-
gyn to Dokkum.

4. Dieuwke Cornelis
Visser
troude oan
Johannes Heeres
Steenwijck, stoarn
foar 8 apr. 1701,
sn. f. Heere Jan-
sen S., stoarn
foar 1701, hop-
man to Dokkum,
tr. D. 7 nov. 1661
oan Siouckien
Ages.

1. Jacobus Canter
Visscher, doopt
Dokkum 13 nov. 1692,
nei de East gien,
tr. 1. N. la Haije.

2. Sake Canter Visscher
3. Sara Canter Visscher
tr. Obbe Hendriks (to
Harns)

4. Cornelis Canter
Visscher, berne/
doopt Boalsert 23. 8/
1. 9. 1701, stoarn
Makkum 27 dec. 1782
dtmny to Parrega en
Peinjum,
tr. Parrega 13 jann.
1725 oan
Sytse Dooitjes Dik-
land.

5. Frans Canter
Visscher.

6. Dieuwke Canter
Visscher, doopt
Boalsert 1 nov. 1704,
stoarn B. 25 maeije
1783, troude mei
Jacobus v. Geelker-
ken, stoarn B. 31
maeije 1783.

7. Adrianus Canter
Visscher, berne/
doopt Boalsert 30-9/
2-10. 1707

R. S. ROARDA

BARONNEN VAN GROUW?

Een familietraditie, en wat daarvan overbleef.

Volgens familieoverlevering was Karel Baron van Grouw, overleden op Tessel 1 augustus 1862, een zoon van Pieter Baron van Grouw en Trijntje Drijver.

Pieter zou met zijn zoon per schip van Grouw naar Tessel zijn gevlucht, omdat zij door de soldaten van Napoleon nagezeten werden. Deze militairen brandden hun burcht te Grouw plat, maar de fundamenten zouden er nog te zien zijn in een stuk grasland. Dit kasteel, de enige "stin" te Grouw, zou dan de Grouw- of Grovestin zijn geweest, waaraan de bewoners de naam "Grovestin" hadden ontleend. Naar aanleiding hiervan deed zich de vraag voor, of Pieter en Karel in plaats van "Baron van Grouw" hadden moeten heten "Baron Sirtema van Grovestins".

Uit gegevens van de Burgerlijke Stand van Tessel en de Rijksarchieven in Friesland en Noord-Holland 1) kwam het volgende vast te staan.

De familienaam luidde op Tessel enkel "van Grouw", zonder "Baron". In dit toevoegsel zal men één der daar nog volop in zwang zijnde bijnamen moeten zien, waarmede naamgenoten van elkaar worden onderscheiden. Pieter trouwde in 1773 op Tessel, toen Napoleon nog een kleuter was, en heeft dus zeker niet te Grouw diens soldaten behoeven te vrezen. Zijn zoon "Karel" heette in feite "Klaas", hetgeen wellicht voor een baron minder passend ware geweest. Deze baronnen waren trouwens timmerlieden, maar revoluties hebben wel grootvorsten genoodzaakt eelt op hun handen te krijgen, dus daarmede is de adellijke afkomst geenszins weerlegd. Pieter was, volgens zijn overlijdensacte, geboren te Grouw en een zoon van Gerbrand Ruts en Witzke Johannes. Was "Ruts" of, zoals het ook wel heette, "Richts" de oorspronkelijke familienaam, en zo ja, waarom had Pieter die opgegeven? Toch om te kunnen onderduiken? Hoe dan ook, ook deze naam klonk weinig "baronaal".

De oplossing werd gevonden door het bijkomende gegeven, dat de familie doopsgezind was. Dit strookte ook al weinig met een adellijke afkomst, want zelfs in Friesland, waar de doopsgezinden talrijker waren en zijn dan elders en vele vooraanstaande en welgestelde families onder hun leden tellen, komen zij toch onder de adel niet voor. Dat het wel om een familie ging, die met het vette der aarde gezegend was, maar bepaald niet om baronnen, bleek spoedig. In de registers der doopsgezinde gemeente te Grouw komt weliswaar geen Gerbrand Ruts voor, maar wel een Gerben Binnerts, getrouwd met Wytske Johannes. Hij was een broer van Tjalling Binnerts, grootvader van moederszijde van de bruorren Halbertsma.

De familie nam later het patronymicum Binnerts als familienaam aan, maar Pieter heeft daaraan blijkbaar geen deel gehad door zijn verhuizing. Dat hij in de registers te Grouw niet voorkomt, kan aan zijn vroege vertrek naar Tessel liggen, waar hij reeds in 1773 op minder dan 23-jarige leeftijd trouwde.

Als wij aannemen, dat de aansluiting juist is, wordt de stamreeks als volgt 2):

- I Ruerd Tjallings tr. Jaad Pieters.
- II Tjalling Ruerds tr. Yd N.
- III Ruerd Tjallings, geb. 1860, wschl. boter- en kaaskoper, wellicht ook lakenkoper, overl. 1745, tr. Grouw 24 jan. 1886 Tjitske Gerbens, geb. 1861, overl. 9 jan. 1731.
- IV Binnert Ruerds, geb. 1698, overl. 25 febr. 1751, tr. Grouw 10 april 1718 Lokke Lases, van Goutum, geb. 1700, overl. 1772.
 Uit dit huwelijk o. a. :
 1. Gerben, volgt V.
 2. Tjalling Binnerts, geb. febr. 1742, boter- en kaaskoper, overl. 23 april 1798, tr. Grouw 12 febr. 1758 Geertje Eeltjes, overl. 1772.
 Uit dit huwelijk o. a.
 a. Ruurdte Tjallings, geb. Grouw juni 1767, overl. ald. 14 dec. 1809, tr. Grouw 18 mei 1788 Hidde Halbertsma, geb. ald. 1 aug. 1756, koopman, officier van een vrijcorps, overl. Grouw 17 jan. 1809, zn. van Joost en Berber Dirks 3).
 b. Lokke Tjallings, geb. Grouw c. 1771, overl. ald. 1802, tr. Grouw 8 nov. 1795 Johan Arnold Römer, geb. Lennep c. 1767, chirurgijn en vroedmeester, overl. Warga 8 dec. 1835, zn. van Johan Arnold 4).
- V Gerben Binnerts, boter- en kaaskoper te Grouw, overl. ald. 3 juni 1795, tr. Grouw 29 dec. 1748 Wytske Johannes, overl. ald. 15 maart 1797.
 Uit dit huwelijk o. a. :
 1. Pieter, volgt VI.
 2. Sjoerd Binnerts, tr. Grouw 11 nov. 1787 Jannigje Jans Tanja, van Sint Anna-parochie, waaruit nageslacht Binnerts 5).
- VI Pieter van Grouw, geb. Grouw 18 maart 1750, timmerman op Tessel, overl. ald. 26 oct. 1826, tr. 1. Tessel 8 jan. 1773 Trijntje Klaas Drijver, van den Hoorn, overl. Tessel 6 sept. 1800, wschl. dr. van Klaas Jansz. en Grietje Jans; tr. 2. den Burg 10 oct. 1802 Cornelisje Roeper, van den Burg, geb. c. 1757, overl. Tessel 31 mei 1836, dr. van Cornelis en Ytje Poulus.
 Uit het eerste huwelijk:
 1. Wiesje van Grouw, geb. Tessel 24 dec. 1774.
 2. Gerbrand Grouw, geb. c. 1777, getuige bij het huwelijk van zijn broer in 1812.
 3. Grietje van Grouw, geb. Tessel 15 mei 1782.
 4. Jantje van Grouw, geb. Tessel 16 febr. 1787.
 5. Klaas, volgt VII.
- VII Klaas van Grouw, geb. Tessel 26 dec. 1790, timmerman ald., overl. Tessel 1 aug. 1862, tr. ald. 20 maart 1812 Vroutje Simons Duynker, geb. den Hoorn 29 aug. 1790, overl. Tessel 28 juni 1854, dr. van Simon Jansz. en Jannetje Dekker.
 Uit dit huwelijk (o. a. ?):
 Wieske van Grouw, geb. Tessel 12 juli 1820, + den Helder 22 april 1898, tr. Tessel 23 maart 1843 Coenraad Dekker, geb. Oudeschild 7 maart 1811, loods te den Helder, + ald. 2 nov. 1873, zn. van Teunis en Aaltje Bakker.

september 1962.

J. VISSER.

Noten:

1. De Noord-Hollandse gegevens zijn welwillend beschikbaar gesteld door den heer D. Smit te Scheveningen.
2. volgens G. ten Cate, Geslachtlijst van de familie Halbertsma, aangevuld met gegevens uit het Rijksarchief.
3. Nageslacht in Ned. Patriciaat XL (1954), p. 177-198.
4. Nageslacht in Genealogysk Jierboekje XIII (1963), p. 15 - 33.
5. Een deel van dit nageslacht bij G. ten Cate, t. a. p., 24, gen. IV nr. 7, 2; 38, gen. V nr. 14, 2; 44, gen. VI nr. 12, 2; 53, gen. VI nr. 19; 58, gen. VII nr. 12; 73, gen. VIII nr. 12, 13.

GREATE PIER EN SYN FOLK

TIEDT

PIERS

DOGHTER

VREEST

GODT

ANNO 1582

In een exemplaar van de "Comptoir-almanach" van 1761, thans berustend in de bibliotheek van het Rijksarchief in Friesland, heeft Thomas Gonggryp, glasschilder, vroedschap en bouwmeester te Sneek (1730-1814), enkele aantekeningen gemaakt betreffende zijn huise-lijke en zakelijke wederwaardigheden. Daar-onder bevindt zich een schets van een mangel- plank, met bijschrift:

"Dit monumentum in het dorp Berlikum ten huise van Teunis Meetsma na geteekent, sijn- de een mangelplank afkoomstig uit het stam- huis van Groote Pier en dogter. Dit gedenk- stuk 1762 in Belkum naast de Zuidooste her- berg gesien en teekent."

H. F. FABER.

Sjoch myn "Ut it selde skaei as Greate Pier", Vi, side 17: Tiedt Piers (dr. fan Pier Gerlofs en Anne Taeckes), st. Kimswert 29 april 1656, tr. Sierck Jans, st. Kimswert 31 july 1629.

Dizze Pier Gerlofs wie in soan fan Gerlof Aenes en dat wie wer in soan fan Anne Pybes, troud oan Tyedt Gerlofs, de suster fan Grea- te Pier.

Wit immen faeks, oft dy mangelplanke der noch is?

R. S. R.

OOLGAARD

Getuigschrift van Georg Jacob Leidheisser, hovenier van de graaf van Leiningen-Westerburg, voor Phillippus Jacobus Ohl-Gartner als hoveniersgezel. Slot Westerbürg, 14 maart 1751.

DES HOCH () GEBOHRNEN GRAFFEN / UND HERRN, HERRN GEORG () CARL LUDWIG ZU LEININGEN, HERR / ZU WESTERBURG, GRÜNSTADT, SCHADECK, OBERBRUNN UND () FORBACH, DES HEIL (igen) RÖM(ischen) REICHSEMPER FREY U(ndsoweiter) U(ndsoweiter) U(ndsoweiter) / ICH GEORG JJACOB LEIDHEISSER, / DERZEIT BESTELTER HOFF- UND LUSTGÄRTTENER, URKUNDE UND BEKENNE HIERMIT OFFENTLICH / vor jedermäniglich, was Würden oder Dignitaeten sie immer sein, so hiermit angelangt werden, nebst Anerbietung meiner gantz willigsten Dienste, des Vorweissers diesses, der ehrsamme und bescheidene Phillippus Jacobus Ohl-Gartner, / geburtig von Westerbürg, in die drey Jahr, als vom vierzehenden Martz des eintaussendsiebenhundertachtundvierzigsten Jahrs zu dem viertzehenden Martz des eintaussendsiebenhundertundeinenzüfftzigsten Jahrs, / vor ein(n)en Lehrjungen ordentlich auff- und angenommen worden, auch sein(n)e Zeit continue aneinanderen als drey Jahr bey mir zugebracht und aussgestanden, sich auch in werrender Zeit getretw und fleissig verhalten, weil es ein(n)em / ehrliebenden Gärtnersjungen gebührt und wohl anstehet, das ich der Wahrheit noch in geringsten nicht ein(n)ige Klage oder andere Beschwärten über ihm zu sagen weiss, auch die löbliche Gärtnerkunst, so im mir möglich, ehrlich und / recht von mir erlerneth, er dan nach verflossener Lehrzeit vor ein(n)en Gesellen erkant und seiner Leherjahren entlassen worden, ferner sich in die Frömnden zu begeben und etwass mehrers zu lehren vorhabens ist, als hat mich / seiner aussgestandenen Lehr halber ein schriftlich und glaubwürdiges Testimonium bittendlich ersuchet, welches ich ihme in Ansehung sein(n)es tretw fleissigen Wohlverhaltens zur Steuer der Wahrheit kein(n)eswege(n) weigern noch / abschlagen kon(n)en, sondern damit guthwilligst weiffahren wollen. Gelanget demnoch an alle und jede, wass Standes, Würden oder Dignitaeten sie sein, absonderlich aber diejenigen, so der löblichen Gärtnerkunst zugethan, / mein respective dienstfreundliches Bitten, sie wollen mehrgedachten Phillippus Jacobus Ohl-Gartner in Ansehung seiner Tretw, fleissigen Wohlverhaltens vollkom(m)enen Glauben beymessen, dass wirdt er mit schuldigster Dank/barkeit erken(n)en. Ich aber bin es um eines jeden Standes Gebühr zu verschulden willig und bereith. Dessen zu wahrer Urkundt und mehrer Glaubens Bekräftigung hab ich mich eigenhendig unterschreiben und mein gewohn/liches Pettschaft, sounten anhangt, unnterdruckt. So geschehen und gegeben in dem hochgräfflichen Schloss Westerbürg. Actor 14ten Martz des eintaussendsiebenhundertein(n)enzüfftzigsten Jahrs. / (get.) Georg Jacob Leidheisser.

Perkament. Tussen de drie bovenste regels (op de plaatsen met () aangeduid) het wapen der graven van Leiningen-Westerburg (gebrekkelig weergegeven). Aan een geborduurd zijden lint, dat op twee plaatsen uit de pliek hangt, in een benen doosje een zegel in rode lak; onder een kroon van 7 parels, aan weerszijden vergezeld van de letters I B, het volgende ovale wapenschild (de rand bijna onherkenbaar): doorsneden: boven drie klaverbladen of bloemen, uit één gebladerde plant spruitende, die van de doorsnijding uitgaat; beneden 3 bollen, 2 en 1.

Deze attestatie, thans in het bezit van den heer Th. G. Hibma te Leeuwarden, is afkomstig uit de Harlinger familie Oolgaard.

J. VISSER.

GENEALOGIE ROLF

Inleiding:

Behalve de hier te behandelen familie Rolf, komt er in ons land ook een vrij uitgebreid (Hervormd) geslacht Rolff voor, waarvan de leden thans hoofdzakelijk in Losser en Amsterdam zijn geconcentreerd. Daarnaast zijn er nog enkele nakomelingen in leven van de R.K. koopman Friedrich Wilhelm Rolf von den Baumen (geboren Versmold, Pruisen 4 oct. 1836), die zich 30 nov. 1861 te Leeuwarden vestigde.

De stamvader van de Rooms Katholieke, Friese familie Rolf werd 30 nov. 1774 in het burgerboek van Leeuwarden ingeschreven als "Jurjen Rolf, geboortig van Hoofjesman in Hessenland".

De heer J. G. A. van Hogerlinden te Arnhem gelukte het in 1942, deze geboorteplaats te identificeren met Hofgeismar, een stadje met (thans) 7000 inwoners, ten noorden van Kassel.

Bij Jurjen's overlijden (20 juni 1808) werd zijn ouderdom als "circa 66 jaar" opgegeven, zodat hij 1741/42 geboren zou zijn. In het "Taufregister der evangelischen (!) Kirchengemeinde Hofgeismar/Altstadt S. 235" werd daarop de volgende inschrijving aangetroffen: "Johann George Roloph. Geboren 25. September 1741. Getauft 4. Oktober 1741. Vater: Henrich Roloph. Invalide".

Deze laatste aanduiding en de doop in een niet-R. K. kerk lokken uit tot nader onderzoek. De naam Rolf is in Hofgeismar niet inheems, wel in het nog wat noordelijker gelegen Dalhausen (thans ruim 2000 inwoners), Kreis Höxter. De pastoor ter plaatse berichtte daaromtrent: "Die katholischen Pfarrbücher sind nur bis 1734 erhalten; in Geburtsregister 1745 steht ein Ehepaar Joannes Georgius Rolfes und Trine Maria, geb. Tengelman".

Stamvader Jurjen was korf- of mandemaker, welk beroep door zettien van zijn mannelijke nakomelingen werd overgenomen, later dikwijls in combinatie met dat van winkelier in galanteriën en/of meubelen. Nog heden zijn er familieleden in de meubelbranche werkzaam.

Dank zij de vriendelijke medewerking van de familie konden de hier volgende gegevens op vrij korten termijn worden bijeengebracht; toch bleven er - door tijdsgebrek - helaas nog enkele hiaten.

C. G. T. ROLF-COPINI.

Genealogie:

I. Jurjen Roelofs/Rolf, geb. 25 sept. 1741, ged. (Evangelisch) Hofgeismar/Altstadt (Hessen) 4 oct. 1741, burger van Leeuwarden 30 nov. 1774, meester korfmaker, + Leeuwarden 20 juni 1808 (nalatende vrouw en vijf kinderen), huwde (als weduwnaar van Baukje Eeltjes Weidema) in de R.K. statie over de Koornmarkt 16 febr. 1783 Ybeltje Sjoerds, geb. Rauwerd c. 1750, + Leeuwarden 2 aug. 1832, dr. van Sjoerd Sjoerds en Derje Sjoerds.

* * Heden nacht ten één uur, verloste mijne geliefde echtgenote ELIZABETH STUIBER, gelukkig van twee weifelschape kinderen, zijnde een Zoon en eene Dochter.
 Leeuwarden,
 den 30 Januarij 1826.
 J. R O L F.
Mr. Korfmaker.

* * Heden morgen ruim acht ure overleed zeer zacht, tot onze bittere droefheid, in den ouderdom van 45 jaren en 9 dagen, mijne eenigste Dochter ANNA MARIA ROLF. Zij was een troost voor mij in mijne hooge jaren, en eene vriendin van velen. Getroost door zulk een leven, en eene sterfven en gesterkt door de hope des wederziens, zal ik met hare twee gehuwde Broeders, in Gods nitijd wijzen wil trachten te berusten.
 Leeuwarden, IEBELTE SJOERDS,
 den 15 Maart 1829. Wed. ROLF.

*Benevens mijne twee gehuwde Zoons.
 P.S. Vrienden en bekenden gelieven dit als bijzonderse en algemeene kennisgeving aan te nemen.*

* * Heden troef mij en mijne Kinderen zeer onverwacht, de gevoeligste slag onzes levens, door het God behaagde uit ons midden te nemen mijne dierbare Echtgenoot en huns zongdragende Moeder ELISABET STUIBER, in den ouderdom van 57 jaren en 5 maanden. Eene hevige beroverte maakte plotselijk een einde aan haar zoo werkzaam leven; de troostgronden der Godsdienst zullen, zoo wij hopen, onze diepe smart leugen.
 Leeuwarden,
 den 20 September 1845.

Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzonderse kennisgeving aan te nemen.

* * Heden overleed alhier, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Sterfenden, onze waarde Vader en Schouwvader JOHANNES ROLF, in den ouderdom van 67 jaren en elf maanden, in leven Mandemaker.
 Leeuwarden,
 den 18 Augustus 1853.

J. ROLF.
 P. TERHORST.
 L. DE BOER.
 A. ROLF.
*De Affaire blijft op denzelfden voet continueren.
 Vrienden en Bekenden gelieven deze als eene bijzonderse kennisgeving aan te nemen.*

* * Heden overleed, na eene ongesteldheid van vijf weken, AGATHA ANNA MARIA ROLF, na tijdig voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 48 jaren, mij uit een voorgaand huwelijk 2 Kinderen nalatende.

Franeker, P. SMITH,
 3 Februarij 1864. Logementkouders in de Valk.
Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

STEENDRUKKERIJ.

Ondergeteekenden berigten door deze aan hunne geterde Stad- en Landgenooten, dat zij zich alhier als STEENDRUKKERS hebben gevestigd.

Zij bevelen zich als zoodanig beleefdelyk aan tot het vervaardigen van alle mogelijke Drukwerken, tevens de verzekering gevende, dat zij in elk opzigt met een ieder kunnen concurreren, waarom zij hopen door net en smaakvol werk, gepaard met zeer billijke prijzen, het algemeen vertrouwen waardig te worden.

Leeuwarden. 1067 EISELIN & ROLF,
 over de Korenmarkt, B no. 15.

* * Getrouwd:
 S. R. ROLF, Steendrukker, Leeuwarden, en
 T. VAN DER MEER, Harlingen.
 Harlingen, 23 Juni 1872.

Jurjen Rolf en zijn eerste vrouw kochten 26 oct. 1778 een reeds door hen bewoond, wel ter nering staand huis (H 95, thans no. 2) in de Grote Hoogstraat, voor 937 gulden (Groot Consentboek Leeuwarden ee 50, fol. 42).

Uit het eerste huwelijk twee kinderen (Henricus en Maria Anna), die waarschijnlijk reeds op zeer jeugdigen leeftijd zijn gestorven; uit het tweede:

1. Anna Maria Rolf, ged. R.K. statie o/d Koornmarkt 6 maart 1784, ongeh. + Leeuwarden 15 maart 1829.

2. Johannes, volgt IIa.

3. Sjouret Rolf, ged. R.K. statie o/d Koornmarkt 19 mei 1787, begr. Oldehoofster kerkhof 10 juli 1789.

4. Sjoerd, volgt IIb.

5. Henricus Rolf, ged. R.K. statie o/d Koornmarkt 28 nov. 1791, volgens familie-overlevering gebleven in de slag bij de Berezina.

6. Johannes Georgius / Jan Jurrien Rolf, ged. R.K. statie o/d Koornmarkt 22 oct. 1796, korfmaker, ongeh. + Leeuwarden 15 sept. 1821.

IIa. Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 10 sept. 1785, korfmaker in het pand Over de Koornmarkt B 15 (thans Voorstreek 18), + Leeuwarden 18 aug. 1853, tr. ald. 24 april 1814 Elisabeth Stuiber, R.K. ged. Franeker 22 april 1788, + Leeuwarden 20 sept. 1845, dr. van Pieter, schrijver, en Aaltje Geerts.

Uit dit huwelijk:

1. Agatha Anna Maria Rolf, geb. Leeuwarden 1 aug. 1815, + Franeker 3 febr. 1864, tr. 1. Leeuwarden 27 april 1847 Lodewijk de Boer, geb. ald. 14 april 1815, schoenmaker, + Franeker 21 nov. 1854, zn. van Eugenius, wieldraaier, en Dieuwke Faber; tr. 2. Franeker 4 juni 1863 Pieter Smits, geb. Leeuwarden 11 febr. 1819, logementhouder in de Valk te Franeker, + ald. 3 nov. 1879, zn. van Christiaan, schoenmaker, en Catharina van der Miesen; hij hertr. Anna Sijbilla Germans.

2. Jurjen, volgt IIIa.

3. Petrus Hendrikus Rolf, geb. Leeuwarden 30 jan. 1826, + ald. 18 febr. 1826.

4. Maria Isabella Rolf, tweeling met voorgaande, + Leeuwarden 24 juli 1826.

IIIa. Jurjen Rolf, geb. Leeuwarden 1 maart 1817, mandemaker (Voorstreek 18), + Leeuwarden 9 sept. 1882, tr. ald. 13 nov. 1839 Petronella Margaretha Ter Horst, geb. Leeuwarden 1 nov. 1818, + ald. 17 nov. 1893, dr. van Swibertus Johannes, koopman, en Veronica Maria de Boer.

Uit dit huwelijk:

1. Elisabeth Agatha Rolf, geb. Leeuwarden 28 dec. 1839, zuster Veridiana in de Orde der Franciscanessen, + Harlingen 31 mei 1909.

2. Johannes Swibertus, volgt IVa.

3. Suibertus Rudolphus, volgt IVb.

4. Rudolphus Lodewijk Rolf, geb. Leeuwarden 20 maart 1851, mandemaker en koopman in galanteriën (Voorstreek 18), + Leeuwarden 30 juli 1897, tr. Sneek 22 april 1884 Regina Molenaar, geb. Sneek 28 juli 1845,

+ 's-Gravenhage 5 nov. 1914, dr. van Petrus, timmerman, en Johanna van der Steele, en wed^e van Ludovicus Henricus Wynants.

5. Feronica Catharina Rolf, geb. Leeuwarden 26 febr. 1858, + ald. 5 mei 1944, tr. Petrus Jacobus Leitel, geb. Enkhuizen 22 febr. 1859, winkelbediende, + Franeker 20 dec. 1925, zn. van Wilhelm en Catharina Koopen.

IVa. Johannes Swibertus Rolf, geb. Leeuwarden 21 april 1841, mandemaker en winkelier in galanteriën, later fabrikant van mandewerk en mahonie, noten, eiken en fantasie meubelen (Nieuwestad 116), + Leeuwarden 16 febr. 1920, tr. ald. 8 oct. 1862 Johanna Jacoba van Lingen, geb. Leeuwarden 29 jan. 1841, + ald. 28 juli 1906, dr. van Josephus Bastianus, kastelein, en Barbara Jacoba Dijkstra.

Uit dit huwelijk:

1. Georgius Petrus, volgt Va.
2. Josephus Jacobus, volgt Vb.
3. Suitbertus Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 23 aug. 1865, + ald. 1 maart 1866.
4. Petrus Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 27 sept. 1866, + ald. 14 juli 1867.
5. Petrus Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 27 sept. (!) 1867, + ald. 8 mei 1868.
6. Petronella Margaretha Elisabeth Rolf, geb. Leeuwarden 19 nov. 1868, + ald. 15 maart 1872.
7. Barbra Jacoba Cecilia Rolf, geb. Leeuwarden 24 jan. 1870, + ald. 30 aug. 1870.
8. Swibertus Rudolphus, volgt Vc.
9. Barbara Cecilia Rolf, geb. Leeuwarden 19 jan. 1873, + ald. 17 juni 1942, tr. Leeuwarden 18 aug. 1924 Jan van der Weide, geb. ald. 6 sept. 1872, slager, + Huizum 17 jan. 1935, zn. van Yef, koemelker, en Jantje Vonk en wed^r van Froukje Poelsma.
10. Petrus Johannes, volgt Vd.
11. Rudolf Johannes Antonius, volgt Ve.
12. Maria Anna Clara Rolf, geb. Leeuwarden 8 aug. 1877, + Rijswijk Z. H. 7 febr. 1945, tr. Leeuwarden 7 juni 1904 Martinus Herman Schrage, geb. Harlingen 8 jan. 1876, lederhandelaar, fabrikant van leestklaar schoenwerk, zn. van Hermanus, koopman, en Margaretha Galama./Amsterdam, Keizersgracht 617./
13. Johannes Jacobus Rolf, geb. Leeuwarden 26 oct. 1878, + ald. 5 dec. 1878.
14. Veronica Catharina Maria Rolf, geb. Leeuwarden 21 febr. 1880, + ald. 30 aug. 1880.

Va. Georgius Petrus Rolf, geb. Leeuwarden 22 mei 1863, winkelier en vertegenwoordiger, + Leeuwarden 1 oct. 1952, tr. 1. Appingedam 13 nov. 1890 Maria Catharina Esther Verkade, geb. ald. 1 nov. 1859, + Arnhem 8 sept. 1900, dr. van Johannes Henricus, deurwaarder, en Catharina Elisabeth Meijer; tr. 2. c. 1901 Wilhelmina Johanna Muller; tr. 3. Zwolle 21 nov. 1905 Berendina Engelina Maria Schunselaar, geb. ald. 14 juli 1871, + Leeuwarden 12 jan. 1957, dr. van Wolter Cornelis, metse-

NIJEUW VERKOOPHUIS
Fabriek v. Mandewerk **Magazijn v. Galanterien**

LIJKE EN BENOODIGDE ARTIKELEN

J. S. ROLF JZ.

Breedzijde der Nieuwstad G. 112.

gelieverd voor de Gemeente Leeuwarden
 Leeuwarden 1877

<i>Juli 1877</i>	<i>1 Vierde Maand Bijl.</i>	<i>1 46</i>
------------------	-----------------------------	-------------

FABRIEK VAN MANDEWERK
 en
RIETENSTOELEN
 BLOENTAFELS EN VOEGKOOLEN
 REPARATIE
 Spoedig en Voordeelig
 NIEUWSTAD, G. 116
 HOOGSTRAAT, L. 2

BEKROOND 1881 NIEUWERVED

MAGAZIJN VAN GALANTERIEEN
 PORCELEIN, KRISTAL
 KINDERSPEELGOED
 WANDELS TOKKEN
 Reiskoffers.
 NIEUWSTAD, G. 116
 HOOGSTRAAT, L. 2

LEEWARDEN *April 1892*

De Belassende Kleren Fabrikant *Wijtenburg*

à contant verkocht en gelieverd. aan **J. S. ROLF JZ.**

<i>April 1892</i>	<i>1 Vijfde Maand Bijl.</i>	<i>1 46.00</i>
-------------------	-----------------------------	----------------

laar, en Janna Dingerink.

Uit het eerste huwelijk:

1. Catharina Elisabeth Johanna Theresia Rolf, geb. Arnhem 19 nov. 1891, tr. Gorinchem 11 aug. 1920 Petrus van der Spek, geb. ald. 17 nov. 1893, referendaris P.T.T., + 's-Hertogenbosch 2 nov. 1951, zn. van Pieter, brandstoffenhandelaar, en Helena de Swart /Vught, h. de Braacken, Loyolalaan./

2. Johanna Jacoba Barbara Maria Rolf, geb. Arnhem 23 juni 1895, + Leeuwarden 25 mei 1911.

3. Theresia Johanna Maria Rolf, geb. Arnhem 11 juli 1897, tr. Gorinchem 11 jan. 1922 Arie Petrus van der Spek, geb. ald. 29 juni 1892, brandstoffenhandelaar, zn. van Pieter, brandstoffenhandelaar, en Helena de Swart. /Gorinchem, Wilhelminaplein 18./

Uit het derde huwelijk:

4. Johannes Swibertus Georgius, volgt VIa.

5. Johanna Barbara Jacoba Rolf, geb. Deventer 27 jan. 1908, tr. ald. 15 juli 1942 Franciscus Hendricus van der Weide, geb. Leeuwarden 21 sept. 1904, koopman, zn. van Jan, slager, en Froukje Poelsma./ Leeuwarden, Snekerkade 9./

VIa. Johannes Swibertus Georgius Rolf, geb. Zwolle 12 oct. 1906, vertegenwoordiger, tr. Deventer 12 jan. 1937 Cornelia Johanna Maria Eijkelenkamp, geb. ald. 10 oct. 1909, dr. van Jan Hendrikus, slager, en Maria Alida Veldhoven. /Deventer, Joh. van Vlotenlaan 29./

Uit dit huwelijk:

1. Georgius Petrus Johannes Swibertus, volgt VIIa.

2. Maria Cornelia Johanna Catharina Rolf, geb. Deventer 17 maart 1943.

3. Johannes Swibertus Georgius Rolf, geb. Deventer 21 juni 1946.

4. Bernardus Johannes Swibertus Georgius Rolf, geb. Deventer 21 juni 1948.

VIIa. Georgius Petrus Johannes Swibertus Rolf, geb. Deventer 4 april 1938, vertegenwoordiger, tr. Leeuwarden 1 oct. 1960 Everdina Helena Maria Broekman, geb. Deventer 25 jan. 1937, dr. van Johannes, timmerman, en Grada Maria Maathuis./Leeuwarden, Nieuwestad 74./

Uit dit huwelijk:

1. Eduardus Johannes Swibertus Georgius Rolf, geb. Leeuwarden 18 dec. 1961.

Vb. Josephus Jacobus Rolf, geb. Leeuwarden 19 juli 1864, koopman en mandemaker, + 's-Gravenhage 14 jan. 1918, tr. 1. Leeuwarden 11 juli 1887 Catharina Margaretha Ruding, geb. ald. 20 febr. 1864, + Rotterdam 10 mei 1909, dr. van Johannes Cornelis Hubert, timmerman-aanremer, en Maria Sibbilla Wortelaar; uit zijn tweede echt, omstreeks 1912 gesloten, is slechts één, jong-gestorven, kind geboren.

Uit het eerste huwelijk:

1. Johanna Jacoba Rolf, geb. Zwolle 30 april 1888, tr. Amsterdam 5 aug. 1920 Joseph Christiaan Gerrit Nicolaas van Everdingen, geb. Amersfoort 19 april 1892, employé timmerfabriek, + Zaandam 30 sept.

1957, zn. van Hendrik Petrus David Nicolaas, wachtmeester bij de cavalerie, en Willemina Heijdt. /Sint Pancras, Van der Vijzellaan 21. /

2. Johannes Cornelis Rolf, geb. Zwolle 19 juni 1889, mandemaker, + 's-Gravenhage 24 mei 1952.

3. Maria Sebilla Rolf, geb. Zwolle 22 juli 1892, tr. 's-Gravenhage 4 juni 1919 Johannes Antonius Aloysius van der Drift, geb. Delft 11 nov. 1887, boekhouder, + 's-Gravenhage 12 aug. 1952, zn. van Arnoldus Theodorus Aloysius en Margretha Clara van der Meer. /'s-Gravenhage, Frans Halsstraat 44. /

4. Catharina Margaretha Rolf, geb. Wierden 5 sept. 1893, tr. 's-Gravenhage 18 maart 1921 Theodorus Everhardus Beusker, geb. Delft 17 jan. 1885, ambtenaar Centraal Bureau voor de Statistiek, + Scheveningen 8 maart 1957, zn. van Theodorus Everhardus, militair, en Johanna Geertrui Lavoer /Scheveningen, Vijzelstraat 123. /

5. Barbara Jacoba Rolf, geb. Franeker 5 juni 1895, + 's-Gravenhage 30 maart 1941, tr. ald. 30 aug. 1922. Gerrit Jan Hendrik de Ruijter, geb. Arnhem 13 juli 1896, stoffeerder. / ? /.

6. Johannes Swibertus Rolf, geb. Haarlem 19 april 1897, mandemaker, tr. Amsterdam 23 maart 1894 Gerda Mennink, geb. Brummen 23 maart 1894, dr. van Gerhard, landbouwer, en Aaltjen Winkel. /Amsterdam, Lijnbaansgracht 95. /

Vc. Swibertus Rudolphus Rolf, geb. Leeuwarden 2 dec. 1871, handelsagent, + Groningen 21 april 1929, tr. 1. Rotterdam 10 nov. 1884 (ontb. bij vonnis Arr.Rb. ald. 12 juni 1911) Dionisia Maria Antoinette Naseman, geb. Venlo 10 sept. 1867, + Amsterdam 8 sept. 1944, dr. van Hendrik Gerardus, onderofficier, en Anna Catharina Maria Schreuder; tr. 2. Rotterdam 12 juni 1912 Hendrika Wilschut, geb. Hendrik Ido Ambacht 12 aug. 1885, dr. van Maarten, smid, en Jannetje Hoogmeijer /Groningen, Star Numanstraat 89. /

Uit het eerste huwelijk:

1. Johannes Swibertus Rudolphus Gregorius, volgt VIb.

Uit het tweede huwelijk:

2. Henry, volgt VIc.

3. Martinus, volgt VI d.

4. Petrus, volgt VI e.

5. Jozef, volgt VI f.

6. Maria Anna Rolf, geb. Zwolle 10 maart 1920, maatschappelijk werkster. /Eindhoven, Jeroen Boschlaan 60. /

7. Johanna Barbara Rolf, geb. Zwolle 10 april 1922, eerwaarde zuster Maria Theresia van den H. Jozef in het klooster der zusters Dominicanessen van Bethanie/Venlo. /

8. Theresia Elisabeth Margaretha Rolf, geb. Zwolle 25 dec. 1923, tr. Veghel 25 juni 1957 Petrus Wilhelmus Waals, geb. ald. 10 oct. 1924, electrotechnicus, zn. van Wilhelmus, gemeentearbeider, en Helena Johanna Zijlmans. /Hoogezand, Ruysdaelstraat 26. /

9. Barbara Cecilia Rolf, geb. Groningen 12 nov. 1925, tr. ald. 13 juli 1950 Johannes Veenker, geb. Groningen 14 oct. 1924, leraar technische school, zn. van Marianus, kleermaker, en Elisabeth ten Berge. /Enschede, Jac. van Ruysdaelstraat 29. /

10. Hendrika Maria Rolf, geb. Groningen 25 dec. 1927, tr. ald. 27 dec. 1956 Gerardus Antonius Niessen, geb. Groningen 21 oct. 1928, hoofd r.k. lagere school, zn. van Nicolaas Gerardus, kleermaker, en Wilhelmina Johanna Brinker. /Delfzijl, Ankerstraat 52. /

VIIb. Johannes Swibertus Rudolphus Gregorius Rolf, geb. Amsterdam 23 juli 1895, electrotechnicus, tr. 1. Amsterdam 6 juni 1918 (ontb. bij vonnis Arr.Rb. ald. 2 nov. 1933) Christina Johanna van der Kogel, geb. Amsterdam 16 oct. 1898, dr. van Jacob Cornelis, conciërge, en Christina Johanna Stangenberger (zij hertr. Amsterdam 17 sept. 1942 Ernst Friedrich August Kammer, gepens. brigadier van politie); tr. 2. Amsterdam 3 juli 1935 Jouke Aleida Maria Jeanette van Haaff, geb. ald. 2 april 1910, dr. van Theodorus Johannes, boekhouder, en Jacoba Sophia Johanna de Boer. /Amsterdam, 1e Const. Huygensstraat 82 III. /

Uit het eerste huwelijk:

1. Christina Dionisia Rolf, geb. Amsterdam 4 dec. 1919, tr. ald. 4 maart 1943 Hendrik Gerardus van Berkel, geb. Amsterdam 7 nov. 1915, fabrikant van bakkerijgrondstoffen, zn. van Johannes Gerardus, bakker, en Maria Geertruida Anderson. /Amsterdam, Eendrachtstraat 1. /

Uit het tweede huwelijk:

2. Han Franciscus, volgt VIIb.

3. Roland Rolf, geb. Amsterdam 8 april 1943. /reizend. /

4. Kitty Rolf, geb. Amsterdam 7 mei 1944, telefoniste.

VIIb. Han Franciscus Rolf, geb. Amsterdam 13 sept. 1941, techn. ambtenaar P.T.T., tr. Amsterdam 5 febr. 1962 Francina Maria ter Punt, geb. ald. 16 mei 1942, dr. van Johannes Jacobus Barend, bedrijfsleider, en Maria Reinera Bok. /Amsterdam, Reinwardtstraat 70 IV. /

Uit dit huwelijk:

1. Martha Maria Rolf, geb. Amsterdam 4 sept. 1962.

VIIc. Henry Rolf, geb. Rotterdam 13 maart 1913, textieldetaillist, tr. Groningen 10 oct. 1942 Catharina Margaretha Dirks, geb. ald. 3 maart 1915, dr. van Dirk Albert, steenhouwer, en Johanna van Glansbeek. /Enschede, Rozenstraat 23. /

Uit dit huwelijk:

1. Henricus Maria Rolf, geb. Enschede 18 juli 1946.

2. Margaretha Catharina Rolf, geb. Enschede 26 oct. 1950.

3. Maria Theresia Rolf, geb. Enschede 28 sept. 1956.

VId. Martinus Rolf, geb. Groningen 13 jan. 1915, chef planning trikotagefabriek, tr. Groningen (kerkel.) 13 mei 1943 Alida Hendrika Agatha Maria Untied, geb. ald. 10 febr. 1917, dr. van Adolf Rudolf, magazijnbediende, en Elisabeth Anna Reilman, /Wildervank, Nijverheidsstraat 79. /

Uit dit huwelijk:

1. Henderika Maria Rolf, geb. Groningen 17 febr. 1944.

2. Elisabeth Anna Rolf, geb. Groningen 17 juni 1946.

3. Martinus Henricus Rolf, geb. Groningen 9 nov. 1948.

4. Adolphus Rudolphus Rolf, geb. Groningen 24 april 1951.

Vie. Petrus Rolf, geb. Groningen 8 april 1916, assurantiebezorger, tr. Groningen (kerkel.) 17 aug. 1945 Anna Gebina Kroon, geb. ald. 16 juli 1913, dr. van Henricus, schoenhandelaar, en Henderika Alida Wilken. /Groningen, Herman Colleeniusstraat 1. /

Uit dit huwelijk:

1. Swibertus Rudolphus Rolf, geb. Groningen 27 juni 1946.
2. Henderika Maria Veronica Rolf, geb. Groningen 2 sept. 1947.
3. Henricus Lambertus Rolf, geb. Groningen 16 dec. 1948.
4. Anna Gebina Josepha Rolf, geb. Groningen 19 maart 1950.
5. Petrus Rolf, geb. Groningen 7 dec. 1952.
6. Paulus Jozef Rolf, geb. Groningen 9 nov. 1954.

Vif. Jozef Jacobus Rolf, geb. Zwolle 14 dec. 1917, assurantieagent en uitvaartverzorger, tr. Groningen 20 maart 1947 Cecilia Stephana Bergsma, geb. Leeuwarden 10 jan. 1924, dr. van Geert, ambtenaar Rijksbelastingen, en Geeske Gardenier. /Groningen, Westersingel 46A. /

Uit dit huwelijk:

1. Gesina Maria Rolf, geb. Groningen 7 maart 1948.
2. Jozef Jacobus Rolf, geb. Groningen 22 juni 1949.
3. Gerardus Rolf, geb. Groningen 1 aug. 1951.
4. Hendrika Maria Rolf, geb. Groningen 20 nov. 1954.

Vd. Petrus Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 11 mei 1874, koopman in meubelen (Nieuwestad 101), + Leeuwarden 1 nov. 1925, tr. ald. 17 aug. 1903 Therese Elisabeth Margaretha Beerents, geb. Leeuwarden 14 sept. 1872, + Amersfoort 22 aug. 1944, dr. van Abel Johannes, kleermaker, en Arnoldina Frederica Scheepers.

Uit dit huwelijk:

1. Johanna Jacoba Arnoldina Rolf, geb. Leeuwarden 17 maart 1905, secretaresse. /Nijmegen, Groesbeekseweg 200. /
2. Arnoldina Frederika Maria Rolf, geb. Leeuwarden 2 oct. 1906, + ald. 20 febr. 1911.
3. Johannes Swibertus Abel Rolf, geb. Leeuwarden 17 maart 1908, binnenhuisarchitect, tr. Leeuwarderadeel 14 nov. 1933 Elisabeth Anna Jongma, geb. Huizum 4 juni 1910, dr. van Johannes Petrus, kweker, en Regina Broers de Boer. /'s-Gravenhage, 1e van den Boschstraat 256. /
4. Abel Johannes, volgt VIg.
5. Barbara Jacoba Theresia Rolf, geb. Leeuwarden 24 jan. 1912, tr. ald. 6 juni 1933 Hermanus Wilhelmus Broeren, geb. Ottersum 27 nov. 1908, drs. paedagogiek, aanvankelijk gymnastiekleraar, later inspecteur b. l. o. scholen, per 1 jan. 1963 benoemd tot lector aan de R. K. universiteit van Nijmegen, zn. van Johannes, leraar ambachtsschool, en Elisabeth Geertruida Akkers. /Nijmegen, Curaçaweg 6. /

Vig. Abel Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 13 aug. 1909, binnenhuisarchitect, grossier in meubelen, tr. Leeuwarden 26 juni 1934 Maria Josephina Schafraad, geb. ald. 9 maart 1912, dr. van Wilhelmus, winkelier, en Catharina Cecilia Holdorp. /Amersfoort, Langegracht 40. /

Uit dit huwelijk:

1. Petrus Johannes, volgt VIIc.

2. Theresia Elisabeth Margaretha Rolf, geb. 's-Gravenhage 20 aug. 1937, tr. Nijmegen 16 sept. 1960 Willem Johan Kreupeling, geb. 14 febr. 1935, 1e luit. Kon. Luchtmacht, zn. van Marcus Johannes, stempelfabrikant, en Hendrika Johanna van der Poel. /Nijmegen, Ligusterstraat 57./

3. Carolina Catharina Cecilia Rolf, geb. Amersfoort 31 dec. 1939, tr. ald. 7 sept. 1962 Hans Willem Nijhuis, geb. 16 mei 1935, klerk gem. woningzorg, zn. van Willem Elisa, burgerambtenaar ministerie van oorlog, en Dieuwke Arendina van Dijk. /Amersfoort, Vermeerstraat 104./

4. Wilhelmus Josephus Gregorius Rolf, geb. Amersfoort 16 sept. 1944.

5. Johanna Jacoba Rolf, geb. Amersfoort 24 dec. 1950.

VIIv. Petrus Johannes Rolf, geb. 's-Gravenhage 13 maart 1935, kunstschilder, tr. Amersfoort 20 juni 1959 Nathali Henriette Gijsberti Hodenpijl, geb. Soest 4 oct. 1938, dr. van Emile Lambertus, employé oliemaatschappij, en Catharina Klok. /Amersfoort, Bachweg 94C./

Uit dit huwelijk:

1. Alban Petrus Rolf, geb. Amersfoort 8 juli 1962.

Ve. Rudolf Johannes Antonius Rolf, geb. Leeuwarden 10 mei 1876, mandemaker en winkelier ald. (Voorstreek 42), later meubelhandelaar te Nijmegen en Amsterdam, + Amsterdam 19 jan. 1957, tr. 1. Wijmbritseradeel 17 juni 1899 Catharina Ydema, geb. Idsega 27 sept. 1871, + Amsterdam 16 april 1931, dr. van Sjoerd Harmen, landbouwer, en Margaretha Jacobs Hettinga; tr. 2. 's-Gravenhage 14 aug. 1935 Leopoldine Pöchheim, geb. Villach (Oostenrijk) 12 juni 1912, dr. van Ludwig, schoenmaker, en Juliana Temel. /Amsterdam, Weteringschans 34./

Uit het eerste huwelijk:

1. Johanna Jacoba Barbara Maria Rolf, geb. Leeuwarden 10 mei 1900, tr. 's-Gravenhage 18 maart 1936 Philip Zwart, geb. Waddinxveen 25 maart 1889, graanhandelaar, zn. van Johannes Herman, graanhandelaar, en Neeltje van Gaalen. /'s-Gravenhage, ten Hovestraat 66A./

2. Margaretha Susanna Rolf, geb. Leeuwarden 6 sept. 1901, + ald. 5 oct. 1901.

3. zoontje, levenloos geb. Leeuwarden 28 juni 1902.

4. Georg Herman Rolf, geb. Leeuwarden 28 juni 1902, + ald. 30 aug. 1902.

5. Margaretha Susanna Rolf, geb. Leeuwarden 28 juni 1902, tr. Amsterdam 25 juni 1947 Petrus Bernardus van Tilborg, geb. Nijmegen 19 juli 1887, antiquair, zn. van Norbertus, tapijt- en beddehandelaar, en Henrica Stephana Beer. /Amsterdam, Utrechtsestraat 45./

6. Johannes Swibertus Rolf, geb. Nijmegen 4 jan. 1904, zonder beroep. /Amsterdam, Looyerdwarsstraat 13./

7. Georg Herman, volgt VIIh.

8. Caspar Melchior Balthasar Rolf, geb. Nijmegen 6 jan. 1906, + ald. juni 1906.

Uit het tweede huwelijk:

9. Wilhelm Rolf, geb. Amsterdam 19 aug. 1934, lasser, tr. Rotterdam 1 dec. 1960 Petronella Postema, geb. ald. 28 maart 1939, dr. van Gerrit, ambtenaar P.T.T., en Cornelia van der Sluijs. /Spijkenisse, Albert Verweystraat 26./

10. Johanna Jacoba Rolf, geb. 's-Gravenhage 30 sept. 1936, tr. Amsterdam 1 oct. 1957 Johannes Willem Maria de Rooden, geb. Nijmegen 31 aug. 1931, pottebakker, zn. van Johannes Wilhelmus Bernardus, aannemer van lood- en zinkwerken, en Maria Johanna van den Eeckhout. /Amsterdam, Kloveniersburgwal 133. /

11. Rudolf Antonius Johannes Rolf, geb. Apeldoorn 7 febr. 1938, + Amsterdam 20 aug. 1939.

12. Margaretha Suzanna Rolf, geb. Amsterdam 12 aug. 1940, tr. ald. 14 juli 1962 Henricus Petrus Maria Veltman, geb. Amsterdam 27 aug. 1938, typograaf, zn. van Franciscus Johannes, magazijnmeester drukkerij, en Cornelia Gerarda Maria Bouwhuizen. /Amsterdam, Weteringschans 34. /

13. Rudolf Antonius Johannes Rolf, geb. Amsterdam 21 maart 1947.

Vh. Georg Herman Rolf, geb. Nijmegen 9 dec. 1904, handelaar in kantoor- en bedrijfsmeubelen te Amsterdam, tr. ald. 31 oct. 1945 Aleida Joanna Josephina Andringa, geb. Denekamp 5 maart 1917, dr. van Jildert, gemeentesecretaris, en Johanna Maria Bodde, /Badhoevedorp, Toevluchtstraat 14. /

Uit dit huwelijk:

1. Catharina Rolf, geb. Amsterdam 16 oct. 1946.

2. Johanna Maria Rolf, geb. Amsterdam 9 febr. 1948.

3. Lida Josephina Rolf, geb. Amsterdam 4 april 1951.

4. Titia Maria Rolf, geb. Amsterdam 15 dec. 1956.

IVb. Suibertus Rudolphus Rolf, geb. Leeuwarden 18 febr. 1849, 1867 steendrukker, 1886 bode en aanspreker, + Leeuwarden 21 jan. 1927, tr. Harlingen 23 juni 1872 Tietje van der Meer, geb. ald. 5 april 1849, + Leeuwarden 21 sept. 1934, dr. van Dirk, molenmaker, en Minke Ypes Jongma.

Uit dit huwelijk:

1. Petronella Margaretha Maria Rolf, geb. Leeuwarden 18 mei 1873, + ald. 15 april 1909, tr. Leeuwarden 18 oct. 1902 Albertus de Jager, geb. ald. 6 sept. 1878, schoenmaker en winkelier, + Groningen 24 sept. 1941, zn. van Nicolaas Christianus, schoenmaker, en Joukje de Vries; hij her-tr. Leeuwarden 2 mei 1910 Cornelia Swart.

2. Monica Elisabeth Rolf, geb. Leeuwarden 12 juli 1874, modiste, + Beilen 14 nov. 1944, tr. Leeuwarden 11 april 1936 Harmannus Wilhelmus Smit, geb. Uithuizen 4 april 1870, zn. van Mattheus en Regnera Wieringa en laatst wed^r van Petronella Maria Bullinga.

3. Georgus Petrus Josephus Rolf, geb. Leeuwarden 6 mei 1876, + ald. 10 jan. 1877.

4. Dirk Martinus Antonius, volgt Vf.

5. Elisabeth Agatha Antonia Rolf, geb. Leeuwarden 1 april 1879, tr. ald. 16 jan. 1907 Henderikus Joseph Duym, geb. Leeuwarden 22 april 1883, slager, + Leeuwarden 19 jan. 1947, zn. van Lambertus Harmanus, gardenier, en Maria Petronella Roelofsma. /Leeuwarden, Lucas van Leydenstraat 4. /

Vf. Dirk Martinus Antonius Rolf, geb. Leeuwarden 30 dec. 1877, win-

kelier in speelgoederen en religieuze artikelen te Utrecht, tr. ald. 23 april 1903 Elisabeth Christina Margaretha Verbeek, geb. Utrecht 10 sept. 1873, + ald. 11 dec. 1948. /Montfoort, St. Antoniuspension./

Uit dit huwelijk:

1. Tecla Maria Antonia Rolf, geb. Utrecht 24 febr. 1904, + ald. juli 1904.

2. Maria Theresia Antonia Rolf, geb. Leeuwarden 13 maart 1906, tr. Utrecht 24 april 1930 Jozefus Everhardus Leopold van Waegeningh, geb. Eindhoven 23 jan. 1903, hotelier, zn. van Hubertus Jozefus Urbanus, hotelier, en Wilhelmina Albers. /Middelburg, Vlasmarkt 3./

3. Elizabeth Rolf, geb. Utrecht 11 dec. 1911, tr. 's-Gravenhage 12 aug. 1942 Tjerk Dolfing, geb. Renkum 21 mei 1916, gérant hotelbedrijf, zn. van Adeke, wachtmeester bij de Rijkspolitie, en Tjitske Woudstra. /Loenen, Vel., Wolf Gabrielweg 8./

4. Suitbertus Theodorus Martinus, volgt VII.

VII. Suitbertus Theodorus Martinus Rolf, geb. Utrecht 27 dec. 1916, winkelier in speelgoederen en religieuze artikelen, tr. Utrecht 7 mei 1941 Alberta Antonia Willeijns, geb. 's-Gravenhage 29 mei 1919, dr. van Albertus, magazijnbediende, en Cornelia Roethof, /Utrecht, Jacobijnestraat 2./

Uit dit huwelijk:

1. Theodorus Suitbertus Anthonius Rolf, geb. Utrecht 12 maart 1942, winkelbediende.

2. Marie José Elisabeth Antonia Rolf, geb. Utrecht 15 april 1954.

IIb. Sjoerd Rolf, geb. Leeuwarden 24 jan. 1790, korfmaker (eerst Noordvliet M 23 = 31, later in het ouderlijk huis Grote Hoogstraat 2), + Leeuwarden 13 aug. 1868, tr. ald. 14 nov. 1824 Janneke Gerrits Groot-huis, geb. Jorwerd 1 maart 1801, + Leeuwarden 2 febr. 1883, dr. van Gerrit Jans en Tjerkje Johannes van der Kam.

Uit dit huwelijk:

1. Anna Isabella Rolf, geb. Leeuwarden 25 sept. 1825, + ald. 23 dec. 1917, tr. Leeuwarden 22 mei 1851 Georgius Nicolaas Jacobus van Erp, geb. ald. 27 juli 1824, kleermaker, lid van het muziekcórpas der stedelijke schutterij, + Leeuwarden 23 juni 1909, zn. van Willem, kleermaker, en Jacoba Francina Drewes.

2. Gezijna Tjerkje Rolf, geb. Leeuwarden 27 febr. 1828, + ald. 14 febr. 1838.

3. Henrica Maria Rolf, geb. Leeuwarden 9 febr. 1830, ongeh. + ald. 11 febr. 1917.

4. Gerrit Hendricus, volgt IIIb.

5. Johan Jurjen Rolf, geb. Leeuwarden 3 april 1834, korfmaker, ongeh. + Leeuwarden 28 juni 1874.

6. Jan Hendricus Rolf, geb. Leeuwarden 17 mei 1836, mandemaker, ongeh. + Leeuwarden 3 jan. 1895.

7. Gesina Tjerkje Rolf, geb. Leeuwarden 27 dec. 1839, + ald. 23 dec. 1857.

8. Henricus Rolf, geb. Leeuwarden 23 nov. 1841, mandemaker, winkelier in klompen (Grote Kerkstraat 26), ongeh. + Leeuwarden 14 nov. 1921.

9. Johan Nicolaas Rolf, geb. Leeuwarden 29 nov. 1843, mandemaker, ongeh. + Franeker 29 nov. 1915.

IIIb. Gerrit Hendricus Rolf, geb. Leeuwarden 13 febr. 1832, mandemaker en winkelier (Gr. Hoogstraat 2, later Voorstreek 54), + Leeuwarden 25 aug. 1900, tr. ald. 16 mei 1861 Henderika Draaisma, geb. Leeuwarden 14 oct. 1834, + ald. 26 nov. 1913, dr. van Johannes Sienes, pottebakker, en Barbara Hendriks Monkel.

Uit dit huwelijk:

1. Johanna Rolf, geb. Leeuwarden 30 april 1863, + ald. 29 dec. 1939, tr. Leeuwarden 15 nov. 1884 Antonius Bernardus Hogema, geb. ald. 13 maart 1858, brievenbesteller, + Leeuwarden 15 mei 1943, zn. van Ysbrand, koopmansbediende, en Maria de Roos.

2. Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 10 maart 1865, mandemaker en winkelier (Voorstreek 77 en Weaze 28), + Leeuwarden 9 oct. 1945, tr. ald. 30 juni 1915 Tjitske Dijkstra, geb. Tzummarum 29 nov. 1877, dr. van Andreas, landbouwer, en Minke Zwart. /Sneek./

3. Hendericus Sjoerd Rolf, geb. Leeuwarden 30 jan. 1868, + ald. 27 dec. 1868.

4. Hendericus Sjoerd, volgt IVc.

5. Barbera Catharina Anna Rolf, geb. Leeuwarden 20 april 1873, + Amsterdam 23 nov. 1912, tr. ald. 4 dec. 1897 Jacobus Martinus Draaisma, geb. Sneek 27 mei 1872, banketbakker, + Heemstede 7 jan. 1941, zn. van Jacobus, kleermaker, en Fronica Spijkerman Knoop.

6. Georgius Rolf, geb. Leeuwarden 29 dec. 1875, + ald. 17 dec. 1877.

7. Georgius Nicolaas Jacobus, volgt IVd.

IVc. Hendericus Sjoerd Rolf, geb. Leeuwarden 10 april 1870, mandemaker en winkelier in meubelen (Weaze 42, Voorstreek 77 en Gr. Hoogstraat 11), + Leeuwarden 29 juli 1941, tr. ald. 5 aug. 1914 Franziska Catharina Wahle, geb. Leeuwarden 16 april 1879, + ald. 1 april 1946, dr. van Johann Jodocus, koopman, en Franziska Meudt.

Uit dit huwelijk:

1. Henderika Franziska Rolf, geb. Leeuwarden 17 oct. 1916, tr. ald. 5 aug. 1946 Hindrikus Jacobus Bak, geb. Delft 9 aug. 1916, winkelbediende, zn. van Hendricus Jacobus, sigarenmaker, en Mintje van Dijk. /Groningen./

2. Johann Jodocus Rolf, geb. Leeuwarden 16 mei 1918, kapper, ongeh. /Heerenveen./

3. Gerrit Hendricus, volgt Vg.

Vg. Gerrit Hendricus Rolf, geb. Leeuwarden 6 oct. 1921, winkelier, tr. Heerenveen 11 juni 1960 Maria Plageman, geb. Losser 19 oct. 1922, dr. van Bernardus Johannes, wever, en Johanna Maria Kleissen. /Heerenveen, Dracht 90./

Uit dit huwelijk:

1. Leo Vincent Johann Maria Rolf, geb. Heerenveen 25 aug. 1961.

IVd. Georgius Nicolaas Jacobus Rolf, geb. Leeuwarden 26 maart 1878, werd, na opleiding bij Julius Copini ald., bediende in Scheveningen en Amsterdam en vestigde zich 5 mei 1903 weer te Leeuwarden als hor-

logemaker en winkelier in gouden en zilveren werken (Voorstreek 50, later Peperstraat 1), + Leeuwarden 22 juni 1932, tr. ald. 18 jan. 1904 Anna Dijkstra, geb. Tzummarum 22 juni 1879, + 's-Hertogenbosch 20 oct. 1934, dr. van Andreas, landbouwer, en Minke Zwart.

Uit dit huwelijk:

1. Gerardus Henricus Rolf, geb. Leeuwarden 8 nov. 1904, R.K. priester, pastoor te Dronrijp.
2. Andreas Rolf, geb. Leeuwarden 10 febr. 1906, + ald. 18 dec. 1909.
3. Henrica Rolf, geb. Leeuwarden 6 juli 1907, + ald. 14 nov. 1907.
4. Johannes Hendricus, volgt Vh.
5. Andreas, volgt Vi.
6. Henrica Maria Rolf, geb. Leeuwarden 25 aug. 1911, kraamverzorgster. /Hilversum./
7. Hendericus Georgius, volgt Vj.
8. Monica Johanna Rolf, geb. Leeuwarden 14 sept. 1915, tr. Gaasterland 25 sept. 1942 Siebrand Veltman, geb. Harich 29 sept. 1905, onderwijzer, zn. van Maurits, landbouwer, en Bankje Dooper. /Drutten, Wilhelminastraat 22./

Vh. Johannes Hendricus Rolf, geb. Leeuwarden 20 aug. 1908, horlogemaker en juwelier (Nieuwestad 107), tr. Leeuwarden 19 aug. 1935 Clara Geertruida Thecla Copini, geb. ald. 3 oct. 1913, dr. van Jacobus Johannes, horlogemaker, en Carolina Johanna Maria Lutgerhorst. /Leeuwarden, Bildtsestraat 1a./

Uit dit huwelijk:

1. Carolina Johanna Maria Rolf, geb. Leeuwarden 17 aug. 1936, apothekersassistente. /reizend./
2. Anna Maria Monica Rolf, geb. Leeuwarden 3 nov. 1937, verkoopster. /Groningen./
3. Maria Dorothea Carolina Rolf, geb. Leeuwarden 10 jan. 1939, tr. ald. 16 maart 1962 Frans Albert Vergnes, geb. Leeuwarden 10 jan. 1939, koopman in textiel, zn. van Augustinus Joannus Maria, koopman in textiel, en Maria Emilie Schulte. /Heerenveen./
4. Georgius Nicolaas Jacobus Rolf, geb. Leeuwarden 25 aug. 1940, edelsmid. /Leeuwarden./
5. Henrica Maria Anna Isabella Rolf, geb. Leeuwarden 11 dec. 1942.
6. Jacobus Johannes Rolf, geb. Leeuwarden 15 juli 1944, leerling zilversmid. /Schoonhoven./
7. Julius Alexander Rolf, geb. Leeuwarden 16 juni 1947.
8. Johannes Henricus Rolf, geb. Leeuwarden 20 jan. 1950.
9. Monica Johanna Elisa Rolf, geb. Leeuwarden 11 nov. 1951.

Vi. Andreas Rolf, geb. Leeuwarden 30 april 1910, winkelier in uurwerken en gouden en zilveren werken (Peperstraat 1), tr. Leeuwarden 17 jan. 1938 Nicola Christina Anna Bakker, geb. Huizum 15 juni 1916, dr. van Wessel Bernardus, beambte Ned. Spoorwegen, en Bernarda Henderika Margaretha Meijer. /Leeuwarden, Alma Tademastraat 6./

Uit dit huwelijk:

1. Georgius Nicolaas Jacobus Rolf, geb. Huizum 18 dec. 1938, ass. inkoper. /Eindhoven./

2. Anna Clara Rolf, geb. Leeuwarden 14 nov. 1939, bejaardenverzorgster. /Amsterdam./

3. Bernardus Wenceslaus Rolf, geb. Leeuwarden 25 maart 1941, tekenaar-constructeur./Leeuwarden./

4. Gerard Hendrik Andreas Rolf, geb. Leeuwarden 22 april 1943, leerling-horlogemaker. /Hoorn./

5. Andreas Antonius Rolf, geb. Leeuwarden 6 juni 1944.

6. Johan Herman Rolf, geb. Leeuwarden 13 aug. 1947.

7. Bernarda Hendrika Margaretha Rolf, geb. Leeuwarden 19 dec. 1949.

8. Henrica Maria Rolf, geb. Leeuwarden 7 oct. 1951.

9. Christina Anna Maria Rolf, geb. Leeuwarden 13 sept. 1954.

Vj. Hendericus Georgius Rolf, geb. Leeuwarden 26 dec. 1913, leraar Engels aan het Amsterdamse St. Nicolaas-lyceum, tr. Velsen 30 sept. 1943 Philippina Catharina Gerarda Grimbergen, geb. ald. 5 aug. 1920, dr. van Petrus Cornelis, hoofdonderwijzer, en Agnes Catharina Roozendaal. /Amsterdam, Europaplein 109./

Uit dit huwelijk:

1. George Nicolaas Jacobus Rolf, geb. Amsterdam 31 juli 1946.

2. Petrus Cornelis Rolf, geb. Amsterdam 1 dec. 1947.

3. Franciscus Hendericus Rolf, geb. Amsterdam 1 mei 1949.

4. Thomas Andreas Rolf, geb. Amsterdam 2 mei 1951.

5. Agnes Anna Maria Rolf, geb. Amsterdam 19 febr. 1953.

6. Anna Carolina Maria Rolf, geb. Amsterdam 12 oct. 1956.

7. Gerard Hendrik Rolf, geb. Amsterdam 4 jan. 1958.

STREEKARCHIVARIAAT "NOORDOOST-FRIESLAND"

Voor genealogische e. a. inlichtingen uit archivalische bronnen alsmede voor het verrichten van eigen onderzoekingen in enkele gemeentearchieven kan men zich in het vervolg behalve tot het Rijks- en het Gemeentearchief te Leeuwarden ook wenden tot het Streekarchivariaat "Noordoost-Friesland", p. a. stadhuis te Dokkum. Genoemd streekarchivariaat, tot stand gekomen dank zij de samenwerking van de gemeenten Dokkum, Kollumerland en Nieuw-Kruisland, Oostdongeradeel, Schiermonnikoog en Westdongeradeel - en uiteraard voor uitbreiding vatbaar - is op 1 juli 1961 in werking getreden.

De streekarchivaris moet zijn werktijd vanzelfsprekend zoveel mogelijk gelijkelijk verdelen over de vijf gemeenten. Wil men een bezoek brengen aan één der vijf gemeentearchieven dan verdient het aanbeveling om eerst kennis te nemen van het navolgend werkrooster van de archivaris: maandag Oostdongeradeel (Metslawier); dinsdag Dokkum; woensdag Kollumerland c. a. (Kollum); donderdag Westdongeradeel (Ternaard) en vrijdag (éénmaal in de veertien dagen) Schiermonnikoog.

In zeer veel gevallen zal men ten Rijksarchieven sneller tot zijn doel komen dan te Dokkum of in één der vier plattelandsgemeenten hiervoor genoemd, daar vrijwel de gehele Oude Burgerlijke Stand (de doop-, trouwen en begraafboeken van vóór 1811) eertijds naar Leeuwarden is overgebracht.

In bijzondere gevallen kunnen bepaalde bestanddelen van de diverse gemeentearchieven de sleutel tot de oplossing van genealogische puzzels bevatten. Een moeilijkheid blijft voorshands bestaan doordat in vier of vijf gemeenten, behorende tot het Streekarchivariaat "Noordoost-Friesland" de oude- en zgn. nieuwe archieven (van voor de invoering van het decimale registratuurstelsel) nog niet voldoende zijn geïnventariseerd; slechts voor het gemeentearchief van Dokkum staat de uitvoerige inventaris-Obreen ter beschikking.

W. H. KEIKES, streekarchivaris.

FRYSKE RIE FOAR HERALDYK
ynsteld troch de
Fryske Akademy Ljouwert

REGISTRAESJE FAN FAMILJEWAPENS

Yn it foarige Jierboekje is de mooglikheit oankundige, famyljewapens ôfbyldzje en biskriuwe to litten, lyk as dat b. g. ek yn "Gens Nostra" bart. Wy binne der dizze reis noch net ta oergien, omdat der mar ien wapen ynstjûrd is. Wy wolle dêrom jitris de oandacht hjirfoar freegje. Der binne party Fryske wapens, dy 't noch nea ôfprinte binne, en wy binne fan bitinken dat dit foar de famyljes dochs wol fan belang is. In oar jier hoopje wy dus der inkelde blêdsiden mei folje to kinnen.

Adres foar ynstjûren en neijere ynljochtingen: J. Visser, Kwartelstrjitte 47, Ljouwert.

Lijst van testamenten voorkomende in band EEE 9
van het Hof Provinciaal (Rijksarchief Leeuwarden)

Age Sierks (x Grietie Zelis)	Makkum	1750 fol. 38
Aijta, Wijbrandus van (old collonel)	Warga	1761 " 207
" van Tjessens, Agatha Wilhelmina, baronesse van	Leeuwarden	1754 " 232, 236
Acronius, Sjoerdjtje (x Augustinus Offringa)	Bolsward	1766 " 243
Albert Tjebbes, veenbaas (x 1. Fette Wobbes en 2. Joukien Sierds)	Gorredijk	1767 " 276
Alphen, Hieronijmus van (predikant; x Judith Anna Huber)	Amsterdam	1737 " 147
Andries Pieters de Boer, oud-burgemeester	Harlingen	1751 " 126
Andringa, Regnerus (grietman van Lemsterland)	Lemmer	1754 " 110
Anne Jacobs	Koudum	1749 " 157
" Jelgers (x Trijntie Haijes)	Oudkerk	1747 " 16, 18
Asperen, Fetje van (x Sijbren Wijmers Renema)	Wirdum	1750 " 234
" , Petrus van (ontvanger; x Jeltie Arents)	Grouw	1740 " 233
Ate Johannes de Vries (x Doutjen Tietes Comman- deur)	Harlingen	1749 " 47
Atte Douwes (x Lieuck Lieuckes)	Hindeloopen	1753 " 150
Auke Jans Backer (coopman; x IJttje Everts Oosterbaan)	Harlingen	1761 " 203
Backer, Auke Jans (x IJttje Everts Oosterbaan)	Harlingen	1761 " 203
" , Cornelis Fokkes (x Lolkje Rinkes)	Harlingen	1754 " 136
" , Tiete Reins (coopman; x Anna Margaretha Verlage)	Workum	1750 " 29
Balfour, Elisabeth Maria (x Robbert Fredrick van Heert)	Leeuwarden	1755 " 214
Baux, Bernhardina (x Alexander Savoijs)	Leeuwarden	1749 " 51
Berg, Catharina van den (x Pijtter Gosliga)	Sneek	1761 " 238
Blauw, Jelle Aenskes (x Oentie Reijners)	Sneek	1750 " 64
Blinxma, Grietje Clases (x Feyke Rienks)	Heerenveen	1760 " 209
" , Claas Ates (apotheker; x Trijntie Pijtters)	Heerenveen	1740 " 77
Boelens, Maria van (x Johan Lodewijk Doijs)	Jelsum	1704 " 81
Boer, Andries Pieters de (oud-burgemeester)	Harlingen	1751 " 126
Boccama Viglius, Scipio (advocaat)	Leeuwarden	1752 " 106
Bos, Hendrik de (coopman)	Leeuwarden	1760 " 228
" , Jacobus (op de Gragswal)	Leeuwarden	1742 " 40
Bosman, Cornelis (secretaris van Oostdongera- deel; x Jaeyke van Wijckel)	Metslawier	1751 " 76
Boterwegh, Fredericus (predikant)	Harlingen	1743 " 1
Botma, Sake (mederegter; x Rinske Oebles)	Morra	1745 " 44
Braam, Aukien (x dr. Jacobus Braam)	Franeker	1750 " 113
" , Froukjen Jacobs (x Claas Hindelopen)	Harlingen	1760 " 221
" , dr. Jacobus (x Aukien Braam)	Franeker	1750 " 113
" , Trijntje Goijtjens (x Sijmen Johannes Stinstra)	Harlingen	1740 " 152
Brouwer, Pier Heins (brouwer; x Saetske Jeltas Gelterp)	Harlingen	1745 " 108
Burmania, jr. Gemme Onuphrus van (generaal; gouverneur van Vlaanderen; opper- hofmeester)	's-Gravenhage	1758 " 176, 185
" , jr. Jarig Georg van (oud-grietman van Oostdongeradeel; x Helena Maria van Goslinga)	Anjum	1745 " 145

Dedde Sybrens Schuijrmans (burgemeester; x Sjoukien Martinus Labermans)	Sneek	1728 fol. 114
Doijs, Johan Lodewijk (x Maria van Boelens)	Jelsum	1704 " 81
Dreas, Anthony (predikant; x Catharina Eijmsa)	Ee	1762 " 249
Durk Gabes (botercoper; x Sijke Pytters)	Grouw	1753 " 246
" Sijbolts (x Jisck Melchers)	Makkum	1746 " 7, 12
Eilard Tierks Faber (x Anna Gravius)	Leeuwarden	1751 " 83
Eijloff, Sophias Pijtters (x Ruurdje Ruurds)	Leeuwarden	1748 " 139
Eijmsa, Catharina (x Anthony Dreas)	Ee	1762 " 249
Ernsthuis Staller van Noordstrandt, Andries Casimier		1753 " 219
Faber, Benne (brouwer, dorprechter en ontvanger)	N. -Drachten	1752 " 118
" , Eilard Tierks (x Anna Gravius)	Leeuwarden	1751 " 83
" , Onias (predikant; x Johanna Colé)	Dronrijp	1765 " 257
Fedrik Aijses Mahu (coopman)	Harlingen	1751 " 97, 102
Feyke Rienks (smackschipper; x Grietje Clases Blinxma)	Heerenveen	1760 " 209
Fennema, Ibertus (predikant)	Leeuwarden	1746 " 30
Fermer Sippes Tichelaar (mr. zeylmaker; x Doetie Gerbens)	Makkum	1758 " 155
Foeke Deddis (x Auckien Joukes)	Dantumawoude	1741 " 68
Foke Jans (huisman)	Rauwerd	1760 " 160
Fokke Pijtters (schipper; x Rinske Andelis)	Makkum	1744 " 22
Fonger Jans (x Beatrix Simons)	Makkum	1747 " 66
Freerk Dirks (vrijgesel en kooijker)	Garijp	1748 " 33
" Ruurds	Veenwouden	1751 " 62
Frisius, dr. Cornelius Franciscus (oud-burgemeester)	Leeuwarden	1761 " 223
Gelder, Douwe van (x Hiske Everts)	Berlikum	1764 " 246
Gelinde, Pieter (oude koopman)	Harlingen	1749 " 36
Geiterp, Johannes Jeltens (coopman op 't Vliet)	Leeuwarden	1752 " 192
" , Saetske Jeltens (x Pier Heins Brouwer)	Harlingen	1745 " 108
Gerben Ates (x Fongerke Arjens)	Holvêrd	1754 " 189
" Ulbes (x Acke Teunis; op 't Vliet)	Leeuwarden	1757 " 187, 199
Gerryt Pietters (huisman te Wie)	Nes (Westd.)	1747 " 90
Glinstra, Vincentius (generaal-majoor; x Catharina Aurelia van Scheltinga)	Bergum	1738 " 191
Gongrijp, Hanso (x Gelida Arents)	Franeker	1760 " 174
Gosliga, Pijter (burgemeester; x Catharina v. den Berg)	Sneek	1761 " 238
Goslinga, Helena Maria van (x jr. Jarig Georg v. Burmania)	Anjum	1745 " 145
Gravius, Anna (x Eilard Tierks Faber)	Leeuwarden	1751 " 83
Groustra, Willemm (x Ulger Caspers)	Sneek	1749 " 26
Grovestins, jr. Fredrik van (luitenant-generaal; gouverneur van Bergen op Zoom)		1730 " 87
" , Jets Maria van (x jr. Arent van Haersolte)	Minnertsga	1733 " 138
Haersolte, jr. Arent van (x Jets Maria van Grovestins)	Minnertsga	1733 " 138
Haijema, Freerk (schilder; x Franske Clemmerus)	Leeuwarden	1730 " 54
Hanekuijk, Hijlke Johannes (x Hinke Flippus)	Harlingen	1751 " 91
Harmen Jans (huisman; x Johanneske Pijtters)	Rauwerd	1760 " 158
" Tjepkes (x Sibbel Rinties)	Scharnegoutum	1747 " 14
Hartoghe, Elisabeth de (x Hermannus Huber)	Sneek	1728 " 142

Heerdt Beerns (old-adsistent van Leeuwarderdeel; x Gertje Teekes)		1765 fol.252
Heert, Robbert Fredrick van (x Elisabeth Maria Balfour)	Leeuwarden	1755 " 214
Heere Dircks (mr. timmerman; x Rinske Jans)	Harlingen	1744 " 49
Hijlke Johannes Hanekuijk (x Hinke Flippus)	Harlingen	1751 " 91
Hindelopen, Claas (x Froukjen Jacobs Braam)	Harlingen	1760 " 221
Huber, Hermannus (gedeputeerde staat; burge-meester; x Elisabeth de Hartoghe)	Sneek	1728 " 142
" , Judith Anna (x Hieronijmus van Alphen)	Amsterdam	1737 " 147
Ime Huiberts (op Camstrabuiren)	Leeuwarden	1752 " 213
Itma, Meije Douwes (coopman)	Huizum	1757 " 140
Jacob Pijters (x Trijntje Oeges)	Wons	1754 " 129
Jan Idses	Oosternijkerk	1763 " 237
" Jansen (x IJttie Pijters)	Dokkum	1752 " 154
" Jansen Jongma (koopman)	Harlingen	1748 " 9
" Rinties (koopman bij 't Verlaat)	Ureterp	1752 " 74
" Tjebles (x Antie Alles)	in de Coten	1752 " 79
Jelle Aenskes Blauw (x Oentie Reyners)	Sneek	1750 " 64
Jentje Gerbens (x Antie Goslings)	Deersum	1754 " 121
Johannes Jeltens Gelterp (coopman op 't Vliet)	Leeuwarden	1752 " 192
" Lijckles Schaap (x Catharina Pijters)	Joure	1739 " 186
Jongma, Jan Jansen (koopman)	Harlingen	1748 " 9
Canter Visscher, Frans (vroedsman)	Dokkum	1749 " 122
Claas Ates Blinxma (apotheker; x Trijntje Pijters)	Heerenveen	1740 " 77
Clemmerus, Franske (x Freerk Haijema)	Leeuwarden	1730 " 54
Clonkerts, dr. Johannes (advocaat en bouwmeester; x Maria Siccama)	Leeuwarden	1754 " 241
Coehoorn, Gosewijn Theodoor baron van (x Catharina Aurelia Lucia van Sminia)	Leeuwarden	1757 " 193
Coendert Martens (mr. uijrwerkmaker)	Heerenveen	1746 " 24
Colé, Johanna (x Onias Faber)	Leeuwarden	1765 " 257
Commandeur, Doutjen Tietes (x Ate Johannis de Vries)	Harlingen	1749 " 47
Koopmans, Margareta (x Franciscus Piersma)	Garijp	1745 " 28
Cornelis Abrahams (x Sibbeltje Rintjes)	Rauwerd	1768 " 274
" Fokkes Backer (x Lolkje Rinkes)	Harlingen	1754 " 136
Kuffelaer, Reinier van (x Jaike van Wijckel)	Toutenburg	1751 " 124
Labermans, Sjoukien Martinus (x Dedde Sijbrens Schuijrmans)	Sneek	1728 " 114
Lelijbloem, Minke (x Haije Osinga)	Leeuwarden	1757 " 215
Mahu, Feddrik Aijses (coopman)	Harlingen	1751 " 97, 102
Marten Jackles (x Taeske Scheltes)	Oosterend	1768 " 281
Meer, Dirk van der (x Sijke Offringa)	Stiens	1767 " 283
Meije Douwes Itma (coopman)	Huizum	1757 " 140
Meijers, Anna Lucia (x Justus Schellinger)	Leeuwarden	1736 " 32
Meinsma, Philippus (collonel)	Leeuwarden	1766 " 279
Monsma, Willem (coopman)	Sneek	1754 " 205
Mouters, Willem Pijters (x Baukien Tjerx)	Harlingen	1737 " 39
Nieuwenhuis, Johanna (ongehuwd)	Leeuwarden	1766 "
Offringa, Augustinus (predikant; x Sjoerdije Acronius)	Bolsward	1766 " 243

Offringa, Sijke (x Dirk van der Meer)	Stiens	1767 fol.283
Oosterbaan, Ljttje Everts (x Auke Jans Backer)	Harlingen	1761 " 203
Osinga, Haije (x Minke Lelijbloem)	Leeuwarden	1757 " 215
Outger Reiners Stiensma (ontvanger; x Gretske Reiners)	Stiens	1756 " 226
Pals Jans (huisman; x Rinske Sijbrens)	Dronrijp	1743 " 95
Pier Dirks (huisman; x Sjoukjen Aans)	Hallum	1766 " 255
" Heins Brouwer (brouwer; x Saetske Jeltas Gelterp)	Harlingen	1745 " 108
Piersma, Franciscus (x Margareta Koopmans)	Garijp	1745 " 28
Pijtter Gerlofs (koopman; x Meike Folkerts)	Harlingen	1743 " 88
" Pijbes Rienstra (coopman; x Lijsbeth Tjeerds)	Grouw	1761 " 211
Plankman, Nicolaas (notaris publicus en bode)	Leeuwarden	1767 " 288
Posthumus, Tjepke Tjepkes (commandeur der turffmeters en dragers; x Trijntje Gerbens)	Leeuwarden	1731 " 120
Raijen, Willemina van (ongehuwde jongedochter)	Leeuwarden	1757 " 135
Rapenburg, Hendrik (x Jetske Caspers)	Leeuwarden	1747 " 125
Reijn Hijlkes (koopman op 't Vliet)	Leeuwarden	1721 " 35
Reinder Jansen (gewezen huisman; doopsgezind)	Makkum	1746 " 5
Renema, Sijbren Wijmers (x Fetje van Asperen)	Wirdum	1750 " 234
Rienstra, Pijtter Pijbes (coopman; x Lijsbeth Tjeerds)	Grouw	1761 " 211
Savoijs, Alexander (x Bernhardina Baux)	Leeuwarden	1749 " 51
Schaap, Johannes Lijckles (x Catharina Pijtters)	Joure	1739 " 186
Schellinger, Justus (medicus; x Anna Lucia Meijers)	Leeuwarden	1736 " 32
Scheltinga, Catharina Aurelia van (x Vincentius van Glinstra)	Bergum	1738 " 191
" Christina van (x Willem Livius van Viersen)	Leeuwarden	1758 " 239
Schuijrmans, Dedde Sijbrens (burgemeester; x Sioukjen Martinus Labermans)	Sneek	1728 " 114
Sijbe Namnes (huisman; x Jantje Bottes)	Stiens	1721 " 188
Sijbren Wijmers Renema (x Fetje van Asperen)	Wirdum	1750 " 234
Sijmen Johannes Stinstra (x Trijntje Goitjens Braam)	Harlingen	1740 " 152
Sijtse Tjebbes (x Ecke Sijbes)	Hallum	1752 " 117
Siccama, Maria (x dr. Johannes Clonkerts)	Leeuwarden	1754 " 241
Sjoukje Piers (weduwe van Wijtse N.)	Lippenhuizen?	1750 " 250
Sminia, Catharina Aurelia Lucia van (x Gosewijn Theodoor baron van Coehoorn)	Leeuwarden	1757 " 193
Sophias Pijtters Eijloff (x Ruurdte Ruurds)	Leeuwarden	1748 " 139
Stiensma, Outger Reiners (ontvanger; x Gretske Reiners)	Stiens	1756 " 226
Stinstra, Sijmen Johannes (x Trijntje Goitjens Braam)	Harlingen	1740 " 152
Tania, Sjoukjen Clases (x Wicke Thomas)	Niawier	1721 " 69
Theunis Oedses (x Froukjen Hendriks)	Hark, -Opeinde	1756 " 225
Tichelaar, Fermer Sippes (mr. zeijlmaker; x Doetie Gerbens)	Makkum	1758 " 155
Tiete Reins Backer (coopman; x Anna Margaretha Verlage)	Workum	1750 " 29
Tjepke Tjepkes Posthumus (commandeur der		

turffmeters en dragers; x Trijntie Gerbens)	Leeuwarden	1731 fol.120
Ulger Caspers (x Willemke Groustra)	Sneek	1749 " 26
Ursel, jr. Karel van (op de Noordkant van 't Vliet)	Leeuwarden	1746 " 11
Veen, Cornelis van der	Berlikum	1766 " 251
Vegt, Paulus van der (predikant)	Peperga	1749 " 46
Verlage, Anna Margaretha (x Tiete Reins Backer)	Workum	1750 " 29
Viersen, Willem Livius van (colonel; x Christina van Scheltinga)	Leeuwarden	1758 " 239
Viglius, Scipio Boccama (advocaat)	Leeuwarden	1752 " 106
Visscher, Frans Canter (vroedsman)	Dokkum	1749 " 122
Voss, jr. Georgh Fredrik van (in het graafschap Lingen)	Beesten	1749 " 57
Vries, Ate Johannis de (x Doutjen Tietes Com-mandeur)	Harlingen	1749 " 47
Wijbe Sijtses (huisman; x Feykjen Wijbes)	Surhuisterveen	1755 " 127
Wijckel, Jalke van (x Reinier van Kuffelaer)	Toutenburg	1751 " 124
" , Jaeyke van (x Cornelis Bosman)	Metslawier	1751 " 76
Wijngaerden, Wijbren (coopman)	Franeker	1756 " 162
Wijtse Pijtters (x Fookjen Bonnes)	IJlst	1753 " 104
Wicke Thomas (x Sjoukjen Clases Tania)	Niawier	1721 " 69
Willem Pijters Mouters (x Baukien Tjerx)	Harlingen	1737 " 39

D. J. van der MEER

Y N H Â L D

	side
G. Dijkstra, Koart oersjoch 1961/62 fan de wurksumheden fan it Genealogysk Wurkforbân	5
J. Visser, hist. drs., Jierforslach 1961/62 fan de Fryske Rie foar Heraldyk	7
G. Dijkstra, Inlichtingen omtrent enkele openbare instellingen, commissies, verenigingen, enz., welke werkzaam zijn op het gebied van geschiedenis, oudheid- en heemkunde, geslacht- en wapenkunde in de provincie Friesland	10
G. Dijkstra, Ynljochtings oer Fryske famyljeforienings	12
Jhr. M. J. van Lennep, hist. drs., Genealogie Römer	15
J. Visser, hist. drs., Het wapen der familie Heringa	35
P. Palma, Laansma-pleats to Winaem, II	43
S. G. Alberda, Kwartierstaat van Anne Joukes Osinga	44
Op het graf van ... Hermanus Ulrikus Hamerstar	46
A. B. Dull tot Backenhagen, Iets over overheidsheraldiek in ons gewest	47
W. Dolk, Roucoma's kroniek van Dronryp 1690 - 1717, I	49
R. S. Roorda, Genealogie Canter	67
J. Visser, hist. drs., Baronnen van Grouw?	73
H. F. Faber en R. S. Roorda, Greate Pier en syn folk	75
J. Visser, hist. drs., Oolgaard	76
C. G. T. Rolf-Copini, Genealogie Rolf	77
W. H. Keikes, Streekarchivariaat "Noordoost-Friesland"	93
J. Visser, hist. drs., Registraesje fan famyljewapens	94
D. J. van der Meer, Lijst van testamenten, voorkomende in band EEE 9 van het Hof Provinciaal	95